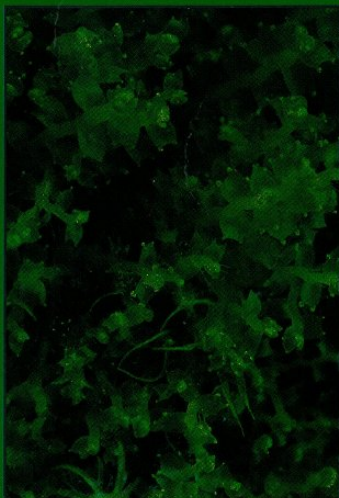

Sjekkliste over norske mosar

Vitskapleg og norsk namneverk

Arne A. Frisvoll
Arve Elvebakk
Kjell I. Flatberg
Rune H. Økland

NINA Temahefte 4

Sjekkliste over norske mosar

Vitskapleg og norsk namneverk

NINA Temahefte 4

Arne A. Frisvoll

Arve Elvebakk

Kjell I. Flatberg

Rune H. Økland

Norsk institutt for naturforskning

Frisvoll, A.A., Elvebakk, A., Flatberg, K.I. &
Økland, R.H. Sjekklister over norske mosar.
Vitskapleg og norsk namneverk.
NINA Temahefte 4: 1-104

Trondheim, september 1995

ISBN 82-426-0600-5

Forvaltningsområde:

Norsk: Bevaring av mangfaldet i naturen

English: Conservation of biodiversity

Opphavsrett:

NINA Norsk institutt for naturforskning

Publikasjonen kan siterast fritt med kjeldetilvisning

Redaksjon:

Tor B. Gunnerød

Design og layout:

Knut Kringstad

Eva M. Schjetne

Teiknekontoret, NINA

Sats: NINA•NIKU

Trykk: Skipnes Offsettrykkeri as

Papir: 80 gr. Carat Offset

Opplag: 1000

Kontaktadresse:

Norsk institutt for naturforskning

Tungasletta 2

7005 Trondheim

Tlf.: 73 58 05 00

Referat

Frisvoll, A.A., Elvebakk, A., Flatberg, K.I. & Økland, R.H. 1995. Sjekklister over norske mosar. Vitskapleg og norsk namneverk. - NINA Temahefte 4: 1-104

Sjekklister har med alle nålkapselmosar, levermosar og bladmosar som er registrerte i Noreg medrekna Svalbard og Jan Mayen. I tillegg kjem ei liste over mosar frå Bouvetøya og Dronning Mauds Land i Antarktis. Stjerner ved namn viser at slekta (med alle artane) og enkeltartar er kjende berre frå ein del av riket: * fastlandet (729 artar), ** Svalbard (35 artar) og *** Jan Mayen (1 art). Inga stjerne tyder at slekter og enkeltartar (når ikkje slekta er merka) er kjende frå fastlandet og Svalbard. På fastlandet er det registrert 2 nålkapselmosar, 270 levermosar og 794 bladmosar i 260 slekter, i alt 1066 artar, og på Svalbard 85 levermosar og 288 bladmosar i 137 slekter, i alt 373 artar. Den nye sjekklister har 2 nålkapselmosar i 2 slekter, 277 levermosar i 73 slekter og 823 bladmosar i 191 slekter, i alt 1102 artar i 266 slekter. Nye kombinasjonar: *Chiloscyphus coadunatus* var. *rivularis* (Raddi) c.n., *Pellia epiphylla* ssp. *borealis* (Lorb.) c.n., *Plagiothecium laetum* var. *subsecundum* (Lindb.) c.n.

Emneord: mosar - sjekklister - Noreg med Svalbard, Jan Mayen, Bouvetøya og Dronning Mauds Land

Arne A. Frisvoll, NINA, Tungasletta 2, 7005 Trondheim

Arve Elvebakk, IBG, Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø

Kjell I. Flatberg, Botanisk avdeling, Vitskapsmuseet, Universitetet i Trondheim, Erling Skakkesgt. 47, 7004 Trondheim

Rune H. Økland, Botanisk hage og museum, Universitetet i Oslo, Trondheimsveien 23B, 0562 Oslo

Abstract

Frisvoll, A.A., Elvebakk, A., Flatberg, K.I. & Økland, R.H. 1995. Checklist of Norwegian bryophytes. Latin and Norwegian nomenclature. - NINA Temahefte 4: 1-104

The new checklist presents the results of recent taxonomic revisions as well as new finds, and includes all known hornworts, liverworts and mosses from the Norwegian mainland, Svalbard and Jan Mayen. In addition, the known bryophytes from the Norwegian Antarctic areas Bouvetøya and Dronning Mauds Land are listed. Asterisks indicate that the genus (and all its species), and single species, are known from one part only, viz. * mainland Norway (729 species), ** Svalbard (35 species), and *** Jan Mayen (1 species); no asterisk indicates that the genus or species (if the genus is unmarked) are known from the mainland and Svalbard. In the mainland there are 2 hornworts, 270 liverworts and 794 mosses in 260 genera, in all 1066 species, and in Svalbard 85 liverworts and 288 mosses in 137 genera, in all 373 species. The new checklist includes 2 hornworts in 2 genera, 277 liverworts in 73 genera and 823 mosses in 191 genera, in all 1102 species in 266 genera. New combinations: *Chiloscyphus coadunatus* var. *rivularis* c.n., *Pellia epiphylla* ssp. *borealis* (Lorb.) c.n., *Plagiothecium laetum* var. *subsecundum* (Lindb.) c.n.

Keywords: Bryophytes - checklist - Norway including Svalbard, Jan Mayen, Bouvetøya and Dronning Mauds Land

Arne A. Frisvoll, Norwegian Institute for Nature Research, Tungasletta 2, N-7005 Trondheim, Norway

Arve Elvebakk, Institute of Biology and Geology, University of Tromsø, N-9037 Tromsø, Norway

Kjell I. Flatberg, Dept of Botany, Museum of Natural History and Archaeology, University of Trondheim, Erling Skakkesgt. 47, N-7004 Trondheim, Norway

Rune H. Økland, Botanical Garden and Museum, University of Oslo, Trondheimsveien 23B, N-0562 Oslo, Norway

Forord

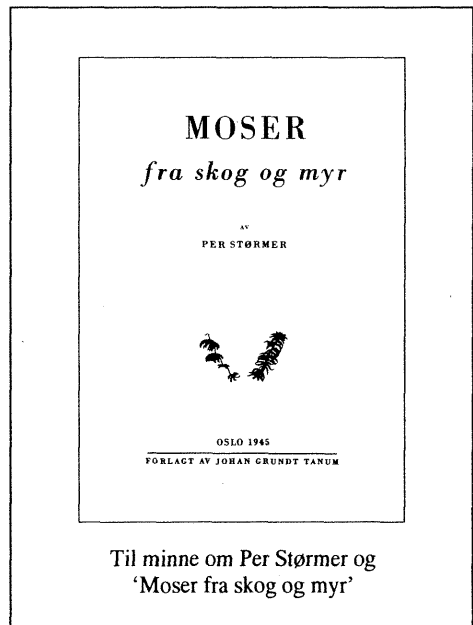
I år (1995) kan vi feira to viktige hendingar i vår bryologiske historie. Det er 300 år sidan den første norske mosen vart beskriven (1695), og 50 år sidan Per Størmer gav ut 'Moser fra skog og myr' (1945). Ved desse jubilea høver det godt å gje ut denne sjekklista. Den første oversikta over norske mosar kom for 11 år sidan (Frisvoll et al. 1984). Då var siktemålet i første rekkje å laga eit fullstendig *norsk* namneverk. Men 'Norske navn på moser' har heile tida vore bruka som norsk mose-sjekkliste. Denne gongen er føremålet først og framst å gje ei oppdatert sjekkliste over alle nålkapselmosar, levermosar og bladmosar med arts-rang, som er funne på fastlandet og på Svalbard og Jan Mayen. Dei nye artane har samtidig fått norsk namn. Viktige taksonomiske revisjonar har gjeve ny kunnskap om slektskap mellom artar, og det vitskapelege namneverket er i endring. Dette vil truleg halda fram. Men dess fleire familiar eller slekter som blir reviderte, dess meir stabilt vil namneverket bli. I 1984 var fagermosefamilien nyleg revidert, og slektene *Plagiomnium*, *Pseudobryum* og *Rhizomnium* var nye og uvante. No er desse namna godt innarbeidde, og kvar av slektene har egne norske namn. Denne gongen er det særleg slektene *Calliergon*, *Drepanocladus* og *Scorpidium* som er reviderte og omdefinerte, og nye slekter er *Hamatocaulis*, *Loeskyprnum*, *Pseudocalliergon*, *Sanionia*, *Straminergon* og *Warnstorfia*. Snart vil desse slektsnamna bli brukte av alle. Vitskapelege (latinske) og norske namn har kvart sitt bruksområde og kvar si målgruppe. Den strengt faglege sida er nøgd med eit oppdatert vitskapeleg namneverk. Den halv- og heilpopulære sida må hjelpast fram og greier seg dårleg utan norske namn. Vi oppfordrar alle til å bruka dei norske namna der det er naturleg og nyttig.

Vi takkar for god hjelp frå Egil I. Aune (språkleg og anna hjelp), Hans H. Blom (raus tilgang på upublisert materiale om *Schistidium* og *Hygrohypnum micans*), Lars Hedenäs (*Campyllum arcticum* på Svalbard), Torstein Engelskjøn (mosar i Antarktis), Asbjørn Moen (myrlitteratur om norske namn på *Sphagnum*), Arne Pedersen (opplysningar frå samarbeid med Per Størmer) og Lars Söderström (mosenamn).

Trondheim, september 1995
Arne A. Frisvoll

Innhold

Referat	3
Abstract	3
Forord	4
1 Innleiing	5
1.1 Den nye sjekklista	5
1.2 Populærnamn på mosar før 1984	6
1.3 Prinsipp og kjelder for norske namn	16
2 Vitskapeleg - norsk namneliste	19
3 Norsk - vitskapeleg namneliste	51
4 Systematisk oversikt for takson over artsnivå	78
5 Mosar i sør: Bouvetøya og Dronning Mauds Land	87
6 Kommentaarar	88
6.1 Endringar i høve til Frisvoll et al. 1984	88
6.2 Andre kommentaarar	93
7 Litteratur	96

1 Innleiing

‘Norske navn på moser’ kom for 11 år sidan (Frisvoll et al. 1984). For første gong fekk då alle kjende norske mosar med artsrang norsk namn. Den nye sjekklista har 1102 artar mot 1024 i 1984. Frisvoll & Blom (1992) har gjort samanlikningar med andre land og verdsdelar, og der går det fram at Noreg er eit eventyrlig rikt land for mosar både i europeisk og global samanheng. Og med omsyn til torvmosar skriv Flatberg (1994, fritt omsett): ‘Noreg har flest torvmosar av alle europeiske land, og dei kjende europeiske artane unntatt fire finst her.’ Vi har såleis ein av Europas artsrikaste og, ikkje minst, sunnaste mosefloraer, og har kvar vi går ein unik sjanse til å studera, oppleva og forska på mosar. “Enhver naturvenn er glad i mosene, og mange av våre diktere nevner dem. Mosene gjør det ‘trivelig’ omkring seg fordi de skjuler det golve i landskapet - de isskurte berg og klipper, og de millioner og atter millioner av stein som ligger strødd utover hele Norge. Og enhver som har sans for farger og form, vil hos mosene finne nok å fryde seg over.” (Nordhagen i Du Rietz et al. 1952).

1.1 Den nye sjekklista

Den nye namnelista byggjer på ‘Norske navn på moser’ frå 1984, og alle kommentarar om namneendringar viser dit. Det har kome ein god del taksonomiske revisjonar siste tiåret, og resultatata derifrå er innarbeidde. Dei største slektsendringane har kome i den tidlegare store slekta *Drepanocladus* (Hedenäs 1989a, b, 1990b, 1993a, b) og i begermosefamilien - Pottiaceae (Zander 1993). Andre kjende slekter som er omdefinerte er *Hylacomium* (nye er *Hylacomiastrum* og *Loeskeobryum*) og *Polytrichum* (ny er *Polytrichastrum*). Når dette blir skrivne, er blomstermoselekta (*Schistidium*) under revisjon av H.H. Blom (i trykk). Han har 21 nye artar for Noreg, og vi er han takk skyldig for å ha gjeve oss dei nye namna og kome med forslag til norske namn. Elles er det ni nye torvmoseartar (*Sphagnum*). Under arbeidet har vi hatt nytte av nyare utanlandske sjekklister, særleg Anderson et al. (1990), Corley & Crundwell (1991) og Söderström et al. (1992). Eit nytt nordisk kartverk for levermosane (Söderström 1995) har oppdaterte namn, men dei er ikkje heilt som i denne sjekklista. Der er m.a. artane i slekta

Barbilophozia førde til *Lophozia*, men vi trur ikkje det kjem til å bli varig namnebruk.

To alfabetiske lister gjev namn på alle kjende norske mosar (frå latin til norsk og omvendt). Tal i den første lista viser til ein kommentardel. Der finst oversyn over nye artar for Noreg i høve til 1984-lista, og over artar som da vart rekna som synonym til andre namn (på artsnivå). Dersom eit namn i 1984-lista ikkje kan finnast, viser synonymlister for vitskaplege og norske namn korleis det blir omhandla her. Elles er det kommentarar på viktige namneendringar og taksonomiske tilhøve.

Nytt i høve til 1984-lista er eit systematisk oversyn for takson over artsnivå, dvs. for slekt, familie, underorden, orden, underklasse, klasse og divisjon. Alle desse taksona får norske namn, for det har dei fleste ikkje hatt før. [Ordet takson blir bruka her og andre stader, det er ei nemning for ei taksonomisk gruppe av uplassert rang eller av kva rang som helst, t.d. orden, kollektivart, art eller variant. I fleirtal ser ein ofte bøyingsforma taksa, men dei korrekte fleirtalsformene både på nynorsk og bokmål er takson - taksona (ev. taksoner - taksonene på bokmål).]

Nytt er òg at det finst ei liste over mosar i det norske Antarktis, dvs. Bouvetøya og Dronning Mauds Land (vi kjenner ingen mosar frå Peter I. øy). Dette er så fjerne himmelstrøk at vi lett gløymmer dei i vår samanheng. Men øyane er anerkjende som norske av alle, og Dronning Mauds Land er norsk i same grad som den britisk sektoren er britisk, den franske fransk osv. (det er semje om ikkje å hevda sterke territoriale krav på det antarktiske fastlandet). I ei ny utgåve bør mosane derifrå innarbeidast i sjekklista.

Medrekna valfrie former er det stort samsvar mellom nynorsk og bokmål i dei norske namna, berre fjorten ord treng vera ulike etter dagens ordbøker (nynorsk først): bork/bark, ein/en, feitt/fett, gjøglar/gjøgler, hole/hule, jøkul/jøkkel, lær/lær, piperein-sar/piperenser, røte/råte, skør/skår, skugge/skygge, skøyt/skjøt og sveip/svøp. Rødme- (nynorsk røde- eller raude-) er ikkje endra frå 1984-lista. Når felles former finst er dei bruka.

‘Bladmosane, levermosane og nålkapselmosane er sjølvstendig oppståtte, fjernt beslekta og parallelt utvikla grupper av landplantar. Dette syner seg i dei mange likskapane innan og dei få likskapane

mellom gruppene, i celle- og biokjemiske karakterar og i grunnleggjande utvikling' (omsett frå Crandall-Stotler 1984). Etter dette blir desse plantegruppene rekna som eigne divisjonar, og omgrepet mose blir berre eit samlenamn. Men mange ser enno på levermosane, bladmosane og nålkapselmosane som ein divisjon med tre klassar: Bryophyta (mosar) - med Marchantiopsida (levermosar), Bryopsida (bladmosar) og Anthocerotopsida (nålkapselmosar). Sjå elles avsnittet 'Systematisk oversikt for takson over artsnivå'.

Sjekklista for norske mosar inneheld 2 nålkapselmosar i 2 slekter, 277 levermosar i 73 slekter og 823 bladmosar i 191 slekter, til saman 1102 artar i 266 slekter. 729 artar (merka *) er kjende berre frå fastlandet [2 nålkapselmosar, 192 levermosar og 535 bladmosar i 129 slekter], 35 (merka **) berre frå Svalbard [7 levermosar og 28 bladmosar i 6 slekter], og 1 bladmose (merka ***) berre frå Jan Mayen. I Fastlands-Noreg er det til saman 1066 artar [2 nålkapselmosar, 270 levermosar og 794 bladmosar i 260 slekter], og på Svalbard 373 artar [85 levermosar og 288 bladmosar i 137 slekter].

1.2 Populærnamn på mosar før 1984

Å gje norske namn til mosar er ikkje noko nytt. Dei mosane som folk i gamle dagar hadde nytte av og bruk for, hadde sjølvsaft namn. Om sagalitteraturen nemner mose veit vi ikkje, men våre barske forfedre kunne nok mykje meir om mosar enn Kari og Ola Nordmann av i dag. Merk at nedanfor er alle vitskapelege namn i samsvar med denne sjekklista; dei ulike forfattarane brukar ofte andre (slekts)namn.

Høeg (1974) nemner tradisjonsnamn på sju eller åtte slag mose: *Dicranum* spp. (grånmose, limose, myrtopp); *Hylocomium splendens* [sikkert òg *Pleurozium schreberi* utan at Høeg nemner arten] (breskemåsa, enermåse, bumose, husmose, veggmose, skaumåsse, bergmåsa); *Polytrichum commune*, grøn plante (bjørnemose, fompmpøse, gaukemåse, hestemose, rævemose, røvippmåsa, skjeremose, sopemåssa, staurmose, svartmåssi, trølemose, veggelumøse, vetmøsa, øyrimåssa, auri-måssa), *P. commune*, sporehusplante (fantemat, fuglemat, gaukebrø, gaukekonn, gaukemat, krågemad, kråkebygg, kråkehavre, kråkeåker, kråk-

kaunn, musåker, spikkemat); *Racomitrium lanuginosum* (gråkadl(e), gråmose, bjynnamåssi), *Rhytidiadelphus squarrosus* (engjamose, husmose), *Sphagnum* spp. (byggjemåse, bygningsmose, hestemose, husmose, høgmose, kussumåssa, kvitmåsa ["et vanlig navn i SF og t.d. MR, spredt og kanskje nytt ellers"], myrmose, pommøsa, raumåsa, roseose, skuremose, sopemose, sprengjemåse, symåsa, timbremose, tømmermannsmose, vassmose), og *Warnstorfia fluitans* (simåsa). Desse mosane hadde dei praktisk bruk for enno i vårt hundreår, og namna kan vera ein rest av ein rikare namnetradisjon frå enno trongare tider. Sjå elles Høeg (1974) om bruk av mose som forklaring til vanskelege namn, og Frisvoll (1978) for eit kort utdrag frå Høeg.

Ovanfor fekk vi namneformer til *mose* i rik variasjon. "Ordet *mose* (gammelnorsk *mosi*) kan i norske dialekter bety både 'mosevekst' og 'myr'. En får mistanke om at det egentlig er laget om vasstrukne mosetepper på en myr. Ordet er felles-indoeuropeisk (jfr. latin *muscus* 'mose') og hører til en språkkrot med betydning 'være fuktig.'" (Nordhagen i Du Rietz et al. 1952: 11). "Grundbetydningen av mose 'lichen' synes at være 'skimmel'; sml. det beslegtede gr. *μύκης* 'sop', egentl. 'den slimede.'" (Falk & Torp 1991).

Den første mosen vi veit om frå Noreg vart samla ved Porsgrunn i Telemark før 1695, og sendt til London der apotekar Jacob Petiver beskrev han det året. Merk at mosen samtidig fekk populærnamn! Dette var for nøyaktig 300 år sidan, og vi jubilerer og siterer i original frå denne historiske hendinga: "70. *Muscus Norwegicus umbraculo ruberrimo insignito*. We owe the discovery of this elegant Plant to my kind Friend Mr. Richard Wheeler, who gather'd it near Ports-ground in Norway; and for its singularity and likeness, I think it may not very improperly be called his Norway Bongrace-Moss." Dette namnet tyder noko i retning av Wheelers norske skjerm- eller hattemose (R. Binns pers. medd.), og seinare vart han lenge kalla Whe(e)lers mose. Petiver har til og med illustrert ein plante med kapsel, og arten er *Splachnum rubrum* (sjå Frisvoll 1981a). Med ein slik strålende mose startar vår bryologiske historie.

Strøm (1762) kallar *Sphagnum palustre* Hvid Mosse og Igle-Mosse (sjå seinare). Det eldste norske mosenamnet vi kjenner er altså kvitmose for

Sphagnum. Men det heiter torvmose i dag. Les nedanfor om den spennande tvikampen mellom desse namna.

Gunnerus (1766, 1776) inkluderte ca 70 mosenamn i Flora Norvegica. Herbariet hans (Vitskapsmuseet, Trondheim) er no revidert (sjå Krovoll & Nettelblatt 1985) og inneheld ikkje så reint få mosar. Gunnerus gav norske populærnamn til dei fleste mosane, og elles i varierende grad samiske, danske, tyske og engelske namn (merk at han skil mellom norske og danske namn). Vi tar med ei slik regle for *Hypnum parietinum* (truleg *Pleurozium schreberi* og *Hylocomium splendens*), den einaste mosen i Flora Norvegica med samiske namn: "Norv. Timmermosse, Vægge-mosse, Væggejætre. Lapp. varangriæ Sadme, (pl. [fleirtal] Sadmek) vel [eller] Oaanekab-Sadmek. Qvenis finn. Lasko-Sammal. (in pl. Sammalet.) Angl. Large shining Fernhypnum, with tamarisk-leaves." Å gje populærnamn til mosar var merkeleg nok vanleg på 1700-talet, og vi kan vera leie for at skikken var ute av bruk i rundt 150 år. Gunnerus gjev frå eitt til fire norske namn eller namneformer på kvar art, i alt nærare 120 ulike namn eller former. Dei færreste har aning om kva for norske namn Gunnerus brukte, og det kan vera på sin plass å ta dei fram her.

Gunnerus har 14 moseslekter i Linné-tradisjon, og dei fleste har ei anna avgrensing enn i dag (dette er før startpunktet for mosenamn med Hedwig 1801). Indirekte gjev han faktisk mange av slektene norsk namn i form av (stort sett) faste endingar (norsk namn i parentes dersom slikt finst): *Anthoceros* (-syla), *Blasia*, *Jungermannia* (-kretle), *Marchantia* (-levre), *Riccia*, *Bryum* (-skrena), *Buxbaumia*, *Fontinalis*, *Hypnum* (-jætre), *Mnium* (-mærlé), *Phascum* (Surle), *Polytrichum* (-mossa), *Sphagnum*, *Splachnum*. Han gjev sju geografiske område i tilknytning til namn, nemleg ved Mossa-sylar, Gafler (Normøris; *Anthoceros lævis* = *Phaeoceros carolinianus*), Krætle (Fosensibus; *Jungermannia resupinata* = *Scapania undulata*), Jætra (Norlandis; *Hypnum dendroides* = *Climacium dendroides*), Jætra (Dalis; *Hypnum sericeum* = *Homalothecium sericeum*), Mærlé (Norl.[andis]; *Mnium serpyllifolium* = *Rhizomnium punctatum*), Graa-mosse (Romsdalensibus; *Sphagnum palustre*) og Løen Mærlé (Tromsøensibus; *Mnium triquetrum* = *Meesia triquetra*). Desse namna skal han ha fått i desse stroka. Nokre av rotorda (jætre, kretle, myrle, mærlé, skrene og

surle) er eit mysterium. Heller ikkje filologar (ved Nordisk Institutt, Universitetet i Trondheim) har noka sikker forklaring på kva dei kan tyda. Men forledda er oftast greite. Det ser ut som Gunnerus nyttar nemninga 'jætre' som synonym til mose; *Saxifraga hypnoides* kallar han t.d. Moss-silre eller Jællersilre. Elles kallar han òg mange lav for mose.

Eit samla oversyn over Gunnerus' norske mosenamn har ikkje vore gjeve før. Nedanfor følgjer først det namnet i vår sjekklister som svarar til hans vitskapelege namn, og deretter hans populærnamn. Det finst belegg for 19 av namna i Gunnerus' herbarium, men materialet er ikkje alltid i samsvar med typen til namnet. For fullt oversyn over vitskapelege mosenamn i Flora Norvegica og i Gunnerus' herbarium, sjå Krovoll & Nettelblatt (1985: 138, 147-150). Det er ikkje alltid lett å vita kva Gunnerus' vitskapelege namn viser til, men nedanfor er dagens aksepterte synonym ført opp; to artar som ikkje er kjende frå Noreg er merka {slik}. Her følgjer dei norske mosenamna hos Gunnerus (1766, 1776) nøyaktig slik dei står i teksten (méd inkonsekvansar, men unntake opplagte trykkfeil; i registeret manglar nokre namn, og elles er alle bindestrek borte og fleire endingar på -e har fått -a; nokre større avvik i registeret er nedanfor sette i klammer):

Nålkapselmosar: *Anthoceros agrestis* (Prikklesyla), *Phaeoceros carolinianus* (Glat-syla; Mossa-sylar, Gafler (Normøris)).

Levermosar: *Bazzania trilobata* (Orm-mossa), *Blasia pusilla* (Krukk-mossa), *Blepharostoma trichophyllum* (Haar-kretle), *Calypogeia 'trichomanis'* (Støvmærlé, Vessel-mærlé), *Conocephalum conicum* (Levre, Kegel-levre, Lever-mosse), *Frullania tamarisci* (Svart Kretle), *Metzgeria furcata* (Klof-kretle), *Pellia epiphylla* (Leverkretle), *Ptilidium ciliare* (Ør-krætle), *Radula complanata* (Ør-krætle, Stor grønkrætle), *Reboulia hemisphaerica* (Koll-levre), *Scapania nemorea* (Skog-Krætle), *S. undulata* (Trapp-mossa, Trapp-Krætle; Krætle (Fosensibus)).

Bladmosar: *Abietinella abietina* (Gran-jætra), *Andreaea rupestris* (som *Jungermannia alpina*) (Fjel-Kretle [Fjellkrætle]), *A. rupestris* (som *J. rupestris*) (Skar-kretle, Vessel-kretle), *Arctoa hyperborea* (Norsk Skrene), *Aulacomnium androgynum* (Tull-mossa, Tullmærlé), *A. palustre* (Sulfumærlé [Sullu-]), *Bartramia halleriana* (Norsk

Skrene), *B. pomiformis* (Kuulskrene, Kuulmosse, Børstmosse), *Bryum alpinum* (Fieldskrene), *B. caespiticium* (Langlut-mossa, Røbeem-mossa, Sand-mossa, Tuvskrena), *B. pallens* (Lutmærle, Pantelok-Mose [Pantelockmosse]), *Buxbaumia aphylla* (Naken-mossa), *Ceratodon purpureus* (som *Mnium purpureum*) (Kjølmossa, Purpur-mossa, Rømmærle), *C. purpureus* (som *Bryum cel-sii*) (Celsii-mossa, Langskrena), *Climacium dendroides* (Tuft-Gran, Jætra (Norlandis)), {*Cryphaea heteromalla*} (Træmyrle [Fræmyrle, sjå Myrle; trykkfeil]), *Encalypta vulgaris* (Sannskrena), *Fontinalis antipyretica* (Sotmosse, Stoor Lonkmosse), *F. antipyretica* fo. (som *F. minor*) (Lonkemossa), *Funaria hygrometrica* (Værmærle, Vaatmærle), *Homalothecium sericeum* (Silkjætra, Jætra (Dalis)), *Hylocomium splendens* (Væggetroll-Mosse, Væggelus-Mosse, Væggetroll-jætre), *Hypnum cupressiforme* (Cypres-jætra), *Kiaeria blytii* (Skæfer-Skrene), *Meesia triquetra* (Kantmærle, Hiørnmærle, Lang-mærle, Løen mærle (Tromsøensibus)), *Orthotrichum striatum* (Krina-mossa, Striipskrena), *Phascum cuspidatum* (Surle, Stengelløs Surle), *Philonotis fontana* (Kjell-mossa, Kjellmærle), *Physcomitrium pyriforme* (Pær-mossa, Pær-skrena), *Plagiopus oederiana* (Oeders Skrena), *Plagiothecium denticulatum* coll. (Skovjætre), *Pleurozium schreberi* (Timmer-mosse, Vægge-mosse, Væggejætre (+ samiske)), *Pogonatum urnigerum* (Lykmossa), *Pohlia cruda* coll. (Bloutmærle, Bløtmærle), *Polytrichum alpinum* (Himossa, Grenet Himossa, Bjønmossa), *Polytrichum commune* (Biønmosse), *Pottia truncata* (Vesle Skrena, Salomons Isop), *Pseudoscleropodium purum* (Rank-jætre), *Ptilium crista-castrensis* (Fjærbuskjætra, Barskou-jætra), *Racomitrium lanuginosum* (Dyn-mosse, Dynskrena), *Rhizomnium punctatum* (Klar-mossa, Klar-Mærle, Spriikmærle, Mærle (Norl.)), *Rhytidadelphus squarrosus* (Krok-jætra), *R. triquetrus* (Kant-jætra), *Scleridium apocarpum* (Ruskrena, Løen Skrena), {*Scleropodium touretii*} (Gull-jætra), *Sphagnum palustre* (Igle-mose, Hvid-mose, Graa-mosse (Romsdalen-sibus)), *Splachnum ampullaceum* (Drou-krukka), *S. rubrum* (Whelers Mosse), *Syntrichia ruralis* (Gaar-skrena, Tagskrena), *Tetraphis pellucida* (Sjaamærle, Gjøsmærle), *Thamnobryum alopecurum* (Ræfrump-jætra, Sprikjætra), *Thuidium delicatulum* (Fiin-jætra, Smaa-jætra, Flok-jætra) og *Weissia controversa* (Skor-mossa [Skaar-], Skorskrena [Skaar-]).

Hagen (1897) har skrivne den vitskaplege historia til norsk moseforsking på 1700-talet, med utførlige kommentarar til alle forfattarar (kort biografi med bilde), publikasjonar og artsnamn. Ein skulle ikkje tru dette var spennande lesnad, men mange med kulturhistoriske interesser vil synast det. Det finst i denne relativt omfattande litteraturen mange norske namn, som den alvorlege Hagen ikkje brydde seg om, men noko har han. Når det gjeld det merkelege namnet Salomons Isop siterer vi frå Strøm (1791, etter Hagen 1897): "... men at Gunnerus kalder den Salomons Isop, kommer deraf, at den voxer paa murene i Jødeland, og holdes for at være den saa kaldte Isop (rettere Mos) som udvoxer af Væggen, og som Salomon kiendte." (sjå 1. Kongebok 4,33). Så veit vi det; den første bryologen vi har namn på er Salomo, og populærnamn på mosar har djupe historiske røter. Same forfattar kallar *Ptilium crista-castrensis* Strudsfjær Mossen, og namnet kjem av at sidegreinene "krumme sig i Enden som en Strudsfjær." Krogh (1813) kallar *Hylocomium splendens* Steenbregne-mos (etter Gunnerus er dette det danske namnet), og *Philonotis fontana* Grøn-Mos (sikkert etter Hagen 1897). Hagen har ein kommentar til eit Gunnerus-namn han meiner er feilaktig brukt, "... da *Meesea triquetra* neppe nogetsteds har den betydning for befolkningen eller er således påagtet af denne, at den har fået et eget navn, hvilket imidlertid efter Gunnerus skal være tilfældet ved Tromsø ('Tromsøensibus *Løen Mærle*')". Eit Gunnerus-namn på *Sphagnum palustre* stammar frå Strøm (1762, sikkert etter Hagen 1897): "Den bruges ... deels til Føde for Iglar, naar man har dem staaende i Vand-Glasser; hvorfor den kaldes Igle-Mosse." For tyding av namnet 'Whelers Mosse', sjå ovanfor.

Forleddet i namnet Drou-krukka tyder draug, og Gunnerus har òg Drouskjæg, Drou-traa (to tangartar) og Drousmør (ein gelesopp). Fægri (1980) fann same namnet i eit manuskript med stoff frå Nordmøre; han diskuterer det inngåande utan å nemna Gunnerus, og derfor blir resonnementet ufullstendig. Elles skriv han at "egentlig betyr draug bare dauing, ... og med både lukten og det noe makabre utseendet, de purpurgrønne fargene, er *dauingkrukke* ikke noe dumt navn".

Lonkemossa og Stoor Lonkmosse er Gunnerus-namn på *Fontinalis antipyretica*. Hallingbäck & Söderström (1978) opplyser at Linnés namn på arten i Flora Suecica (1755) er länkemossa; det er

opplagt same namnet, men vi veit ikkje kva det tyder.

Kvar får leita etter andre interessante namn hos Gunnerus. Men vi merkar oss klare folkelege namn (sjå Høeg 1974 ovanfor) som minner om bruk og observasjon: Orm-mossa (godt namn på *Bazzania*), Dyn-mosse (svært godt namn på *Racomitrium lanuginosum* som kunne heitt dynegrå-mosse), Timmer-mosse, Vægge-mosse (*Pleurozium schreberi*), Væggetroll-mosse, Væggelus-mosse (*Hylocomium splendens*), Tuft-gran (*Climacium dendroides*), Barskou-jærla (*Ptilium crista-castrensis*), Kjell-mossa (*Philonotis fontana*), Bjønnessa, Himossa (*Polytrichastrum*, *Polytrichum*), Igle-mose (*Sphagnum palustre*) og Droukkrukka (*Splachnum ampullaceum*). Vi ser òg at *Conocephalum conicum* m.a. er kalla Levermosse. Nokre artar heiter mesta det same hos Gunnerus som i vår liste: Kuulmosse (-kulemose, *Bartramia pomiformis*), Silk-jærla (-silkemose, *Homalothecium sericeum*), Ræfrump-jærla (reve-mose, *Thamnobryum alopecurum*), Gran-jærla (granmose, *Abietinella abietina*), Fjærbusk-jærla (fjærmose, *Ptilium crista-castrensis*), Kjell-mossa, (-kjeldemose, *Philonotis fontana*) og Bjønnessa (-bjørnemose, *Polytrichum commune*). Norsk namngjeving av mosar starta altså med Gunnerus (1766, 1776).

Wilse (1790, etter Hagen 1897) skriv om *Sphagnum palustre*: "Moosen er sædvanlig bleeggrøn, men paa vandriige Steder dyb purpurfarvet iblant, hvorfor den og kaldes Rød-Moose."

Hammer (1794) summerer opp mesteparten av det som til da var publisert av norsk floristikk; det er verd å merka seg at han rekna Island og Grønland som norske. Han har med alle Gunnerus' mosenamn pluss ein god del fleire, og har populærnamn på alle artane. Han følgjer Linnés system: "24. Klasse. Løngifting, Cryptomagia [sic], med ukiendt Kiøn. 1. orden. Brægner, Filices. 2. Orden. Mosserne, Musci. 3. Orden. Tangene, Algæ." Bladmosane kjem under 2. orden, levermosane og nålkapselmosane under 3. orden som tang! Han gjev særskilde norske namn på 14 slekter, men artane får stort sett andre endingar: *Anthoceros* (slektsnamn: Hornblomme; ending i artsnamn: -syla), *Blasia* (Blases-Tang, Butelmosse; -mosse), *Jungermannia* (Jungermans-Tang; -krætle, -mossa), *Marchantia* (Marchants-Tang; -levre, -mosse), *Riccia* (Riccestang; -mos-

se); *Bryum* (Knutmaase; -skrena, -maasa), *Buxbaumia* (Buxbaums-Mosse), *Fontinalis* (Elv-mosse), *Hypnum* (Greenmosse; -jærla, -mosse), *Mnium* (Stiernmosse; -mærla, -mosse), *Phascum* (Skiaegmosse; -surle), *Polytrichum* (Mykjyhæring; -mosse), *Sphagnum* (Torvmosse [første referanse for dette namnet]; -mosse, -myrle), *Splachnum* (Blæremosse; -mosse, -krukka). Vi kjenner att Gunnerus' endingar -jærla, -krætle, -levre, -myrle, -mærla, -skrena, -surle og -syla, men slektsnamna er nye. Slektar og artsnamn er, som hos Gunnerus, i Linné-tradisjon, og det er av og til vanskeleg å vita kva namna viser til (sjå Hagen 1897). Hammer har 68 av Gunnerus' norske namn; der Gunnerus har to eller fleire namn har han vald eitt. Det er nokre avvik frå Gunnerus, noko er viktige trykkfeil (Syrle for Surle, Buskrena for Ruskrena og Storskrena for Skorskrena), resten er ulik ortografi. Nokre artar blir berre oppgjevne frå Island eller Grønland, men Hammer har oversett ein del litteratur (sjå Hagen 1897). Alle sjekklisterartar med nye norske namn hos Hammer (1794) er med nedanfor; inkonsekvensar i skrivemåte er ikkje retta.

Levermosar: *Anastrophyllum minutum* (Væslé Krætle), *Aneura pinguis* (Feedkrætle), *Asterella gracilis* (Spæd-Levre), *Cephalozia bicuspidata* (Tveoddet Krætle), *Diplophyllum albicans* (Qviit Krætle), *Frullania dilatata* (Udbredt Krætle), *Marchantia polymorpha* (Levermosse), *Ptilidium pulcherrimum* (Smukkeste Jungermannie), *Riccia cavernosa* (Riccisk Krystalmosse), *R. glauca* (Blaagraa Riccisk-mosse), *Tritomania quinque-dentata* (Femtandet Jungermannie).

Bladmosar: *Amblystegium serpens* (Kryp-jærla), *Anomodon viticulosus* (Vunlokjærla), *Antitrichia curtipendula* (Hængjærla), *Atrichum undulatum* (Bøljeskrena), *Aulacomnium palustre* (Myrskrena), *Barbula convoluta* (Haarmosse), *Bartramia halleriana* (Hængskrena), *Brachythecium rutabulum* (Ovnrakjærla), *B. velutinum* coll. (Islandsk Jærla), *Bryum argenteum* (Sølvskrena), *Calliargonella cuspidata* (Spidsjærla), *Conclidodus fontinaloides* (Bækjærla), *Cratoneuron filicinum* (Brægnejærla), *Dicranella heteromalla* (Haarskrena), *Dicranoweisia crispula* (Haarlokmærla), *Dicranum elongatum* (som *Sphagnum alpinum*) (Fiællmyrle), *D. fuscescens* (Krumskræna), *D. scoparium* (Limeskrena), *Drepanocladus aduncus* coll. (Krumjærla), *Eurhynchium praelongum* (Langjærla), *Fissidens taxifolius*

(Barlinjæltre), *Grimmia pulvinata* (Pudeskrena), *Homalia trichomanoides* (Smaa Blomjæltre), *Hypoglypnum luridum?* (Myrjæltre), *Isoetecium myosuroides* (Muusrumpjæltre), *Leptobryum pyriforme* (Pæremærle), *Leptodictyum riparium* (Vandbrædjæltre), *Leucobryum glaucum* (Blaagraa Skræna), *Leucodon sciuroides* (Ikornejæltre), *Mnium hornum* (Aarsmærle), *Neckera complanata* (Jævnjæltre), *Paludella squarrosa* (Skorpemosse), *Plagiomnium undulatum* (Bølgeærle), *Plagiothecium denticulatum* (Tandjæltre), *P. undulatum* (Bølgejæltre), *Pleurozium schreberi* (som *Hypnum compressum*) (Sammentryktjæltre), *Pogonatum nanum* (Dværgmærle), *Pterogonium gracile* (Fuglefordjæltre), *Racomitrium fasciculare* (Grønnende Dynmaasa), *R. sudeticum* (Lidtfrugtet Dynmaasa), *Rhodobryum roseum* (Yngelmærle), *Scorpidium scorpioides* (Skorpionsjæltre), *Sphagnum palustre* (Røsmosse), *Splachnum luteum* (Guulblæremosse), *S. vasculosum* (Flaskemosse), *Tomentypnum nitens* (Glandsjæltre), *Tortella tortuosa* (Kringelskræna), *Tortula muralis* (Grøn Muurmaase), *T. subulata* (Syylskrena) og *Warnstorfia fluitans* (Svømjæltre).

Hammer (1794) kallar *Polytrichum commune* Bjønmosse, og har variantane a, B, γ og δ som han kallar Stor -, Middelmåadig -, Mindre - og Mindste Jomfruhaar. Dette er eit dansk namn med internasjonalt opphav, og vi siterer alle Gunnerus' (1766) namn på arten: "Norvegis Bjønmosse. Danis Fruhaar, Guldhhaar, Jomfruhaar. Germanis Guldener Wiederthon. Gallis Le Politric. Anglis Golden maiden hair." Det engelske namnet (frå John Ray 1696 eller 1724) er mønster for det danske, og siktar til den gyline hårfellen på kalyptra eller kapselhetta. Men eigentleg er dette ein oppromantisert versjon av det latinske namnet (poly = mange, trichum = hår). Det norske er mindre romantisk og fritt for boklærd tradisjon. Jomfruhår og bjønmosse, her blir mosenamn kulturhistorie, med rokokkoens salongar og våre djupe skogar som motpolar. I dag får vi ha som mål å få jomfrua ut i skogane for å studera bjønmossen.

Det er færre namnegåter hos Hammer enn hos Gunnerus, men Vunlokjæltre (*Anomodon viticulosus*) er kryptisk. Svært mange norske namn kjem direkte frå latin. Det makelause Mykjyhæring er truleg Hammers eiga omsetjing av *Polytrichum*. Aarsmærle for *Mnium hornum* verkar uskjønleg, men har ei enkel forklaring: "The epithet *hornum*, meaning the current year, ..." (Crum & Anderson

1981). Limemose (jæmfør soplime) for *Dicranum scoparium* er det same som svensk kostmose og engelsk broom moss, og nett dét tyder *scoparium* (Crum & Anderson 1981). Ovnrakjæltre (*Brachythecium rutabulum*) er heller ikkje skjønleg utan å gå til latin: "The name of the species refers to the shape of the sporophyte, having resemblance supposedly to the poker or some such instrument for raking ashes." (Crum & Anderson 1981). Vi blir lett imponerte, men må hugsa at på denne tida las kultureliten truleg meir latin enn norsk (dansk), og mosenamn som vi må pugga tok dei leikande lett.

Henrik Wergeland var god botanikar, og i strevet med å kultivera allmugen skreiv han òg om mosar (dialog): "Lægen. Hør da Hakon! Forat kunne oversee og kjende det uhyre Væxtrige, har man ordnet det i visse Afdelinger efter Mærker. I lang Tid behjalp man sig med at ordne dem i visse naturlige Slægter d.e. man samførte alle de Planter som samhavde noget vist udmærket Udsvortes. ... Hakon. Moserne da vel ogsaa, for en Mose kan jeg godt kjende ifra andre Væxter. Lægen. Rigtigt, de udgjøre ogsaa en naturlig Slægt. Hakon. Dog saae jeg engang i Sætermarken en Fremmed, med en kasse fuld af Planter ved Siden, med Forstørrelsesglas betragte et Stykke Mose, som jeg strax kunne sagt ham Navnet på .. ja især nogle smaae Pletter betragtede han med vedholdende Opmærksomhed. Lægen. De Småpletter vare Mosens Blomster eller Befrugtningsdele." Så kjem heile Linnés system, til slutt: "23de Klasse, med utydelige Blomster - Lønboe. 1ste Orden - Bregner (med Løv). 2den Orden - Bladmoser (med Blade) F. Ex. Rødmose. 3die Orden - Løvmoser (med Løv) F. Ex. Islandsk Mose, Rensdyr-mose. 4de Orden - Tarer (Frøene i løvet). F. Ex. Kraakstry, Tang." (Wergeland 1831). Vi skjønar at bladmoser er bladmosar og rødmose *Sphagnum*, medan løvmoser faktisk er lav. Truleg kjem levermosane under tarer (som hos Hammer). Kjenner vi oss ikkje att i den kostlege omtalen av mosebotanikaren? Elles skulle vi gjerne fått namnet på mosen.

Den tid hadde dei ikkje våre dagars mikroskop, og det gjekk enno lang tid før formeiringsmåtar og slektskapstilhøve for mosar, lav, sopp og algar vart klårlagt. Hammer (1794) omsette *Cryptogamica* med Løngifting: "Disse Planters Frugt-dannelser kiendes hverken med blotte Øyne, eller hos de fleste med Forstørrelsesglas; disses

Brølluper holdes hemmelige eller i Løndom. Blomsterne ere skjulte indenfor Frugten, eller paa en besynderlig Maade skjulte.” Han har eit underfundig namn på oss som studerer desse plantane: “Cryptogamologerne, ∴: Løngiftings-Beskriverne”. Som vi såg brukte Wergeland (1831) namnet Lønboe.

Blytt (1837) kallar mosane mosser, som han vidare deler i løvmosser og levermosser; lav kallar han lichener.

Forstmann og myrmann [Eventyr-] Asbjørnsen (1868) har to namn, han kallar *Sphagnum* myrmose og *Hypnum* [samlenamn for mange nye slekter] skovmose.

Ryan & Hagen (1896) har ein del kollektive nemningar, men ingen artsnamn. Dei deler mosane i levermoser og løvmoser, og siste gruppe i torvmoser og egentlige løvmoser. Dette er andre kjende referanse der *Sphagnum* er kalla torvmose, og dei let myra ha “torvmosevegetation”; seinare var kvitmose lenge det vanlege namnet. Av økologiske gruppenamn har dei klippemoser, jordmoser, trøsmoser, strandmoser, kalkmoser og kiselmoser. Løvmose i staden for bladmose var lenge vanleg. Det vart bruka av Ingebrigt Hagen (1852-1917), vår mest kjende moseforskar, i namnet på ein serie viktige publikasjonar kalla “Forarbejder til en norsk løvmosflora” (sju hefte publiserte 1908-15, 1929). Dessverre døydde han før floraen vart ferdig.

Myrlitteraturen har lenge hatt nokre norske mosenamn: Holmboe (1903) har hvidmose og seinare (Holmboe 1937) hvidmose for *Sphagnum*. Holmsen (1923) deler m.a. inn i hvidmosemyr, gråmosemyr (med *Racomitrium lanuginosum*) og grasmyr (med ‘forskjellige brunmoser, særlig Drepanocladusarter’). Lende-Njaa (1924) skriv om hvidmosemyr (med ‘forskjellige Sphagnumarter, på Vestlandet ... gjerne sammen med tuer av gråmose’) og grasmyr (med ‘brunmoser og såkalte grasmyr-Sphagna’). Thurmann-Moe (1941) har dei same typane og namna, og i ein tabell nemner han ‘*Mnium* (bladmose)’ og ‘*Hylocomier* (kransmoser)’. (Dei tre siste forfattarane er siterte etter Løddesøl & Lid 1943, sjå nedanfor.)

Korsmo (1925: 526-528) har eit kort avsnitt om mose som ugras; han brukar namnet engmose om *Hypnum* sp., truleg i hovudsak *Rhytidiadelphus*

squarrosus, og illustrerer grenmose (*R. triquetrus*, som *Hypnum*).

Fægri (1937) har både kvitmose og torvmose, men - ser det ut til - ikkje som synonyme namn; det første gjeld *Sphagnum* og det andre truleg *Sphagnum* og dei andre mosane som er med på å danna torv.

Så stig Per Størmer fram. Han har skrivne vitenskaplege moseartiklar eit lite tiår (Sunding 1991), men under temaet “Fritidsstudier for lærere” i Norsk Skuleblad kjem “Lær mosene å kjenne! Av cand. real. Per Størmer, Oslo.” (Størmer 1941): “Sekretæren i Norges lærerlag har bedt meg fortelle «Norsk Skuleblad»s lesere litt om mosene og hvordan man lærer dem å kjenne. Det gjør jeg gjerne, for jeg tror at et selvstudium av mosene skulle ligge vel til rette for lærere som er interessert i naturfag.” Det var andre tider, i dag måtte det vel minst lagast ei kompetansegevande halvårseining. Artikkelen er ein godbit, og må sjåast på som eit tidleg stadium på vegen mot ‘Moser fra skog og myr’ 1945 (sjå nedanfor). Han er pedagog for pedagogane: “La oss så ta inn noe mose fra skog og mark og se ...” Vi finn foto og omtale av sju bladmosar og seks levermosar, men berre bladmosane får norske namn: klomose (*Dicranum majus*), stjernemose (*Rhizomnium punctatum*), palmemose (*Climacium dendroides*), vannmose (*Fontinalis antipyretica*), etasjemose (*Hylocomium splendens*), bjønnemose (merk skrivemåte, *Polytrichum commune*) og kvitmose (*Sphagnum squarrosus*). Elles er desse sitata interessante: “Vi deler moseriket i to grupper: bladmoser (lauvmoser) og levermoser.” “Nesten over alt i skog og hei vokser det som folk kaller husmose. Det består i virkeligheten av flere arter, vi skal her ta for oss den som kalles etasjemosen. ... Sammen med den vokser ofte en mose som burde kalles klomosen [*Dicranum majus*].” “På myrer vokser den velkjente kvitmosen eller torvmosen som den også kalles. ... Når den er tørr, er den kvitaktig, derav navnet.” “Museet [Botanisk Museum, Oslo] er meget interessert i eventuelle opplysninger om de enkelte moseslags folkenavn og bruk.”

I ‘Sikilsdalen og Norges fjellbeiter’ har Nordhagen (1943) desse namna: “Med omsyn til lavarter og moser har vi enno ikkje noe konsekvent gjennomført norsk navneverk. ... For mosenes vedkommende har jeg bare nyttet noen få populærnavn som torvmose (*Sphagnum*-arter), husmo-

ser (*Pleurozium schreberi* og *Hylocomium proli-ferum* [splendens]), brunmoser (diverse Hypnaceer og deres økologiske ekvivalenter på fuktig mark, i samsvar med svensk språkbruk), kaldmose (*Mniobryum albicans* [*Pohlia wahlenbergii*]) og kjeldemose (*Philonotis*-arter).” Ein stad (s. 429) kallar han *Philonotis fontana* vanlig kjeldemose. Men ut over dette har han i teksten òg bjørnemose (*Polytrichum commune*), gråmose (*Racomitrium lanuginosum*), klokkemose (*Encalypta rhamnoides*), tuffmose (*Palustriella falcata*) og samlenamnet gjødsel-moser (*Splachnum sphaericum*, *S. vasculosum*). Til hjelp med mosebestemminga hadde Nordhagen Per Størmer som assistent. - Nordhagen la vinn på “å skape en norsk plantesosiologisk nomenklatur, bygd over norske plantenavn”, og hadde fleire mosar hatt norsk namn hadde han visseleg teke dei i bruk.

Løddesøl & Lid (1943) skulle popularisera fagstoff. Dei skreiv om myr, der det er mange mosar, og kjende sikkert òg behovet for norske namn - som ikkje var der. Dei har eigentleg berre tre norske artsnamn: bjørnemose (*Polytrichum commune*), gråmose (*Racomitrium lanuginosum*) og brunmose (*Scorpidium cossonii*). I tillegg kjem greinmoser (“som i eldre tid ble regnet til slekten *Hypnum*”), brunmoser (“brukes ofte som samlingsnavn på flere brunfargede mosearter, men gjelder fortrinnsvis *Drepanocladus intermedius* [*Scorpidium cossonii*]”) og grasmyrsphagna (“*S. warnstorffii*, *S. teres*, *S. subsecundum* m.fl.”). Vidare skreiv dei (s. 92): “Når vi unntar slekten *Andreaea*, ... kan vi dele mosene i følgende tre hovedgrupper: Levermoser, kvitmoser (torvmoser) og bladmoser”. Legg merke til at dei kalla *Sphagnum* kvitmoser - med torvmoser i parentes. Dei mangla sjølv sagt òg norske namn på familiar, men prøvde seg med ein kombinasjon av latin og norsk: bjørnemosefamilien (*Polytrichum commune*, *P. strictum*), Aulacómiunfamilien (*A. palustre*), Dicranumfamilien (*D. bergeri*), Mniunfamilien (*Pseudobryum cinclidioides*), Catoscópiunfamilien (*Paludella squarrosa*), Grimmi-familien (*Racomitrium lanuginosum*), Brachythéciumfamilien (*Tomentypnum nitens*), Amblystégiumfamilien (artar i *Campyllum*, *Scorpidium*, *Straminergon* og *Warnstorfia*) og Hylocómiunfamilien (*Pleurozium*, *Hylocomium*). - Andre utgåva av arbeidet deira (Løddesøl & Lid 1950, sjå nedanfor) har norske namn på alle mosane, men dei same latinsk-norske familienamna. Norske namn på familiar og høgare takson har

knappt vore laga elles, og det er først med denne sjekklista at dei blir innførde på alle nivå.

Frå perioden 1762-1900 kjenner vi rundt 175 norske mosenamn, men frå 1900-45 berre 13 artsnamn og ni gruppenamn (for slekt eller meir enn ein art). Det same hende her som i USA: “Early this century, American bryologists ceased the publication of common names in their books, ...” (Glime 1989).

Først med Per Størmers (1945) klassiske ‘Moser fra skog og myr’ kom det fart i arbeidet med å få tidsmessige norske namn på mosar. I forordet skriv han: “Sammen har konservator Johannes Lid og jeg utarbeidet norske navn på de arter i boka som ikke hadde navn før, og foreslått nye navn på en del arter hvis navn vi ikke var fornøyd med. Lid har laget navnene på *Sphagnum*-artene [18], jeg de fleste av de øvrige. Navnene er ikke ment som annet enn forslag [sic]. De er alle sammen gjennomgått av Norsk Botanisk Forenings plantenavnskomité.” Med tidlegare namn meiner han visst slike som står i kursiv i registeret; det er 19 norske namn på 17 artar: bølgebladet kostmos (*Dicranum polysetum*), sigdbladet kostmos (*D. scoparium*), bladmos (*Plagiomnium affine*), bølgebladet stjernemos (*P. undulatum*), rosemos (*Rhodobryum roseum*), cyprissmos (*Hypnum cupressiforme*), bregnemose, kammos (*Ptilium crista-castrensis*), schrebermos (*Pleurozium schreberi*), trekantmos (*Rhytidiadelphus triquetrus*), smalbladmos (*R. loreus*), taggbladmos (*Atrichum undulatum*), børstemos (*Polytrichastrum formosum*), piggmos (*Sphagnum squarrosum*), skinnfeldmos, torvstrøsmose (*S. fuscum*), spissbladet hvitmos (*S. capillifolium*), stjernemos (*S. girgensohnii*) og skjellmos (*Plagiochila asplenoides*). Han har òg namn på ordenar (s. 9): svartmoser (Andreaeales), egentlige bladmoser (Bryales) og torvmoser (Sphagnales).

Vi kjenner kjeldene til nokre av desse namna. Størmer (1941, 1945) refererer til Krok & Almquist (1932) som har 112 svenske mosenamn. Størmer (1945) har med 27 av desse artane, og 7 av namna han forkasta kjem herifrå. På fem artar har han teke i bruk det svenske namnet (kransmose, palmemose, nikkemose, blåmose og frynsemose). Svartmose kan koma frå dansk sortmose.

Størmer (1945) har namn på 74 bladmosar og 4 levermosar i 39 slekter. Mange av namna vitnar

om stor fantasi. Dette vart eit sær sers vellykka pionerarbeid, og 74 av Størmer og Lids namn er i bruk i vår liste som slektsnamn eller forledd i artsnamn. Kjende namn herifrå er broddmose (*Calliergonella cuspidata*), furumose (*Pleurozium schreberi*), gran-torvmose (*Sphagnum girgensohnii*), gullmose (*Tomentypnum nitens*), piperensermose (*Paludella squarrosa*), tvaremose (*Marchantia polymorpha*) og vegmose (*Ceratodon purpureus*). Størmer kalla *Pseudoscleropodium purum* fettmose ("skudd med noe fettaktig glans"), men dette namnet vart seinare teke i bruk som eit meir råkande namn på *Aneura pinguis* (Lye 1968). *Plagiochila asplenioides* kalla Størmer muslingmose, men seinare (hos Nordhagen i Du Rietz et al. 1952) innførde han namnet hinnemose som no er i bruk; muslingmose er i bruk for *Mylia* (Lye 1968). Stubbesigd-mose for *Dicranum fuscescens* endra han til bergsigdmose i 1952, og det første namnet vart seinare teke i bruk for *D. montanum* (Lye 1968). Dei av Størmers (1945) namn som ikkje er i bruk er bruntorvmose (*Sphagnum fallax*), filtsigdmose (*Dicranum polysetum*), myrsigdmose (*D. bergeri*), kråkefotmose (*Rhytidiadelphus loreus*) og svartmose (*Andreaea*).

'Moser fra skog og myr' vart uvanleg godt motteke. Ikkje mindre enn ni norske og internasjonale bokmeldingar er refererte av Kleppa (1973: Fægri 1946, Jermstad 1946, Kjøie 1946, Løddesøl 1946, Mork 1946, Persson 1946, Lid 1947, Watson 1947 og Steere 1952). Løddesøl (1946) såg boka som "et rent funn for alle som har interesse av å skaffe seg kjennskap til de vanligst forekommende mosearter". Men bokmeldaren var skeptisk til eit norsk slektsnamn: "Best kjent er disse moser under navnet 'kvitmoser' eller *Sphagnum*, men er altså her kalt 'torvmoser'. Dette kan skape en del forvirring når en skal karakterisere de torvslag som disse moser gir opphav til, idet kvitmosetorv (*Sphagnum*-torv) blir hetende 'torvmosetorv'." Dette temaet møter vi ein gong til, så følg med.

I Thorsrud & Reisæters (1948) 'Norske plantenavn' heiter det: "For mosene har vi med navn på omlag 40 arter [nøyaktig 37] etter framlegg av Per Størmer." Det står i forordet at det endelege manuskriptet vart levert til trykking så tidleg som i mai 1944. Her finn vi nokre av dei nemnde namna som Størmer og Lid "ikke var fornøyd med", så dette er nok ei meir opphavleg liste. Ti artar som vantar hos Størmer (1945) er med i tillegg. Avvik frå

Størmer [hans namn frå 1945 i klammer]: Kostmose (*Dicranum*, fem artar -kostmose [-sigdmose]), og kruskostmose [filtsigdmose]), rosemose (*Rhodobryum roseum* [rosettrose]), paludellamose (*Paludella squarrosa* [piperensermose]), lys klomose (*Sanionia uncinata* [bleik-klomose]), sypressmose (*Hypnum cupressiforme* [flette-mose]), kammose (*Ptilium crista-castrensis* [fjærmose]), lyngmose (*Pleurozium schreberi* [furumose]) og kvitmose (*Sphagnum*, ingen artar [torvmose]). Tillegg til Størmer (1945): Strandmose (*Schistidium maritimum*), sølvmose (*Bryum argenteum*), gul skjermmose (*Splachnum luteum*), rau (!) skjermmose (*S. rubrum*), perlemorsmose (*Pohlia cruda*), hedwigsmose (*Hedwigia ciliata*), revemose (*Thamnobryum alopecurum*), granmose (*Abietinella abietina*), silkemose (*Homalothecium sericeum*) og firtannsmose (*Tetraphis pellucida*).

Seinare vart det etter kvart vanleg å nytta dei norske namna som var laga. I 'Myrtyper og myrplanter' har Løddesøl & Lid (1950, sjå òg 1943) norske namn på 14 torvmosar og 15 bladmosar. Namna er, med eitt unntak, dei same som hos Størmer: "For noen år siden ble det gjort et forsøk på å kalle kvitmosene for torvmoser (Størmer 1945). Vi har holdt fast ved det mere vanlig brukte navn kvitmoser, bl.a. for å unngå det vanskelige navn 'torvmosetorv'." Arne Pedersen skriv (i brev): "Når det gjelder navnene torvmose/kvitmose brukte han [Størmer] ofte disse ... om hverandre, men foretakk å benytte torvmose Johannes Lid, derimot, ... benyttet alltid navnet kvitmose om *Sphagnum* på sine ekskursjoner." På svensk heiter *Sphagnum* vitmossa (Söderström et al. 1992).

Nordhagen redigerte den norske utgåva av 'Våre ville planter' (Du Rietz et al. 1952), og mosedelen inneheld den første populære framstillinga av mosar for eit større publikum på norsk. Dei 39 nydelege fargeplansjane konkurrerer enno godt med det som seinare er kome av liknande stoff. Han skriv i forordet at Grundt Tanums Forlag har "bedt meg om å bruke norske navn ved siden av de latinske også for moser, lav, sopper og alger. I den anledning vil jeg nevne at Norsk Botanisk Forening alt for atskillige år siden nedsatte en komité som fikk i oppdrag å komme med forslag til norske navn nettopp for de ovenfor nevnte plantegrupper. ... For *moser*, *lav* og *alger* forelå det i 1950 bare fragmentariske navnelister, utarbeidet av enkelte komitémedlemmer; men der

hersket ikke liten uenighet og usikkerhet omkring forskelagene [sic].” Vidare skriv han at han tok for seg “en navneliste over ca. 50 moser som i 1950 ble lagt fram i komitéen av konservator Per Størmer, og som han selv har brukt på forelesninger [sjå nedanfor] og i bøker.” [Dette talet verkar litt rart, for allereie i ‘Moser fra skog og myr’ 1945 hadde Størmer 79 namn, og i ‘Norske plantenanavn’ (Thorsrud & Reisæter 1948) 10 i tillegg.] Ei tilsvarande namneliste for lav vart lagt fram av Eilif Dahl, og “med utgangspunkt i disse to lister har jeg prøvd å få i stand et brukbart norsk navneverk for de moser og lavarar som omtales. ... En rekke av namnene er faktisk dialektnavn. Enkelte er hentet fra svenske bøker. Jeg vil her få lov til å takke konservator Per Størmer for gode råd og nyttig kritikk i samband med navnelisten. Denne er utarbeidet i samsvar med det mandat som Norsk Botanisk Forenings navnekomité har fått, nemlig å skape mest mulig treffende namn som kan brukas både i riksmål og landsmål (eventuelt med ubetydelige forandringer i selve skrivemåten).” Det ser etter dette ut som Nordhagen og til og med Grundt Tanums Forlag har spela ei aktiv rolle for å få norske namn på mosar. I ‘Våre ville planter’ har Nordhagen slike namn på 10 levermosar og 102 bladmosar, og ca 40 namn er nye. Kjende namn herifrå er (alle kalla ‘vanlig’) bustehette (*Orthotrichum speciosum*), elvemose (*Fontinalis antipyretica*), feldmose (*Neckera complanata*), gittermose (*Cinclidium stygium*), hårstjerne (*Syntrichia ruralis*), lemenmose (*Tetraplodon mnioides*), vrangmose (*Bryum pseudotriquetrum*) og vriemose (*Tortella tortuosa*). Om den nest siste heiter det: “Slekten *Bryum* regnes for å være den vanskeligste av alle europeiske bladmoseslekter (derav navnet ‘vrangmose’).” *Leucodon sciuroides* vart kalla ekornhale, og først seinare (Lye 1968) ekommose. Berre seks av namna er ikkje i bruk, det er beetemose (*Hylocomiastrum pyrenaicum*), filtsigdmose (*Dicranum polysetum*), høltorvmose (*Sphagnum majus*), orknøymose (*Anastrepta orcadensis*), strymose (*Anomodon viticulosus*) og svullfiltmose (*Aulacomnium turgidum*).

Størmer (1945), Thorsrud & Reisæter (1948) og Nordhagen (i Du Rietz et al. 1952) nemner alle det som vart kalla ‘Norsk Botanisk Forenings navnekomité for norske planter’. I dag veit truleg ikkje så mange at det har eksistert ein slik omfattande komité. Han vart oppretta på møte i NBF 6. mai 1943 og var stort tenkt (Anonym 1943): “Den skal være en permanent sentralinstitusjon med

den oppgave å skape enhet i nomenklaturen for norske planter. Til behandling av spesielle oppgaver nedsetter komitéen spesialkomitéer, idet den eventuelt tilkaller andre sakkynndige.” Medlemmene hadde ansvar for kvar si gruppe, og var O.A. Høeg (formann), J. Lid (ville karplantar), O. Reisæter (dyrka plantar), P. Størmer (mosar), E. Dahl (lav), K. Horn (sopp) og G. Hygen (algar). På første møtet (15.10) vart m.a. dette vedteke: “Komitéen bør så snart det lar seg gjøre publisere fullstendige lister over gyldige norske og latinske namn [merk rekkjefølgja], og senere reviderende tillegg med ett eller få års mellomrom. Komitéen bør selv aktivt gå inn for å skaffe nye namn i de grupper som trenger det. Dette arbeidet må forestås av de respektive gruppers representantar i komitéen, eventuelt med støtte av spesialkomitéer.” Namn som ikkje var lagde fram i komitéen skulle “ikke bli betraktet som gyldige”. Elles står det at “Hygen ble anmodet om å fortsette sitt arbeid med et norsk navneverk for algene, og Størmer for mosene.” Dette gjev den formelle bakgrunnen for Størmers arbeid med å gje norske namn på mosar. Det viser òg at han allereie var i gang, sikkert med forarbeid til ‘Moser fra skog og myr’ der forordet er datert juni 1945. Tre prinsippvedtak er av interesse: “Sideformer (to eller flere namn på samme systematiske enhet) blir ikke godkjent. Likelydende slekts- og artsnavn bør undgåes. Prioritetsprinsippet gjelder ikke for norske namn.” I 1947 vart R. Nordhagen vald inn i komitéen (Anonym 1948). Dei listene over namn det var planen å gje ut vart, så vidt vi veit, aldri publiserte (anna enn i floraer o.l.). Kor lenge denne komplette namnekomitéen var aktiv veit vi heller ikkje (dei møttest i 1950, sjå ovanfor, og Nordhagen (1952: 5) refererer til brevveksling i mai 1952). Seinare har kvar av gruppene hatt eigne komitéar.

Størmer (1957) laga eit opplegg for skogfolk - slik han før hadde gjort det for skolefolk (Størmer 1941). I ‘«Skogeieren»s mose-herbarium’ har han foto og omtale av 16 artar, og i tillegg nemner han to med norsk namn. Dei norske namna og meste parten av teksten er slik som i ‘Moser fra skog og myr’ 1945, og fotografia er dei same.

I sin ‘Moseflora’ har Lye (1968) norske namn på 224 artar, og ca 110 namn er nye. Han skriv i forordet: “Når det gjelder norske navn, har jeg måttet lage en del selv. De aller fleste er imidlertid laget av førstekonservator Per Størmer og allerede

benyttet i hans 'Moser fra skog og myr' (Oslo 1945) eller i Rolf Nordhagens norske utgave av 'Våre ville planter' bind VII (Oslo 1952). ... Jeg vil takke Per Størmer for hans inspirerende og dyktige undervisning ved Universitetet i Oslo. Jeg har også benyttet meg av notater fra hans kurs [sjå nedanfor] og ekskursjoner." Kjende namn frå Lyes moseflora er bandmose (*Metzgeria furcata*), grusmose (*Oligotrichum hercynicum*), krokodille-mose (*Conocephalum conicum*), nervemose (*Paraleucobryum longifolium*), planmose (*Distichium capillaceum*), rustmose (*Tetralophozia setiformis*), ullmose (*Trichocolea tomentella*) og vårmose (*Pellia epiphylla*). Frå før hadde berre 11 levermosar norsk namn (fire hos Størmer 1945 og sju hos Nordhagen i Du Rietz et al. 1952); Lye gav namn til heile 36 nye levermosar. I registeret har han nokre få synonym, og det mest interessante er hestetømmemose for *Tetralophozia setiformis*. Av namn som ikkje er i bruk nemner vi dverg-sigdmose (*Dicranella heteromalla*), rødtannmose (*Barbula unguiculata*), skog-torvmose (*Sphagnum palustre*), stjerne-torvmose (*S. russowii*), tretannmose (*Bazzania*) og vrang-fagermose (*Rhizomnium pseudopunctatum*).

Fægri (1969) skreiv om oppdaginga og førekomsten av *Cryptothallus mirabilis*: "På norsk har den nylig fått to forskjellige navn, den er både kalt huldremose og løyndarmose. Det blir vel det første navnet som blir værende."

Wold (1969) har 16 tidlegare kjende norske namn (m.a. ni *Sphagnum*-artar, som -kvitmose), og i tillegg det nye pinnemose (*Pseudocalliergon trifarium*). Vi undrast på slik originalitet, men finn fort forklaringa: "Bestemmelse av plantene ... er utført av ... Per Størmer."

Som vi har sett stod det strid om det norske namnet på *Sphagnum*. Kvitmose er svært gammalt i norsk, vi møtte det som Hvid Mosse allereie hos Strøm (1762, for *S. palustre*) og som Hvid-mose hos Gunnerus (1766, med referanse til Strøm). Seinare bruka Strøm (1790) Myr-Moes og hvid Moes for same taksonet (sitert etter Hagen 1897, som òg skriv at alle *Sphagnum*-artane vart kalla *S. palustre* på 1700-talet). Kvit(e)mose er med som folkeleg namn hos Høeg (1974), ja, han brukar det sjølv saman med myrmose (nøyaktig slik som Strøm 1790!), og nemner utruleg nok ikkje namnet torvmose. Og i myrlitteraturen har kvitmose vore einerådande opp i vår tid. Kvitmose, kvitmo-

semyr, kvitmosetorv o.l. er bruka av Lie & Hornburg (1952), Hornburg (1958), Lid et al. (1961), Wold (1969) og Løddesøl (1969). Hornburg (1970) har fem namn på -kvitmose før han skriv: "I høyereliggende strøk fant en også sterkt innslag av bjørne-torvmose og dverg-kvitmose." Påverknaden frå Størmer (1945), Nordhagen i Du Rietz et al. (1952) og Lye (1968) tok omsider til å nå myrtiljøet. Torvmose slo altså ut kvitmose, og er no eit av dei mest brukte norske mosenamna. Men skiftet er ikkje lett å forklara. Kanskje er grunnen at kvitmose var greitt som slektsnamn, men når enkeltartar skulle namngjevast vart det for spesielt. Lid i Størmer (1945) hadde 18 artsnamn som -torvmose. Løddesøl & Lid (1950) kalla for første gong 14 av desse -kvitmose. Då fekk vi m.a. brun-kvitmose og rød-kvitmose, og det lyder unekteleg litt kuriøst.

Pedersen & Vasshaugs (1978) 'Floraen i farger 2' har norske namn på rundt 200 mosar: "For mosenes vedkommende har vi støttet oss på Per Størmer: 'Moser fra skog og myr' og til Lye: 'Moseflora'." Dei har ca 30 nye namn, m.a. gaffelmose (*Riccia*), krusputemose (*Dicranoweisia crispula*), lommemose (*Fissidens*), svartknoppmose (*Catoscopium nigratum*), sandgullmose (*Homalothecium lutescens*), styltemose (*Bazzania*) og kjølmose (*Zygodon viridissimus*). Namn som ikkje er i bruk er iglemose (*Pseudocalliergon trifarium*), murfotmose (*Amblystegium serpens*), rødstjernemose (*Schistidium apocarpum*), smågråmose (*Racomitrium microcarpon*) og torvtrådmose (*Cladopodiella fluitans*).

Vi har høyrte at Størmers undervisning og skriftlege undervisningsmateriale var ei viktig kjelde til mosenamn for både Lye (1968) og Pedersen & Vasshaug (1978). Ei pensumliste ("Register. B 202 Hovedfagskurs i moser, Vårseimestret 1977. Botanisk kursussal, Blindern. Per Størmer.") har 18 levermosar og 84 bladmosar, til saman 102 artar. Eit medfølgjande kompendium ("Nøkkel til gruppene": 10 sider nøklar og 11 sider med strekteikningar av 73 artar) har i tillegg 8 levermosar og 33 bladmosar, i alt 41 mosar. Til saman blir dette 26 levermosar og 117 bladmosar, i alt 143 artar, og alle har norsk namn. Teikningane har han laga sjølv, men somme av dei er lik illustrasjonar hos Dixon & Jameson (1924) og Macvicar (1926); desse nemner Størmer (1945) som nyttige bøker "med bilder av samtlige arter". Kompendiet, eller delar av det, er truleg atskillig eldre enn

pensumlista, *Andreaea rupestris* blir kalla svartmose, *Atrichum undulatum* taggbladmose (begge elles berre kjende frå 'Moser fra skog og myr' 1945), og *Sphagnum*-artane -kvitmose (men -torvmose i pensumlista). Størmers namn er ofte nytta direkte av Lye (1968) og Pedersen & Vasshaug (1978), eller som slektsnamn med ulike forledd for artane. Dette siste gjeld t.d. båndmose (*Metzgeria conjugata*), lommemose (*Fissidens adianthoides*), lundmose (*Brachythecium rutabulum*), skjeggmose (*Barbilophozia barbata*), tvebladmose (*Scapania undulata*) og vrangmose (*Bryum angustirete*).

Arne Pedersen var student og seinare assistent på Størmers hovudfagskurs frå midt på seksti- til sist på syttitalet. Han skriv (i brev): "I mitt kurskompendium fra 1964 hadde han allerede laget norsk navn på 100 mosearter. Noen av disse ble forbedret og nye kom til utover i 1960- og 1970-årene ettersom pensummosene forandret seg litt fra gang til gang. Mitt inntrykk er at Størmer laget sine mosenavn ut fra sin egen fantasi og uten spesiell innflytelse fra svenske eller danske mosenavn. I forbindelse med moseundervisningen og feltkurs var han åpen for gode tips fra studentene. Alle de 30 navnene du nevner i vår kryptogamflora [1978, sjå ovanfor] er egentlig adoptert fra Størmers mange hovedfagskurs i moser" Kor mange av Lyes (1968) namn som kjem herifrå er meir usikkert, men heile 30 av dei nye namna hans samsvarar med dei Størmer har her. Det gjeld òg hestetømmemose for *Tetralophozia setiformis*, som Lye forkasta, sjå ovanfor. Nokre av Størmer-namna her kjenner vi ikkje frå trykte kjelder, det gjeld bayermose (*Timmia bavarica*), buttbladmose (*Racomitrium aciculare*), flatmose (*Distichium capillaceum*), kyst-hasselmose (*Eurhynchium striatum*), putelevermose (*Mylia taylorii*), toflikmose (*Gymnocolea inflata*), vestlands-tvebladmose (*Scapania ornithopodioides*) og åmemose (*Pleurozia purpurea*). Dette galdt òg perlemose (*Lejeunea cavifolia*) og trinnmose (*Myurella julacea*), men dei vart plukka opp herifrå og tekne i bruk i 'Norske navn på moser' (Frisvoll et al. 1984). Etter dette er det klårt at Per Størmer (1907-91) har gjeve ut eller hatt stor innverknad på alt som er publisert av norske namn på mosar i tidsrommet 1941-84.

I 1977 fekk alle kjende norske torvmosar populærnamn (Flatberg et al. 1977), og det var den gongen 40 artar. Med denne publikasjonen er vi

snart framme ved 'Norske navn på moser' (Frisvoll et al. 1984) som gav namn til 1024 artar. Der heitte det at rundt 55 levermosar og 190 bladmosar (utom dei 40 *Sphagnum*-artane) tidlegare var gjevne norsk namn i ulike publikasjonar, dvs i dei trykte arbeida frå 1900-talet som er nemnde ovanfor. Då kjende vi ikkje Gunnerus' (1766, 1776) eller Hammers (1794) publikasjonar godt; som vi har sett var det der namngjeving av mosar på norsk tok til.

1.3 Prinsipp og kjelder for norske namn

Thorsrud & Reisæter (1948) diskuterer prinsipp for standardisering og laging av norske namn; elles har vi ikkje sett stort om dette temaet. Deira syn samsvarar med det som vart lagt til grunn for arbeidet med 'Norske navn på moser' (Frisvoll et al. 1984) og denne sjekklista: "Arbeidet ble ordnet slik at vi gikk gjennom den viktigste litteraturen ... og noterte norske og utenlandske populære navn. I de tilfeller da en plante hadde et godt, kjent, norsk navn ble dette beholdt. Var det flere gode navn på samme plante, valgte vi det vi syntes var mest høvelig, I de tilfeller vi har med to eller flere arter til samme slekt, har vi også et norsk slektsnavn Det ville da være ønskelig at eventuelle norske navn ville bli dannet med slike slektsnavn som stamme. Vi mener det er viktig å skille mellom norske arts- og slektsnavn, Vi har gått ut fra at systematisk oppbygde artsnavn ville være å foretrekke dersom de kunne bli enkle og greie. Sammenskrevne navn blir bedre enn sammenstilte, således foretrekker vi f. eks. Orientgran framfor Orientalisk gran, og Kaliforniavalmue framfor Kalifornisk valmue. Våre norske artsnavn er altså stort sett binære på samme måten som de latinske navnene på planteartene. Vi har ... bygd artsnavnet på slektsnavnet, slik at slektsnavnet ... går igjen i artsnavnet og syner sammenhengen og slektskapen. I visse høve der slektsnavnet ble for langt eller for tungt å gjenta i sin helhet i artsnavnet, har vi forkortet det. ... Slekten *Iberis* kaller vi sløyfeblom, men artsnavnene bygger bare på sløyfe, Snøsløyfe, Rosesløyfe osv." (Thorsrud & Reisæter 1948). På første møte i 'Norsk Botanisk Forenings navnekomité for norske planter' vart desse prinsippa diskuterte og aksepterte (Anonym 1943).

Elles viser vi til forordet i 'Norske navn på moser' (Frisvoll et al. 1984) der det m.a. står: "I slekter med én norsk art er slekts- og artsnavn identiske. I slekter med mer enn én norsk art fungerer slektsnavnet som rot i artsnavna De aller fleste tidligere foreslåtte navn er beholdt, enten i sin opprinnelige form, som slektsnavn, eller som forledd i artsnavn. Mange artsnavn er gjort kortere ved at endingen -mose er sløyfet." Dette siste var uvant, og rundt mange slike namn har det vore debatt. Engasjement er positivt, så også her. Vi har hatt ein full gjennomgang av slike og andre namn med tanke på å få stabilitet i det norske namneverket for mosar.

Mange av oss har namn vi ikkje forstår, det er så å seia berre ein merkelapp. Eit namn på ein mose skal tena same funksjon. Særleg er dette tydeleg på latin, der både slekts- og artsnamnet kan visa til ein person, t.d. *Kiaeria blyttii* etter nordmennene F.C. Kiær (1835-93) og M.N. Blytt (1789-1862), og *Pleurozium schreberi* etter tyskaren J.C.D. von Schreber (1739-1810). Schrebermos var eit av namna Størmer forkasta i 'Moser fra skog og myr', jamfør òg Whelers Mosse for *Splachnum rubrum* og Oeders Skrena for *Plagiopus oederiana* hos Gunnerus (1776).

Men på norsk vil ein no helst knyta namnet til noko karakteristisk ved arten. Kjeldene til dette særpreget har vore så mangt, og namna i denne sjekklista kan grovt klassifiserast slik: (I) Utsjånad hos gametofyten (den grøne planten), som (1) storleik (blygmose, dverglommemose, kjempemose, småklokkemose: 67 namn), (2) venleik o.l. (blondemose, dronningmose, fagermose, krystallgaffelmose, praktvibladmose, sløyfemose, stauttjønmmose: 14 namn), (3) farge o.l. (blassflik, eirmose, feittmose, gullmose, haustmose, kopparmose, lysmose, opalnikke, skimmermose: 99), (4) struktur hos samling av plantar (flokemose, fløyelslundmose, pelssåtemose, raggmose, ryemose, spindelose, striglegulmose: 24), (5) form hos samling av plantar (flakmose, kuleknausing, oldingmose, putemose, såtemose, tuebustehette: 24), (6) struktur hos einskilde plantar (lêrmose, mjukveikmose, saftmose, skjørvrangmose, stivkulose, stridfauskmose, svampegaffelmose: 19), (7) form hos einskilde heile plantar (flettemose, knollmose, kveilmose, larvemose, planmose, stråmose, trådmoldmose: 65), (8) form o.l. hos delar av plantar (fingermose, grisesotmose, krusknausing, piskraggmose, radblygmose, sprikelundmose,

stjernemose: 87), (9) veksemåte (krypmose, ranksnømmose, klamremose: 7), (10) relativt store detaljar (blæremose, filtrose, flekkmose, glefsemose, grokornflik, nervemose, oddbustehette, ribbesigd, stripemose: 215), (11) uvanleg utsjånad o.l. (huldremose, tussemose: 5); (II) utsjånad hos sporofytt (kapselplante), periant o.l., som (1) farge, form eller struktur (gulnål, klokkemose, klubbemose, knappmøkkmose, krylmose, nøttemose, raknikke, septerrose, skomose, svanemose: 56), (2) relativt store detaljar (blindlemenmose, fir-tannmose, hatt-tustmose, pløsegullhette, snabelmose: 32); (III) mikroskopiske detaljar (holtannvrangmose, knutetvibladmose, kragemose, oljetrappemose, svartsporevrangmose, vortetorvmose: 27); (IV) økologi eller veksestad (almehårstjerne, bråtemose, hutremose, lemenmose, saltblomstermose, solgaffelmose, sveltsigd, ugrastvare: 373); (V) geografisk førekomst (alpemose, fjellbjørnemose, kystsotmose, midnattsolmose, polarplanmose, trøndertorvmose, tundrasvamose: 93); (VI) fenologi eller tidspunkt for sporespreiing (vårrose: 1); (VII) fertilitet (goldmose, gjeldbust: 2); (VIII) smak og lukt (galleteppemose, duftsepter: 2); (IX) bruk (bjørnemose, husmose, kransmose: 5); (X) identifisering (gjøgglarblomstermose, tvilngtvibladmose, vrangmose: 12); (XI) latinsk namn omsett (ekormmose, gittermose, granmose, musehalemose, revemose: 15) og (XII) frekvens (t.d. vanleg elvemose; men då mesta ingen art i ei slekt er vanleg eller *den vanlege* i heile landet med Svalbard, har vi unngått dette).

Assosiasjonar gjev namn og namn assosiasjonar. Her kjem ei gáte for innvigde: Mot susande norske palmeskogar kryp det krokodiller. Det har Størmer sørga for. Ein annan kunne tenkt annleis og gjeve mindre eksotiske namn. På Island veks ingen slike palmar, *Climacium* kallast krónmosi som kjem "Af nafnorðinu [narnordet] króna, 'toppur (t.d. á tré)'. Uppréttu stönglanir eru greinalausir neðantil en greinóttir efst, þannig að útlitið [sáleis at utsjånaden] minnir á tré." (Jóhannsson 1985). Det forstod vi, så vi går vidare: "Flekkmosi: *Conocephalum*. Af nafnorðinu flekkur, 'blettur, svæði'. palmosi sem vex oftast í stórum samfelldum flekkjum." Forstod vi det?

Det er sjeldan eit mosenamn ekskluderer alle andre slekter, eller alle andre artar i slekta. Slike ideelle namn er tvibladmose, skomose, lommemose og fir-tannmose. Elles får ein nøya seg med meir generelle trekk som gjerne er felles for fleire

eller mange slekter og artar. Når ein kjenner ein art, skulle det oftast vera lett å forstå kva det norske namnet viser til. Nokre av orda er lite brukte i dag, men dei er tradisjonelle, og vi synest dei passar på naturobjekt som mosane. Størmer (hos Nordhagen i Du Rietz et al. 1952) kalla t.d. *Scorpidium turgescens* kvapmose; etter ordbøker tyder *kvap* noko vått, rått og blautt, og adjektivet *kvapen* flesket, pløsen, feit. Same stad kalla han *S. lycopodioides* striglemose, som må koma av verbet å strigla (kjemma, glatta) og visa til ugreina skot som ligg side om side liksom dei var - strigla. Vi har sjølv sagt halde på begge namna; i dag blir artane førde til *Pseudocalliergon*, gulmoseslekta, og dei norske namna er kvapgulmose og striglegulmose. - Størmer (1945) forklarar mange av namna sine, t.d. kransemose (*Rhytidiadelphus triquetrus*): "Det norske navnet henger sammen med mosens bruk til kranser.", jamnemose (*Plagiothecium undulatum*): "Det norske navnet sikter til at skuddene ligner dem hos skogjamne.", tujamose (*Thuidium tamariscinum*): "Det norske navnet sikter til mosens likhet med en tujagrein.", pipe-rensermose (*Paludella squarrosa*): "Skuddet minner om en liten piperenser.", einermose (*Polytrichum juniperinum*): "Bladene minner om einernåler.", krok-torvmose (*Sphagnum subsecundum*): "Greinene er som regel bøyd i forskjellige retninger, derav det norske navnet.", gåsefotmose (*Barbilophozia lycopodioides*): "Bladet minner om en gåsefot." og muslingmose (*Plagiochila asplenioides*): "De [blada] minner om musling-skjell.". - Det gjekk an å gjeklara tydinga av mange namn, men det kan lett verka påtrengjande for mange. Større ordbøker gjev grunntydninga av alle ord. Å kjenna denne kan kanskje letta innlæringa, men er det elles så viktig? Alle veit kva gran, furu og bjørk er, men kva tyder orda?

Som vi har sett er det ein god del lån frå andre språk i norske mosenamn, særleg frå svensk og dansk (forutan latin). Vi har og sett at det ei stund var usikkert om det norske namnet på *Sphagnum* ville likna det danske tørvemos (Jensen 1915) eller det svenske vitmossa. Hos Nordhagen (i Du Rietz et al. 1952) heiter det at nokre namn er henta frå svenske bøker, og han viser til B. Ursings (1949) 'Svenska växter. Kryptogamer'; dette gjeld truleg bergsigdmose (*Dicranum fuscescens*, i staden for stubbesigdmose hos Størmer 1945), lemenmose (*Tetraplodon*), lysmose (*Schistostega*) og sotmose (*Andreaea*, i staden for svartmose hos Størmer 1945). Ursings bok kom i mange opplag

og har vore mykje bruka i Noreg; i forordet står det at illustrerte artar skulle ha svenske namn, og derfor "ha de olika författarna lagt ner stor omsorg på nybildning av namn samt i en del fall revidering av äldre, ...". Ansvarleg for mosedelen var Herman Persson (1949). Også Lye (1968) har mange namn som nok kjem derifrå (jamvel om dei kan ha gått vegen om Størmer), t.d. bandmose (*Metzgeria furcata*), bekkemose (*Hygrohypnum*), fettmose (*Aneura pinguis*), halsbyllmose (*Cynodontium strumiferum*), hjellmose (*Conostomum*), kalkraggmose (*Anomodon viticulosus*), koppermose (*Bryum alpinum*), krypmose (*Amblystegium serpens*), opalmose (*Pohlia cruda*), planmose (*Distichium capillaceum*), rustmose (*Tetralophozia*), skog-torvmose (*Sphagnum palustre*) og svanemose (*Meesia*). Hos Pedersen & Vasshaug (1978) gjeld det m.a. gaffelmose (*Riccia*), kruspudemose (*Dicranoweisia crispula*), lommemose (*Fissidens*), skruetannmose (*Barbula unguiculata*), smaragdmosse (*Dicranella heteromalla*) og svartknoppmose (*Catoscopium*). - Det finst etter kvart ein stor internasjonal flora av populærnamn. Glime (1989, og sju seinare publikasjonar til 1992) har gjeve eit oversyn over ein del av namna i denne litteraturen (om naudsynt er dei omsett til engelsk).

Nei, no må vi læra mosar og namn!

mose, -n; -r. -ne (sporeplante; bunt); mos_dyr zool. (liten dyreart som minner om planter), _kropp, _skorpien; *mose* agat, aktig, art, _blomst, _botn el. _bunn [_bonn], _bregne bot., _bundet adj., _dekke, -t, _dott, eng, far, -et, _fjell, _flak, -et, _fly, -a [-en], _folk, _funn, _gro v., _grodd, _grøn(n), _humle, _kledd, _kledning, _lag, _lendt, _lignende el. _liknende, _lik, _lyng, _mark, _myr, _plante, _rive, _rose, _sanking, _seng, _stivelse, _tak, _taking, _teppe, _tette v., _tetting, _tetting, _tu(v)e, _vekst; **mose** [-a], -a/-et, -a/-et, -ing (sanke mose).

(Or Tanums store rettskrivningsordbok, 1989)

Mosegrønn. Som forskjellige mosearter, f.eks. *Hypnum [Rhytidiadelphus] triquetrum*.

(Or Fargene i farger, 1963)

To mosebrune augo!

Kristoffer Uppdal (Or *Flødande vår* frå samlinga Solbløding, 1918)

2 Vitskapleg - norsk namneliste

Levermosenamn står i *kursiv*, bladmosenamn med normal skrift og namn på nålkapselmosar med **feite** typar; artsnamn er skrivne med små og slektsnamn med store bokstavar; tal viser til kommentardelen. Symbolbruk:

* = slekta og då alle artane, eller einskilde artar, kjende berre frå fastlandet

** = slekta og då alle artane, eller einskilde artar, kjende berre frå Svalbard

*** = arten berre kjent frå Jan Mayen

utan stjerner = umerka slekter og deires umerka artar kjende frå fastlandet og Svalbard

ABIETINELLA C. Müll. Abietinella abietina (Hedw.) Fleisch. ⁴	GRANMOSE ⁵ Granmose ⁵
ACAULON C. Müll. * Acaulon muticum (Hedw.) C. Müll.	SVEIPMOSE Sveipmose
ALOINA Kindb. Aloina aloides (K.F. Schultz) Kindb. * Aloina brevirostris (Hook. & Grev.) Kindb. Aloina rigida (Hedw.) Limpr. *	TØFFELMOSE Snutetøffelmose Småtøffelmose Ranktøffelmose
AMBLYODON Bruch & Schimp. Amblyodon dealbatus (Hedw.) Bruch & Schimp.	STAKEMOSE Stakemose
AMBLYSTEGIUM Schimp. Amblystegium confervoides (Brid.) Schimp. * Amblystegium fluviatile (Hedw.) Schimp. * Amblystegium humile (P. Beauv.) Crundw. * Amblystegium saxatile Schimp. * Amblystegium serpens (Hedw.) Schimp. Amblystegium subtile (Hedw.) Schimp. * Amblystegium tenax (Hedw.) C. Jens. * Amblystegium varium (Hedw.) Lindb. *	KRYPMOSE Bustkrypmose Striglekrypmose Snurpkrypmose Stjernekrpmose Trådkrypmose Borkkrypmose Nervekrypmose Flokekrypmose
AMPHIDIUM Schimp. Amphidium lapponicum (Hedw.) Schimp. Amphidium mougeotii (Bruch & Schimp.) Schimp. *	POLSTERMOSE Fjellpolstermose Bergpolstermose
ANASTREPTA (Lindb.) Schiffn. * Anastrepta orcadensis (Hook.) Schiffn.	HEIMOSE Heimose
ANASTROPHYLLUM (Spruce) Steph. Anastrophyllum assimile (Mitt.) Steph. * Anastrophyllum cavifolium (Buch & S. Arn.) Lammes * Anastrophyllum donnianum (Hook.) Steph. * Anastrophyllum hellerianum (Lindenb.) Schust. * Anastrophyllum joergensenii Schiffn. * Anastrophyllum michauxii (F. Web.) Buch * Anastrophyllum minutum (Schreb.) Schust. Anastrophyllum saxicola (Schrad.) Schust. *	DRAUGMOSE Rugledraugmose Skåldraugmose Praktdraugmose Pusledraugmose Nipdraugmose Røtedraugmose Tråddraugmose Steindraugmose

ANDREAEA Hedw.
Andreaea alpestris (Thed.) Schimp. * 2
Andreaea alpina Hedw. *
Andreaea blyttii Schimp.
Andreaea crassinervia Bruch * 2
Andreaea frigida Hüb. * 2
Andreaea megistospora Murray * 1
Andreaea nivalis Hook. *
Andreaea obovata Thed. 4,6
Andreaea rothii Web. & Mohr * 14
Andreaea rupestris Hedw.
Andreaea sparsifolia Zett. 4

ANEURA Dum.
Aneura pinguis (L.) Dum.

ANOECTANGIUM Schwaegr. *
Anoectangium aestivum (Hedw.) Mitt.
Anoectangium warburgii Crundw. & M. Hill 1

ANOMOBRYUM Schimp. *
Anomobryum filiforme (Dicks.) Solms 4

ANOMODON Hook & Tayl. *
Anomodon attenuatus (Hedw.) Hüb.
Anomodon longifolius (Brid.) Hartm.
Anomodon rugelii (C. Müll.) Keissl.
Anomodon viticulosus (Hedw.) Hook. & Tayl.

ANTHELIA (Dum.) Dum.
Anthelia julacea (L.) Dum.
Anthelia juratzkana (Limpr.) Trev.

ANTHOCEROS L. *
Anthoceros agrestis Paton

ANTITRICHIA Brid. *
Antitrichia curtipendula (Hedw.) Brid.

AONGSTROEMIA Bruch & Schimp.
Aongstroemia longipes (Sommerf.) Bruch & Schimp.

APLONDON R. Brown
Aplodon wormskioldii (Hornem.) Kindb.

APOMETZGERIA Kuwah. *
Apometzgeria pubescens (Schrank) Kuwah.

ARCHIDIUM Brid. *
Archidium alternifolium (Hedw.) Schimp.

SOTMOSE
Grannotsmose
Kystsotmose
Bresotmose
Svasotmose
Strandsotmose
Storsporesotmose
Snøotsmose
Felesotmose
Nervesotmose
Bergsotmose
Raspsotmose

FEITTMOSE
Feittmose

JUVMOSE
Skortejuvmose
Kystjuvmose

STRÅMOSE
Stråmose

RAGGMOSE
Piskraggmose
Tepperaggmose
Skuggeraggmose
Kalkraggmose

SNØMOSE
Ranksnømose
Krypsnømose

SVARTNÅL
Svartnål

RYEMOSE
Ryemose

STIFTMOSE 5
Stiftmose 5

KADAVERMOSE
Kadavermose

SKJERFMOSE
Skjerfmose

SPOREMOSE
Sporemose

ARCTOA Bruch & Schimp. Arctoa anderssonii Wich. Arctoa fulvella (Dicks.) Bruch & Schimp. Arctoa hyperborea (Dicks.) Bruch & Schimp. *	JØKULMOSE Sveipjøkulmose Faksjøkulmose Skortejøkulmose
ARNELLIA Lindb. Arnellia fennica (Gott.) Lindb.	KRAGEMOSE Kragemose
ASTERELLA P. Beauv. * Asterella gracilis (F. Web.) Underw. Asterella lindenbergiana (Nees) H. Arn.	SLØRMOSE Småslørmose Storlørmose
ATHALAMIA Falconer Athalamia hyalina (Sommerf.) Hatt.	NAVLEMOSE Navlemose
ATRACTYLOCARPUS Mitt. * Atractylolcarpus alpinus (Milde) Lindb.	SYLMOSE Sylmose
ATRICHUM P. Beauv. * Atrichum tenellum (Röhl.) Bruch & Schimp. Atrichum undulatum (Hedw.) P. Beauv.	TAGGMOSE Småtaggmose Stortaggmose
AULACOMNIUM Schwaegr. Aulacomnium androgynum (Hedw.) Schwaegr. * Aulacomnium palustre (Hedw.) Schwaegr. Aulacomnium turgidum (Wahlenb.) Schwaegr.	FILTMOSE Dvergfiltmose Myrfiltmose Fjellfiltmose
BARBILOPHOZIA Loeske Barbilophozia atlantica (Kaal.) K. Müll. * Barbilophozia attenuata (Mart.) Loeske * Barbilophozia barbata (Schreb.) Loeske Barbilophozia binsteadii (Kaal.) Loeske * Barbilophozia floerkei (Web. & Mohr) Loeske * Barbilophozia hatcheri (Evans) Loeske Barbilophozia kunzeana (Hüb.) K. Müll. Barbilophozia lycopodioides (Wallr.) Loeske Barbilophozia quadriloba (Lindb.) Loeske Barbilophozia rubescens (Schust. & Damsh.) Kartt. & Söderstr. * ²	SKJEGGMOSE Kystskjeggmose Piskskjeggmose Skogskjeggmose Torvskjeggmose Lyngskjeggmose Grynskjeggmose Myrskjeggmose Gåsefotskjeggmose Kloskjeggmose Heiskjeggmose
BARBULA Hedw. * Barbula convoluta Hedw. Barbula crocea (Brid.) Web. & Mohr Barbula unguiculata Hedw.	SKRUEMOSE Slireskruemose Knoppskruemose Vegskruemose
BARTRAMIA Hedw. Bartramia breviseta Lindb. Bartramia halleriana Hedw. * Bartramia ithyphylla Brid. Bartramia pomiformis Hedw. *	KULEMOSE Strunkulemose Storkulemose Stivkulemose Eplekulemose
BAZZANIA S. Gray * Bazzania tricrenata (Wahlenb.) Lindb. Bazzania trilobata (L.) S. Gray	STYLTEMOSE Småstylte Storstylte

BLASIA L.
Blasia pusilla L.

BLEPHAROSTOMA (Dum.) Dum.
Blepharostoma trichophyllum (L.) Dum. ¹⁴

BLINDIA Bruch & Schimp.
Blindia acuta (Hedw.) Bruch & Schimp.
Blindia caespiticia (Web. & Mohr) C. Müll. *

BRACHYDONTIUM Fűrnr. *
Brachydontium trichodes (Web.) Milde

BRACHYTHECIUM Schimp.
Brachythecium albicans (Hedw.) Schimp. *
Brachythecium campestre (C. Müll.) Schimp. *
Brachythecium collinum (C. Müll.) Schimp. ^{4, 22}
Brachythecium coruscum I. Hag. ⁴
Brachythecium erythrorrhizon Schimp. *
Brachythecium glaciale Schimp.
Brachythecium glareosum (Spruce) Schimp. *
Brachythecium latifolium Kindb. *
Brachythecium mildeanum (Schimp.) Milde *
Brachythecium oedipodium (Mitt.) Jaeg. *
Brachythecium plumosum (Hedw.) Schimp. *
Brachythecium populium (Hedw.) Schimp. *
Brachythecium reflexum (Starke) Schimp.
Brachythecium rivulare Schimp. *
Brachythecium rutabulum (Hedw.) Schimp. *
Brachythecium ryanii Kaur. *
Brachythecium salebrosum (Web. & Mohr) Schimp. *
Brachythecium starkei (Brid.) Schimp. *
Brachythecium trachypodium (Brid.) Schimp.
Brachythecium turgidum (Hartm.) Kindb.
Brachythecium velutinum (Hedw.) Schimp. *

BREIDLERIA Loeske
Breidleria pratensis (Spruce) Loeske ⁴

BREUTELIA (Schimp.) Schimp. *
Breutelia chrysocoma (Hedw.) Lindb.

BRYHNNIA Kaur. *
Bryhnnia novae-angliae (Sull. & Lesq.) Grout

BRYOBRIITTONIA Williams **
Bryobrittonia longipes (Mitt.) Horton

BRYOERYTHROPHYLLUM Chen
Bryoerythrophyllum alpigenum (Vent.) Chen *
Bryoerythrophyllum ferruginascens (Stirt.) Giac. *
Bryoerythrophyllum recurvirostrum (Hedw.) Chen

FLEKKMOSE
Flekkmose

PIGGTRÅDMOSE
Piggtrådmose

SIGMOSE
Rødmesigmose
Sveipsigmose

SKODDEMOSE
Skoddemose

LUNDMOSE
Bleiklundmose
Bakkellundmose
Kryplundmose
Blakkellundmose
Skrukkellundmose
Snølundmose
Gull-lundmose
Ørelundmose
Vierlundmose
Bregnellundmose
Bekkelundmose
Ospelundmose
Sprikkelundmose
Sumplundmose
Storlundmose
Graslundmose
Lilundmose
Strølundmose
Skortellundmose
Fjell-lundmose
Fløyelslundmose

SKRUKKEMOSE ⁵
Skrukkemose ⁵

GULLHÅRMOSE
Gullhårmose

OREMOSE
Oremose

TUNGEMOSE
Tungemose

FOTMOSE
Tannfotmose
Knollfotmose
Raufotmose

BRYUM Hedw.	VRANGMOSE
Bryum acutiforme Limpr. * 2, 4	Sandvrangmose
Bryum algovicum C. Müll.	Ribbevrangmose
Bryum alpinum With. *	Kopparvrangmose
Bryum amblyodon C. Müll. 4	Nikkevrangmose
Bryum archangelicum Bruch & Schimp. *	Svartsporevrangmose
Bryum arcticum (R. Brown) Bruch & Schimp.	Krylvrangmose
Bryum argenteum Hedw.	Sølvvrangmose
Bryum axel-blyttii Philib. *	Spissvrangmose
Bryum badium (Brid.) Schimp. * 2	Snerpvrangmose
Bryum bicolor Dicks. *	Groknoppvrangmose
Bryum bimum (Schreb.) Turn. 2	Tvillingvrangmose
Bryum blindii Bruch & Schimp. *	Klumpvrangmose
Bryum bornholmense Winkelm. & Ruthe *	Storknollvrangmose
Bryum bryoides (R. Brown) Ångstr. * 2	Grusvrangmose
Bryum caespiticium Hedw. *	Murvrangmose
Bryum calophyllum R. Brown	Holtannvrangmose
Bryum capillare Hedw. *	Skruevrangmose
Bryum creberrimum Tayl.	Brakkvrangmose
Bryum cryophilum Mårt.	Rosevrangmose
Bryum curvatum Kaur. & H. Arn. *	Snutevrangmose
Bryum cyclophyllum (Schwaegr.) Bruch & Schimp. *	Tungevrangmose
Bryum elegans Nees *	Hårskruevrangmose
Bryum excurrans Lindb. * 2	Ørvrangmose
Bryum flaccidum Brid. *	Trådskruevrangmose
Bryum funckii Schwaegr. *	Knoppvrangmose
Bryum intermedium (Brid.) Bland. *	Sneivrangmose
Bryum klinggraeffii Schimp. *	Raudknollvrangmose
Bryum knowltonii Barnes *	Strandvrangmose
Bryum longisetum Schwaegr. *	Storsporevrangmose
Bryum marratii Wils. *	Dynevrangmose
Bryum micro-erythrocarpum C. Müll. & Kindb. * 4	Kuleknollvrangmose
Bryum mildeanum Jur. *	Broddvrangmose
Bryum muehlenbeckii Bruch & Schimp. *	Svavrangmose
Bryum neodamense C. Müll. *	Myrvrangmose
Bryum nitidulum Lindb.	Jøkulvrangmose
Bryum oblongum Lindb. *	Pærevrangmose
Bryum pallens Anon. 20	Vinvrangmose
Bryum pallescens Schwaegr.	Filtvrangmose
Bryum pseudotriquetrum (Hedw.) Gaertn. et al.	Bekkevrangmose
Bryum purpurascens (R. Brown) Bruch & Schimp.	Kjøttvrangmose
Bryum riparium I. Hag. *	Kantknollvrangmose
Bryum rubens Mitt. *	Vorteknollvrangmose
Bryum ruderale Crundw. & Nyh. * 1	Åkerknollvrangmose
Bryum rutilans Brid.	Skjørvrangmose
Bryum salinum Limpr.	Fjærevrangmose
Bryum sauteri Bruch & Schimp. *	Småknollvrangmose
[Bryum schleicheri Lam. & DC. * 2, 2, 3	Storvrangmose]
Bryum subelegans Kindb. * 2	Lodnevrangmose
Bryum subneodamense Kindb. 2	Sumpvrangmose
Bryum tenuisetum Limpr. *	Gulknollvrangmose
Bryum turbinatum (Hedw.) Turn. *	Klokkevrangmose

Bryum uliginosum (Brid.) Bruch & Schimp. *	Siprevrangmose
Bryum vermigerum H. Arn. & C. Jens. * ²	Snøvrangmose
Bryum veronense De Not. *	Blassvrangmose
Bryum warneum (Röhl.) Brid. *	Havvrangmose
Bryum weigelii Spreng.	Kjeldevrangmose
Bryum wrightii Sull. & Lesq.	Blodvrangmose
BUXBAUMIA Hedw. *	SKOMOSE
Buxbaumia aphylla Hedw.	Brunsko
Buxbaumia viridis (DC.) Moug. & Nestl.	Grønsko
CALLICLADIUM Crum *	MORKNEMOSE
Callicladium haldanianum (Grev.) Crum	Morknemose
CALLIERGON (Sull.) Kindb.	TJØNNMOSE
Calliergon cordifolium (Hedw.) Kindb. *	Pjuskjtjønnmose
Calliergon giganteum (Schimp.) Kindb. *	Stauttjønnmose
Calliergon megalophyllum Mik. *	Kjempetjønnmose
Calliergon richardsonii (Mitt.) Kindb. ^{3,4}	Sumptjønnmose
CALLIERGONELLA Loeske *	BRODDMOSE
Calliergonella cuspidata (Hedw.) Loeske	Sumpbroddmose ⁵
Calliergonella lindbergii (Mitt.) Hedenäs ⁴	Engbroddmose ⁵
CALYPOGEIA Raddi *	FLAKMOSE
<i>Calypogeia arguta Nees & Mont.</i>	Kystflak
<i>Calypogeia azurea Stotler & Crotz</i>	Blåflak
<i>Calypogeia fissa (L.) Raddi</i>	Tannflak
<i>Calypogeia integristipula Steph.</i>	Skogflak
<i>Calypogeia muelleriana (Schiffn.) K. Müll.</i>	Sumpflak
<i>Calypogeia neesiana (Mass. & Carest.) K. Müll.</i>	Torvflak
<i>Calypogeia sphagnicola (H. Arn. & J. Perss.) Warnst. & Loeske</i>	Sveltflak
<i>Calypogeia suecica (H. Arn. & J. Perss.) K. Müll.</i>	Røteflak ⁵
CAMPYLIUM (Sull.) Mitt.	STJERNEMOSE
Campylium arcticum Williams ^{** 1,8}	Tundrastjernemose
Campylium calcareum Crundw. & Nyh. *	Kalkstjernemose
Campylium chrysophyllum (Brid.) J. Lange	Sigdstjernemose
Campylium elodes (Lindb.) Kindb. *	Snerpstjernemose
Campylium laxifolium Engelm. & Hedenäs ^{* 1}	Kjeldestjernemose
Campylium longicuspis (Lindb. & H. Arn.) Hedenäs ^{** 1}	Polarstjernemose
Campylium polygamum (Schimp.) J. Lange & C. Jens.	Strandstjernemose
Campylium sommerfeltii (Myr.) J. Lange *	Stubbstjernemose
Campylium stellatum (Hedw.) J. Lange & C. Jens. ¹⁴	Myrstjernemose
CAMPYLOPHYLLUM (Schimp.) Fleisch. *	HAKEMOSE ⁵
Campylophyllum halleri (Hedw.) Fleisch. ⁴	Hakemose ⁵
CAMPYLOPUS Brid.	SÅTEMOSE
Campylopus atrovirens De Not. *	Pelssåtemose
Campylopus brevopilus Bruch & Schimp. *	Oddsåtemose
Campylopus flexuosus (Hedw.) Brid. *	Trøssåtemose

Campylopus fragilis (Brid.) Bruch & Schimp. *
Campylopus introflexus (Hedw.) Brid. *
Campylopus pyriformis (K.F. Schultz) Brid. *
Campylopus schimperi Milde
Campylopus schwarzii Schimp. *
Campylopus subulatus Schimp. *

CATOSCOPIUM Brid.

Catoscopium nigratum (Hedw.) Brid.

CEPHALOZIA (Dum.) Dum.

Cephalozia ambigua Mass.
Cephalozia bicuspidata (L.) Dum. ¹⁴
Cephalozia catenulata (Hüb.) Lindb. *
Cephalozia connivens (Dicks.) Lindb. *
Cephalozia leucantha Spruce *
Cephalozia loitlesbergeri Schiffn. *
Cephalozia lunulifolia (Dum.) Dum. ¹³
Cephalozia macrostachya Kaal. *
Cephalozia pleniceps (Aust.) Lindb.

CEPHALOZIELLA (Spruce) Schiffn.

Cephaloziella arctica Bryhn & Douin
Cephaloziella aspericaulis Jørg. * ²
Cephaloziella divaricata (Sm.) Schiffn. *
Cephaloziella elegans (Heeg) Schiffn. *
Cephaloziella grimsulana (Gott. & Rabenh.) Lacout. *
Cephaloziella hampeana (Nees) Schiffn. *
Cephaloziella integerrima (Lindb.) Warnst. *
Cephaloziella massalongi (Spruce) K. Müll. *
Cephaloziella phyllacantha (Mass. & Carest.) K. Müll. *
Cephaloziella rubella (Nees) Warnst. * ¹⁴
Cephaloziella spinigera (Lindb.) Jørg. * ^{3,4}
Cephaloziella stellulifera (Spruce) Schiffn. *
Cephaloziella uncinata Schust. **

CERATODON Brid.

Ceratodon antarcticus Card. ** ¹
Ceratodon heterophyllus Kindb. ** ²
Ceratodon purpureus (Hedw.) Brid. ³

CHILOSCYPHUS Corda * ⁹

Chiloscyphus coadunatus (Sw.) Engel & Schust. ^{4,9}
Chiloscyphus fragrans (Moris & De Not.) Engel & Schust. ⁴
Chiloscyphus minor (Nees) Engel & Schust. ⁴
Chiloscyphus polyanthos (L.) Corda ^{4,9}
Chiloscyphus profundus (Nees) Engel & Schust. ⁴

CINCLIDIUM Sw.

Cinclidium arcticum (Bruch & Schimp.) Schimp.
Cinclidium latifolium Lindb. ** ⁷
Cinclidium stygium Sw.
Cinclidium subrotundum Lindb.

Kostsåtemose
Ribbesåtemose
Torvsåtemose
Filtsåtemose
Glanssåtemose
Vegsåtemose

SVARTKNOPPMOSE

Svartknoppmose

GLEFSEMSE

Snøglefsemose
Broddglefsemose
Stubbeglefsemose
Tråklefsemose
Blygglefsemose
Sveltglefsemose
Myrglefsemose
Aksglefsemose
Storglefsemose

PISTREMOSE

Fjellpistremose
Høpistremose
Flokepistremose
Fagerpistremose
Buttpistremose
Sumppestremose
Sandpistremose
Tannpistremose
Piggpistremose
Raudpistremose
Kluftpistremose
Stjernerpistremose
Tundrapistremose

VEGMOSE

Polarvegmoser
Buttvegmoser
Ugrasvegmoser ⁵

BLONDEMOSE

Totannblonde ⁵
Skøreblonde ⁵
Grynblonde ⁵
Bekkeblonde
Stubbeblonde ⁵

GITTERMOSE

Fjellgittermoser
Fagergittermoser
Myrgittermoser
Rundgittermoser

CINCLIDOTUS P. Beauv. *	STRYKMOSE
Cinclidotus fontinaloides (Hedw.) P. Beauv.	Strykmose
CIRRIPHYLLUM Grout	VEIKMOSE
Cirriphyllum cirrosum (Schwaegr.) Grout	Fagerveikmose
Cirriphyllum crassinervium (Wils.) Loeske & Fleisch. *	Gullveikmose
Cirriphyllum piliferum (Hedw.) Grout *	Lundveikmose
Cirriphyllum tommasinii (Boul.) Grout * 4	Mjukveikmose
CLADOPODIELLA Buch	SNUTEMOSE
Cladopodiella fluitans (Nees) Buch *	Myrsnutemose
Cladopodiella francisci (Hook.) Jørg.	Fjellsnutemose
CLIMACIUM Web. & Mohr	PALMEMOSE
Climacium dendroides (Hedw.) Web. & Mohr	Palmemose
CNESTRUM I. Hag.	MYGGMOSE
Cnestrum alpestre (Hüb.) Mogensen	Skortemyggmose
Cnestrum glaucescens (Lindb. & H. Arn.) Mogensen & Steere	Tundramyggmose
Cnestrum schisti (Web. & Mohr) I. Hag. *	Brodmyggmose
COLOLEJEUNEA (Spruce) Schiffn. *	SPINDELMOSE
Cololejeunea calcarea (Libert) Schiffn.	Spindelmose
CONARDIA Robins. *	HAVMOSE 5
Conardia compacta (Drumm.) Robins. 4	Havmose 5
CONOCEPHALUM Hill *	KROKODILLEMOSE
Conocephalum conicum (L.) Underw.	Krokodillemose
CONOSTOMUM Sw.	HJELMMOSE
Conostomum tetragonum (Hedw.) Lindb.	Hjelmose
COSCINODON Spreng.	OLDINGMOSE
Coscinodon cribrosus (Hedw.) Spruce	Oldingmose
CRATONEURON (Sull.) Spruce	KALKMOSE 5
Cratoneuron filicinum (Hedw.) Spruce	Kalkmose 5
CRYPTOCOLEA Schust. **	LEPPEMOSE
Cryptocolea imbricata Schust.	Leppemose
CRYPTOTHALLUS v. Malmb. *	HULDREMOSE
Cryptothallus mirabilis v. Malmb.	Huldremose
CTENIDIUM (Schimp.) Mitt. *	KAMMOSE
Ctenidium molluscum (Hedw.) Mitt.	Kammose 5
CYNODONTIUM Schimp.	SKORTEMOSE
Cynodontium bruntonii (Sm.) Bruch & Schimp. *	Duskskortemose
Cynodontium fallax Limpr. *	Krusskortemose
Cynodontium gracilescens (Web. & Mohr) Schimp. *	Fagerskortemose

Cynodontium jeneri (Schimp.) Stirt. *	Planskortemose
Cynodontium polycarpon (Hedw.) Schimp. *	Bergskortemose
Cynodontium strumiferum (Hedw.) Lindb.	Halsbyllskortemose
Cynodontium suecicum (H. Arn. & C. Jens.) I. Hag. *	Storskortemose
Cynodontium tenellum (Bruch & Schimp.) Limpr.	Småskortemose
CYRTOMNIUM Holmen	TROLLMOSE
Cyrtomnium hymenophylloides (Hüb.) T. Kop.	Hinnetrollmose
Cyrtomnium hymenophyllum (Bruch & Schimp.) Holmen	Tuetrollmose ⁵
DICHELYMA Myr. *	KROKMOSE
Dichelyma falcatum (Hedw.) Myr.	Krokemose
DICHODONTIUM Schimp.	SILDREMOSE
Dichodontium pellucidum (Hedw.) Schimp.	Sildremose
DICRANELLA (C. Müll.) Schimp.	GRØFTEMOSE
Dicranella cerviculata (Hedw.) Schimp. *	Torvgrøftemose
Dicranella crispa (Hedw.) Schimp.	Rakgrøftemose
Dicranella grevilleana (Brid.) Schimp.	Sprikegrøftemose
Dicranella heteromalla (Hedw.) Schimp. *	Smaragdgrøftemose
Dicranella humilis Ruthe *	Nuddgrøftemose
Dicranella palustris (Dicks.) E. Warb.	Kjeldegrøftemose
Dicranella riparia (H. Lindb.) Mårt. & Nyh. * ⁴	Breggrøftemose ⁵
Dicranella rufescens (Dicks.) Schimp. *	Raudgrøftemose
Dicranella schreberiana (Hedw.) Crum & Anderson *	Sliregrøftemose
Dicranella subulata (Hedw.) Schimp.	Faksgrøftemose
Dicranella varia (Hedw.) Schimp.	Kantgrøftemose
DICRANODONTIUM Bruch & Schimp. *	LJÅMOSE
Dicranodontium asperulum (Mitt.) Broth.	Raspljåmose
Dicranodontium denudatum (Brid.) Britt.	Fleinljåmose
Dicranodontium uncinatum (Harv.) Jaeg.	Bergljåmose
DICRANOWEISIA Milde	PUTEMOSE
Dicranoweisia cirrata (Hedw.) Milde *	Kystputemose
Dicranoweisia compacta (Schwaegr.) Schimp. * ²	Fjellputemose
Dicranoweisia crispula (Hedw.) Milde	Krusputemose
DICRANUM Hedw.	SIGDMOSE
Dicranum acutifolium (Lindb. & H. Arn.) Weim.	Luggsigd
Dicranum angustum Lindb.	Grassigd
Dicranum bergeri Hoppe * ⁴	Sveltsigd
Dicranum bonjeanii De Not. *	Pjusksgid
Dicranum brevifolium (Lindb.) Lindb. * ^{2, 3, 4}	Kalksigd
Dicranum drummondii C. Müll. *	Kjempesigd
Dicranum elongatum Schwaegr.	Såtesigd
Dicranum flagellare Hedw. *	Pisksigd
Dicranum flexicaule Brid. ⁴	Lyngsigd
Dicranum fragilifolium Lindb. *	Skjørsgid
Dicranum fulvum Hook. *	Nervesigd
Dicranum fuscescens Sm.	Bergsigd

Dicranum groenlandicum Brid. *	Putesigd
Dicranum laevidens Williams ¹	Polarsigd
Dicranum leioneuron Kindb. *	Akssigd
Dicranum majus Sm.	Blanksigd
Dicranum montanum Hedw. *	Stubbesigd
Dicranum polysetum Anon. * ²⁰	Krussigd
Dicranum scoparium Hedw.	Ribbesigd
Dicranum scottianum Turn. *	Kystsigd
Dicranum spadiceum Zett.	Rørsigd
Dicranum spurium Hedw. *	Rabbesigd
Dicranum tauricum Sapehin	Borksigd
Dicranum viride (Sull. & Lesq.) Lindb. *	Stammesigd
DIDYMODON Hedw.	KURLEMOSE
Didymodon acutus (Brid.) K. Saito	Glanskurlemose
Didymodon asperifolius (Mitt.) Crum et al.	Heikurlemose
Didymodon fallax (Hedw.) Zander	Vegkurlemose
Didymodon ferrugineus (Besch.) M. Hill *	Spriekurlemose
Didymodon glaucus Ryan *	Blåkurlemose
Didymodon icmadophilus (C. Müll.) K. Saito *	Hårkurlemose
Didymodon insulanus (De Not.) M. Hill *	Rustkurlemose
Didymodon johansenii (Williams) Crum **	Nasekurlemose
Didymodon mamillosus (Crundw.) M. Hill *** ¹	Øykurlemose
Didymodon rigidulus Hedw. *	Grynkurlemose
Didymodon spadiceus (Mitt.) Limpr. *	Stivkurlemose
Didymodon tophaceus (Brid.) Lisa	Tungekurlemose
DIPHYSCIUM Mohr *	NØTTEMOSE
Diphyscium foliosum (Hedw.) Mohr	Nøttemose
DIPLOPHYLLUM (Dum.) Dum.	FOLDMOSE
Diplophyllum albicans (L.) Dum.	Stripefoldmose
Diplophyllum obtusifolium (Hook.) Dum. *	Stumpfoldsomose
Diplophyllum taxifolium (Wahlenb.) Dum.	Bergfoldmose
DISCELIUM Brid. *	FLAGGMOSE
Discelium nudum (Dicks.) Brid.	Flaggmose
DISTICHIUM Bruch & Schimp.	PLANMOSE
Distichium capillaceum (Hedw.) Bruch & Schimp.	Putepplanmose
Distichium hagenii Philib.	Polarplanmose
Distichium inclinatum (Hedw.) Bruch & Schimp.	Stridplanmose
DITRICHUM Hampe	BUSTMOSE
Ditrichum crispatisissimum (C. Müll.) Par.	Kjempebust
Ditrichum cylindricum (Hedw.) Grout	Rubust
Ditrichum flexicaule (Schwaegr.) Hampe	Storbust
Ditrichum heteromallum (Hedw.) Britt. *	Raudbust
Ditrichum lineare (Sw.) Lindb. *	Gullbust
Ditrichum pusillum (Hedw.) Hampe *	Falsbust
Ditrichum zonatum (Brid.) Kindb. *	Gjeldbust

DOUINIA (C. Jens.) Buch *
Douinia ovata (Dicks.) Buch

DREPANOCLADUS (C. Müll.) G. Roth
Drepanocladus aduncus (Hedw.) Warnst.
Drepanocladus capillifolius (Warnst.) Warnst. *
Drepanocladus sendtneri (H. Müll.) Warnst. *
[*Drepanocladus simplicissimus* Warnst. * 1, 23
[*Drepanocladus tenuinervis* T. Kop. * 1, 23

DRYPTODON Brid. *
Dryptodon patens (Hedw.) Brid.

ENCALYPTA Hedw.
Encalypta affinis Hedw. f.
Encalypta alpina Sm.
Encalypta brevicollis (Bruch & Schimp.) Ångstr.
Encalypta brevipes Schljak. ** 1
Encalypta ciliata Hedw. *
Encalypta longicollis Bruch **
Encalypta microstoma Bals. & De Not. * 1
Encalypta mutica I. Hag.
Encalypta procera Bruch
Encalypta rhaptocarpa Schwaegr.
Encalypta spathulata C. Müll. *
Encalypta streptocarpa Hedw. *
Encalypta vulgaris Hedw. *

ENTODON C. Müll. *
Entodon concinnus (De Not.) Par.

ENTOSTHODON Schwaegr. *
Entosthodon muhlenbergii (Turn.) Fife 4
Entosthodon obtusus (Hedw.) Lindb.

EPHEMERUM Hampe *
Ephemerum minutissimum Lindb. 2
Ephemerum serratum (Hedw.) Hampe

EREMONOTUS Pears. *
Eremonotus myriocarpus (Carring.) Pears.

EUCLADIUM Bruch & Schimp. *
Eucladium verticillatum (Brid.) Bruch & Schimp.

EURHYNCHIUM Schimp.
Eurhynchium angustirete (Broth.) T. Kop. *
Eurhynchium flotowianum (Sendtn.) Kartt. * 4
Eurhynchium hians (Hedw.) Sande Lac. *
Eurhynchium praelongum (Hedw.) Schimp. *
Eurhynchium pulchellum (Hedw.) Jenn.
Eurhynchium pumilum (Wils.) Schimp. *

VENGEMOSE
Vengemose

KLOMOSE
Leirklo
Storklo
Nerveklo
Grisneklo]
Sjøklo]

RENNEMOSE
Rennemose

KLOKKEMOSE
Ruklokkemose
Fjellklokkemose
Glattklokkemose
Frostklokkemose
Gullklokkemose
Sporeklokkemose
Alpeklokkemose
Buttklokkemose
Trådklokkemose
Raudklokkemose
Hårklokkemose
Storklokkemose
Småklokkemose

HYLLEMOSE
Hyllemose

KOPPMOSE
Bråtekoppmose 5
Kystkoppmose 5

ALGEMOSE
Småalgemose
Storalgemose 5

SKVALMOSE
Skvalmose

KALKVEGGMOSE
Kalkveggmose

MOLDMOSE
Hasselmoldmose
Agnemoldmose 5
Oremoldmose
Sprikemoldmose
Krypmoldmose
Trådmoldmose

Eurhynchium schleicheri (Hedw. f.) Jur. *
Eurhynchium striatum (Spruce) Schimp. *
Eurhynchium striatum (Hedw.) Schimp. *

FISSIDENS Hedw.

Fissidens adianthoides Hedw.
Fissidens arcticus Bryhn ** 1
Fissidens bryoides Hedw. *
Fissidens dubius P. Beauv. * 4
Fissidens exilis Hedw. *
Fissidens gracilifolius Brugg. & Nyh. * 4
Fissidens osmundoides Hedw.
Fissidens polyphyllus Schimp. *
Fissidens pusillus (Wils.) Milde *
Fissidens taxifolius Hedw. *
Fissidens viridulus (Anon.) Wahlenb. 20

FONTINALIS Hedw. *

Fontinalis antipyretica Hedw. 14
Fontinalis bryhnii I. Hag.
Fontinalis dalecarlica Schimp.
Fontinalis hypnoides Hartm.
Fontinalis squamosa Hedw.

FOSSOMBRONIA Raddi *

Fossombronia foveolata Lindb.
Fossombronia wondraczekii (Corda) Lindb.

FRULLANIA Raddi *

Frullania bolanderi Aust. 1
Frullania dilatata (L.) Dum.
Frullania fragilifolia (Tayl.) Gott. et al.
Frullania jackii Gott.
Frullania oakesiana Aust.
Frullania tamarisci (L.) Dum.

FUNARIA Hedw.

Funaria arctica (Berggr.) Kindb. **
Funaria hygrometrica Hedw. *

GEOCALYX Nees *

Geocalyx graveolens (Schrad.) Nees

GLYPHOMITRIUM Brid. *

Glyphomitrium daviesii (Dicks.) Brid.

GRIMMIA Hedw.

Grimmia affinis Hornsch.
Grimmia alpestris (Web. & Mohr) Hornsch. *
Grimmia anodon Bruch & Schimp.
Grimmia anomala Schimp. *
Grimmia apiculata Hornsch. * 4

Spordmoldmose
Bergmoldmose
Kystmoldmose

LOMMEMOSE

Saglommemose
Polarlommemose
Dverglommemose
Kystlommemose
Grøftelommemose
Pyslommemose
Stivlommemose
Bekkelommemose
Grannlommemose
Kalklommemose
Leirlommemose

ELVEMOSE

Kjølelvemose
Mudderelvmose
Duskelvmose
Flotelvmose
Evjeelvmose

LURVMOSE

Torvlurv
Leirlurv

BLÆREMOSE

Pelsblæremose
Hjelmblåremose
Skjørblåremose
Kystblæremose
Oreblæremose 5
Matteblæremose

BRÅTEMOSE

Polarbråtemose
Pestbråtemose

KLUFTMOSE

Kluftmose

ØYGARDSMOSE

Øygardsmose

KNAUSMOSE

Seterknausing
Skøreknausing
Vomknausing
Nøsteknausing
Høknæusing

Grimmia atrata Hoppe & Hornsch. *
 Grimmia caespiticia (Brid.) Jur. *
 Grimmia decipiens (K.F. Schultz) Lindb. *
 Grimmia donniana Sm.
 Grimmia elatior Bals. & De Not.
 Grimmia elongata Kaulf. *
 Grimmia funalis (Schwaegr.) Bruch & Schimp. *
 Grimmia hartmanii Schimp. *
 Grimmia incurva Schwaegr.
 Grimmia laevigata (Brid.) Brid. *
 Grimmia montana Bruch & Schimp. *
 Grimmia muehlenbeckii Schimp. * 2, 23
 Grimmia ovalis (Hedw.) Lindb. *
 Grimmia plagiopodia Hedw. *
 Grimmia pulvinata (Hedw.) Sm. *
 Grimmia sessitana De Not.
 Grimmia subsulcata Limpr. 2
 Grimmia torquata Grev.
 [Grimmia trichophylla Grev. * 23
 Grimmia unicolor Hook. *

GYMNOCOLEA (Dum.) Dum.

Gymnocolea borealis (Friv. & Moen) Schust. * 4
Gymnocolea inflata (Huds.) Dum. 4, 14

GYMNOMITRION Corda

Gymnomitrium apiculatum (Schiffn.) K. Müll.
Gymnomitrium concinnatum (Lightf.) Corda
Gymnomitrium coralloides Nees
Gymnomitrium crenulatum Carring. *
Gymnomitrium obtusum Lindb. *

GYMNOSTOMUM Nees & Hornsch. *

Gymnostomum aeruginosum Sm.

GYROWEISIA Schimp. *

Gyroweisia tenuis (Hedw.) Schimp.

HABRODON Schimp. *

Habrodon perpusillus (De Not.) Lindb.

HAMATOCAULIS Hedenäs

Hamatocaulis vernicosus (Mitt.) Hedenäs 4

HAPLOMITRIUM Nees

Haplomitrium hookeri (Sm.) Nees

HARPALEJEUNEA (Spruce) Schiffn. *

Harpalejeunea ovata (Hook.) Schiffn.

HARPANTHUS Nees

Harpanthus flotovianus (Nees) Nees
Harpanthus scutatus (Web. & Mohr) Spruce

Kisknausing
 Skjeggknausing
 Kystknausing
 Vardeknausing
 Krinsknausing
 Brunknausing
 Reipknausing
 Sigdknausing
 Urdknausing
 Fjordknausing
 Kuleknausing
 Blokk-knausing
 Raggknausing
 Fugleknausing
 Kvitknausing
 Svaknausing
 Foldknausing
 Krusknausing
 Ufsknausing]
 Flogknausing

DYMOSE

Brundymose 5
Torvdyrmose

ÅMEMOSE

Broddåmemose
Rabbeåmemose
Kølleåmemose
Tannåmemose
Skogåmemose

BERGROTMOSE

Bergrotmose

KNATTMOSE

Knattmose

PARKMOSE

Parkmose

ALVEMOSE 5

Alvemose 5

TUSSEMOSE

Tussemose

KLOVEMOSE

Klovemose

SALMOSE

Kjeldesalmose
Kystsalmose

HEDWIGIA P. Beauv. *	STEINMOSE
Hedwigia ciliata (Hedw.) P. Beauv.	Gråsteinmose
Hedwigia integrifolia P. Beauv.	Beitesteinmose
Hedwigia stellata Hedenäs ¹	Sprikesteinmose
HELODIUM Warnst. *	MYRFJØR
Helodium blandowii (Web. & Mohr) Warnst.	Myrfjør
HENNEDIELLA Par. ¹⁷	FJÆREMØSE ⁵
Hennediella heimii (Hedw.) Zand. ⁴	Fjæremose ⁵
HERBERTUS S. Gray *	GRIMEMOSE
<i>Herbertus aduncus</i> (Dicks.) S. Gray	Kløfgrimemose
<i>Herbertus borealis</i> Crundw.	Horngrimemose
<i>Herbertus stramineus</i> (Dum.) Trev.	Fossegrimemose
HERZOGIELLA Broth. *	FAUSKMOSE
Herzogiella seligeri (Brid.) Iwats.	Stubbefauskmose
Herzogiella striatella (Brid.) Iwats.	Stridfauskmose
Herzogiella turfacea (Lindb.) Iwats.	Sigdfauskmose
HETEROCLADIUM Schimp. *	FLOKEMOSE
Heterocladium dimorphum (Brid.) Schimp.	Stridfloke
Heterocladium heteropterum Schimp.	Trådfloke
Heterocladium wulfsbergii I. Hag. ²	Kystfloke
HOMALIA (Brid.) Schimp. *	GLANSMOSE
Homalia trichomanoides (Hedw.) Schimp.	Glansmose
HOMALOTHECIUM Schimp. *	SILKEMOSE
Homalothecium geheebii (Milde) Wigh ⁴	Lundsilkemose ⁵
Homalothecium lutescens (Hedw.) Robins.	Sandsilkemose
Homalothecium sericeum (Hedw.) Schimp.	Krypsilkemose
HOMOMALLIUM (Schimp.) Loeske *	KLAMREMØSE
Homomallium incurvatum (Brid.) Loeske	Klamremose
HOOKERIA Sm. *	DRONNINGMOSE
Hookeria lucens (Hedw.) Sm.	Dronningmose
HYDROGRIMMIA (I. Hag.) Loeske *	HØMOSE
Hydrogrimmia mollis (Bruch & Schimp.) Loeske	Hømose
HYGROBIELLA Spruce *	PUSLINGMOSE
<i>Hygrobrella laxifolia</i> (Hook.) Spruce	Puslingmose
HYGROHYPNUM Lindb.	BEKKEMOSE
Hygrohypnum alpestre (Hedw.) Loeske	Svullbekkemose
Hygrohypnum alpinum (Lindb.) Loeske *	Trinnbekkemose
Hygrohypnum cochlearifolium (Vent.) Broth.	Skeibekkemose
Hygrohypnum duriusculum (De Not.) Jamieson *	Raspbekkemose
Hygrohypnum eugyrium (Schimp.) Broth. *	Evjebekkemose

Hygrohypnum luridum (Hedw.) Jenn.
Hygrohypnum micans (Mitt.) Broth. * 1, 10
Hygrohypnum molle (Hedw.) Loeske *
Hygrohypnum montanum (Lindb.) Broth. *
Hygrohypnum norvegicum (Schimp.) Amann *
Hygrohypnum ochraceum (Wils.) Loeske
Hygrohypnum polare (Lindb.) Loeske
Hygrohypnum smithii (Sw.) Broth. *
Hygrohypnum styriacum (Limpr.) Broth. *

HYLOCOMIASTRUM Broth. * 19
Hylacomiastrum pyrenaicum (Spruce) Fleisch. 4
Hylacomiastrum umbratum (Hedw.) Fleisch. 4

HYLOCOMIUM Schimp. 19
Hylocomium splendens (Hedw.) Schimp.

HYMENOSTYLIUM Brid.
Hymenostylium recurvirostrum (Hedw.) Dix.

HYOCOMIUM Schimp. *
Hyocomium armoricum (Brid.) Wijk & Marg.

HYPNUM Hedw.
Hypnum andoi A.J.E. Sm. * 1
Hypnum bambergeri Schimp.
Hypnum callichroum Brid.
Hypnum cupressiforme Hedw. *
Hypnum dolomiticum Milde * 2
Hypnum hamulosum Schimp. *
Hypnum imponens Hedw. *
Hypnum jutlandicum Holmen & Warncke *
Hypnum pallescens (Hedw.) P. Beauv. *
Hypnum procerrimum Mol. * 4
Hypnum recurvatum (Lindb. & H. Arn.) Kindb. *
Hypnum resupinatum Spruce * 2
Hypnum revolutum (Mitt.) Lindb.
Hypnum sauteri Schimp. * 2
Hypnum vaucheri Lesq.

ISOPTERYGIOPSIS Iwats.
Isopterygiopsis alpicola (Lindb. & H. Arn.) Hedenäs * 4
Isopterygiopsis muelleriana (Schimp.) Iwats. *
Isopterygiopsis pulchella (Hedw.) Iwats. 4

ISOTHECIUM Brid. *
Isothecium alopecuroides (Dubois) Isov.
Isothecium holtii Kindb.
Isothecium myosuroides Brid.

JAMESONIELLA (Spruce) Carring. *
Jamesoniella autumnalis (DC.) Steph.
Jamesoniella undulifolia (Nees) K. Müll.

Lurvbekkemose
Gløsbekkemose
Tannbekkemose
Huldrebekkemose
Svabekkemose
Kløbbekkemose
Jøkulbekkemose
Hjulbekkemose
Broddebekkemose

HUSMOSE 5
Seterhusmose
Skuggehusmose

ETASJEMOSE 5
Etasjemose 5

SPRUNGEMOSE
Sprungemose

FLOMMOSE
Flommose

FLETTEMOSE
Grannflette
Kløflette
Dunflette
Matteflette
Marmorflette
Seterflette
Raudstilkflette
Heiflette
Blakkflette
Kamflette 5
Kalkflette
Kystflette
Jøkulflette
Trådflette
Gullflette

BLANKMOSE
Hårblankmose 5
Kystblankmose 5
Skøreblankmose 5

HALEMOSE
Rottehallemose
Vasshallemose
Musehallemose

ØREMOSE
Frynseøremose
Krusøremose

JUNGERMANNIA L.

Jungermannia atrovirens Dum. *
Jungermannia borealis Damsh. & Vana *
Jungermannia caespiticia Lindenb. *
Jungermannia confertissima Nees
Jungermannia exsertifolia Steph. * 14
Jungermannia gracillima Sm. *
Jungermannia hyalina Lyell *
Jungermannia jenseniana Grolle *
Jungermannia leiantha Grolle *
Jungermannia obovata Nees *
Jungermannia polaris Lindb.
Jungermannia pumila With. *
Jungermannia sphaerocarpa Hook.
Jungermannia subelliptica (Kaal.) Levier

KIAERIA I. Hag.

Kiaeria blyttii (Schimp.) Broth.
Kiaeria falcata (Hedw.) I. Hag.
Kiaeria glacialis (Berggr.) I. Hag.
Kiaeria starkei (Web. & Mohr) I. Hag.

*KURZIA v. Martens **

Kurzia pauciflora (Dicks.) Grolle
Kurzia trichoclados (K. Müll.) Grolle

*LEJEUNEA Libert **

Lejeunea cavifolia (Ehrh.) Lindb.
Lejeunea patens Lindb.
Lejeunea ulicina (Tayl.) Gott. et al.

*LEPIDOZIA (Dum.) Dum. **

Lepidozia cupressina (Sw.) Lindenb.
Lepidozia pearsonii Spruce
Lepidozia reptans (L.) Dum.

LEPTOBRYUM (Bruch & Schimp.) Wils.

Leptobryum pyriforme (Hedw.) Wils.

*LEPTODICTYUM (Schimp.) Warnst. **

Leptodictyum riparium (Hedw.) Warnst. 4

*LEPTOSCYPHUS Mitt. **

Leptoscyphus cuneifolius (Hook.) Mitt.

LESCURAEA Schimp. 11

Lescuraea incurvata (Hedw.) Lawt.
Lescuraea patens (Lindb.) H. Arn. & C. Jens. *
Lescuraea plicata (Web. & Mohr) Broth.
Lescuraea radicata (Mitt.) Mönk. *
Lescuraea saxicola (Schimp.) Milde *

SLEIVMOSE

Bekkesleivmose
Fjellsleivmose
Knoppsleivmose
Nyresleivmose
Kjeldesleivmose
Kragesleivmose
Krussleivmose
Trådsleivmose
Tønnesleivmose
Sprikesleivmose
Kalksleivmose
Nebbsleivmose
Hjulsleivmose
Puslesleivmose

FROSTMOSE

Bergfrostmose
Sigdfrostmose
Jøkulfrostmose
Snøfrostmose

FINGERMOSE

Sveltfingermose
Kystfingermose

PERLEMOSE

Glansperlemose
Kystperlemose
Dvergerperlemose

KREKMOSE

Trinnkrekemose
Grannkrekemose
Skogkrekemose 5

PÆREMOSE

Pæremose

STORRMOSE 5

Storrmose 5

GOLDMOSE

Goldmose

RASPMOSE

Krokraspmose
Røysraspmose
Storraspmose
Seterraspmose
Bergraspmose

LESKEA Hedw. *

Leskea polycarpa Hedw.

LEUCOBRYUM Hampe *

Leucobryum glaucum (Hedw.) Ångstr.

LEUCODON Schwaegr. *

Leucodon sciuroides (Hedw.) Schwaegr.

LOESKEOBRYUM Broth. * 19

Loeskeobryum brevirostre (Brid.) Broth. 4

LOESKYPNUM Paul

Loeskygium badium (Hartm.) Paul 4

LOPHOZIA (Dum.) Dum.

Lophozia ascendens (Warnst.) Schust. *

Lophozia badensis (Gott.) Schiffn.

Lophozia bantriensis (Hook.) Steph. *

Lophozia bicrenata (Hoffm.) Dum.

Lophozia capitata (Hook.) Macoun *

Lophozia collaris (Nees) Dum. *

Lophozia debiliformis Schust. & Damsh. * 1

Lophozia decolorans (Limpr.) Steph. *

Lophozia elongata Steph. *

Lophozia excisa (Dicks.) Dum. *

Lophozia gillmanii (Aust.) Schust.

Lophozia grandiretis (Kaal.) Schiffn.

Lophozia heterocolpos (Hartm.) Howe

Lophozia hyperarctica Schust. **

Lophozia incisa (Schräd.) Dum. *

Lophozia latifolia Schust. **

Lophozia laxa (Lindb.) Grolle *

Lophozia longidens (Lindb.) Macoun

Lophozia longiflora (Nees) Schiffn. *

Lophozia murmanica Kaal. * 4

Lophozia obtusa (Lindb.) Evans *

Lophozia opacifolia Meyl.

Lophozia pellucida Schust.

Lophozia perssonii Buch & S. Arn.

Lophozia polaris (Schust.) Schust. & Damsh.

Lophozia rutheana (Limpr.) Howe

Lophozia silvicola Buch * 2

Lophozia sudetica (Hüb.) Grolle

Lophozia ventricosa (Dicks.) Dum.

Lophozia wenzelii (Nees) Steph.

LUNULARIA Adans. *

Lunularia cruciata (L.) Lindb.

SELJEMOSE

Seljemose

BLÅMOSE

Blåmose

EKORNMOSE

Ekorrmose

KYSTMOSE 5

Kystmose 5

MESSINGMOSE 5

Messingmose 5

FLIKMOSE

Røteflik

Dvergflik

Kjeldeflik

Aurflik

Knoppflik

Skuggeflik

Vrangflik

Blassflik

Sumpflik

Rabbeflik

Broddeflik

Blodflik

Piskflik

Isflik

Lurvflik

Aksflik

Torvflik

Hornflik

Fauskflik

Snøflik

Buttflik

Blåflik

Kløftflik

Kalkflik

Polarflik

Praktflik

Skogflik

Raudflik

Grokornflik

Skeiflik

MÅNEMOSE

Månemose

MANNIA Opiz *	SEPTERMOSE
<i>Mannia fragrans</i> (Balbis) Frye & Clark	Duftsepter
<i>Mannia pilosa</i> (Hornem.) Frye & Clark	Kulesepter
<i>Mannia sibirica</i> (K. Müll.) Frye & Clark	Sibirsepter
MARCHANTIA L.	TVAREMOSE
<i>Marchantia alpestris</i> (Nees) Burgeff	Fjelltvare
<i>Marchantia aquatica</i> (Nees) Burgeff * ¹²	Vasstvare
<i>Marchantia polymorpha</i> L. ¹²	Ugrastvare
MARSUPELLA Dum.	HUTREMOSE
<i>Marsupella adusta</i> (Nees) Spruce *	Busthutremose
<i>Marsupella alpina</i> (Limpr.) H. Bern. *	Fjellhutremose
<i>Marsupella andreaeoides</i> (Lindb.) K. Müll. *	Sothutremose
<i>Marsupella arctica</i> (Bergr.) Bryhn & Kaal. **	Polarhutremose
<i>Marsupella boeckii</i> (Aust.) Kaal. * ⁴	Hårhutremose
<i>Marsupella brevissima</i> (Dum.) Grolle *	Snøhutremose
<i>Marsupella condensata</i> (C. Hartm.) Kaal.	Trinnhutremose
<i>Marsupella emarginata</i> (Ehrh.) Dum. * ¹³	Mattehutremose
<i>Marsupella funckii</i> (Web. & Mohr) Dum. *	Flikhutremose
<i>Marsupella revoluta</i> (Nees) Dum. *	Vrengehutremose
<i>Marsupella sparsifolia</i> (Lindb.) Dum. *	Døkkhutremose
<i>Marsupella sphacelata</i> (Lindenb.) Dum. *	Steinhutremose
<i>Marsupella spiniloba</i> Schust. & Damsh. * ¹	Broddhutremose
<i>Marsupella sprucei</i> (Limpr.) H. Bern. *	Trådhutremose
MEESIA Hedw.	SVANEMOSE
<i>Meesia longiseta</i> Hedw. *	Stakesvanemose
<i>Meesia triquetra</i> (Richter) Ångstr.	Skruesvanemose
<i>Meesia uliginosa</i> Hedw.	Nervesvanemose
MESOPTYCHIA (Lindb.) Evans **	MIDNATTSOLMOSE
<i>Mesoptychia sahlbergii</i> (Lindb.) Evans	Midnattsolmose
METZGERIA Raddi *	BANDMOSE
<i>Metzgeria conjugata</i> Lindb.	Kystband
<i>Metzgeria fruticulosa</i> (Dicks.) Evans	Blåband
<i>Metzgeria furcata</i> (L.) Dum.	Gulband
MIELICHHOFERIA Nees & Hornsch.	KISMOSE
<i>Mielichhoferia elongata</i> (Hook.) Nees & Hornsch.	Kopparkismose
<i>Mielichhoferia mielichhoferiana</i> (Funck) Loeske * ⁴	Sigdkismose
MNIUM Hedw.	TORNEMOSE
<i>Mnium ambiguum</i> H. Müll. *	Glennetornemose
<i>Mnium blyttii</i> Bruch & Schimp.	Blåtornemose
<i>Mnium hornum</i> Hedw. *	Kysttornemose
<i>Mnium marginatum</i> (Dicks.) P. Beauv.	Rødtornemose
<i>Mnium spinosum</i> (Voit) Schwaegr.	Strøtornemose
<i>Mnium stellare</i> Hedw. *	Stjernetornemose
<i>Mnium thomsonii</i> Schimp.	Bergtornemose

<i>MOERCKIA</i> Gott. *	<i>SLØYFEMOSE</i>
<i>Moerckia blyttii</i> (Mörck) Brockm.	<i>Fjellsløyfe</i>
<i>Moerckia hibernica</i> (Hook.) Gott.	<i>Myrsløyfe</i>
<i>MOLENDOA</i> Lindb. ** 17	<i>TETTMOSE</i> 5
<i>Molendoa tenuinervis</i> Limpr. 4	<i>Tettmose</i> 5
<i>MYLIA</i> S. Gray	<i>MUSLINGMOSE</i>
<i>Mylia anomala</i> (Hook.) S. Gray *	<i>Myrmuslingmose</i>
<i>Mylia taylorii</i> (Hook.) S. Gray	<i>Raudmuslingmose</i>
<i>MYRINIA</i> Schimp. *	<i>SKVULPMOSE</i>
<i>Myrinia pulvinata</i> (Wahlenb.) Schimp.	<i>Skvulpmose</i>
<i>MYURELLA</i> Schimp.	<i>TRINNMOSE</i>
<i>Myurella julacea</i> (Schwaegr.) Schimp.	<i>Skåltrinmose</i>
<i>Myurella tenerrima</i> (Brid.) Lindb.	<i>Spisstrinmose</i>
<i>NARDIA</i> S. Gray	<i>TRAPPEMOSE</i>
<i>Nardia breidleri</i> (Limpr.) Lindb. *	<i>Jøkultrappemose</i>
<i>Nardia compressa</i> (Hook.) S. Gray *	<i>Elvetrappemose</i>
<i>Nardia geoscyphus</i> (De Not.) Lindb.	<i>Skåltrappemose</i>
<i>Nardia insecta</i> Lindb. *	<i>Fliktrappemose</i>
<i>Nardia scalaris</i> S. Gray *	<i>Oljetrappemose</i>
<i>NECKERA</i> Hedw. *	<i>FELLMOSE</i>
<i>Neckera besseri</i> (Lob.) Jur. 4	<i>Buttfellmose</i>
<i>Neckera complanata</i> (Hedw.) Hüb.	<i>Flatfellmose</i>
<i>Neckera crispa</i> Hedw.	<i>Krusfellmose</i>
<i>Neckera oligocarpa</i> Bruch	<i>Holefellmose</i>
<i>Neckera pennata</i> Hedw.	<i>Sveipfellmose</i>
<i>Neckera pumila</i> Hedw.	<i>Vrengfellmose</i>
<i>NOWELLIA</i> Mitt. *	<i>LARVEMOSE</i>
<i>Nowellia curvifolia</i> (Dicks.) Mitt.	<i>Larvemose</i>
<i>ODONTOSCHISMA</i> (Dum.) Dum.	<i>SKOVLMOSE</i>
<i>Odontoschisma denudatum</i> (Mart.) Dum. *	<i>Hornskovlmose</i>
<i>Odontoschisma elongatum</i> (Lindb.) Evans *	<i>Myrskovlmose</i>
<i>Odontoschisma macounii</i> (Aust.) Underw.	<i>Fjellskovlmose</i>
<i>Odontoschisma sphagni</i> (Dicks.) Dum. *	<i>Sveltskovlmose</i>
<i>OEDIPODIUM</i> Schwaegr. *	<i>KLUBBEMOSE</i>
<i>Oedipodium griffithianum</i> (Dicks.) Schwaegr.	<i>Klubbemose</i>
<i>OLIGOTRICHUM</i> Lam. & DC. *	<i>GRUSMOSE</i>
<i>Oligotrichum hercynicum</i> (Hedw.) Lam. & DC.	<i>Grusmose</i>
<i>ONCOPHORUS</i> (Brid.) Brid.	<i>SPRIKEMOSE</i>
<i>Oncophorus virens</i> (Hedw.) Brid.	<i>Myrsprikemose</i>
<i>Oncophorus wahlenbergii</i> Brid.	<i>Fjellsprikemose</i>

OREAS Brid. **	ALPEMOSE
Oreas martiana (Hoppe & Hornsch.) Brid.	Alpemose
OREOWEISIA (Bruch & Schimp.) De Not. *	SKRENTMOSE
Oreoweisias torquescens (Brid.) Wijk & Marg.	Skrentmose
ORTHOTHECIUM Schimp.	HAUSTMOSE
Orthothecium chryseon (Schwaegr.) Schimp.	Gullhaustmose
Orthothecium intricatum (Hartm.) Schimp.	Sigdhauptmose
Orthothecium lapponicum (Schimp.) C. Hartm.	Lapphaustmose
Orthothecium rufescens (Brid.) Schimp. *	Raudhaustmose
Orthothecium strictum Lor.	Ravhaustmose
ORTHOTRICHUM Hedw.	BUSTEHETTE
Orthotrichum affine Brid. * 14	Klokkebustehette
Orthotrichum alpestre Bruch & Schimp.	Seterbustehette
Orthotrichum anomalum Hedw. *	Fakkalbustehette
Orthotrichum cupulatum Brid. *	Strandbustehette
Orthotrichum diaphanum Brid. *	Oddbustehette
Orthotrichum gymnostomum Brid. *	Ospøbustehette
Orthotrichum laevigatum Zett. *	Skiferbustehette
Orthotrichum limprichtii I. Hag. *	Knausbustehette 5
Orthotrichum lyellii Hook. & Tayl. *	Kystbustehette
Orthotrichum obtusifolium Brid.	Buttbustehette
Orthotrichum pallens Brid.	Gulltannbustehette
Orthotrichum patens Brid. *	Sveipbustehette
Orthotrichum pellucidum Lindb. **	Tuebustehette
Orthotrichum philibertii Vent. *	Almebustehette 5
Orthotrichum pulchellum Brunt. *	Vribustehette
Orthotrichum pumilum Anon. *	Taggbustehette
Orthotrichum pylaisii Brid.	Fuglebustehette
Orthotrichum rogeri Brid. *	Sporebustehette
Orthotrichum rupestre Schwaegr. *	Faksbustehette
Orthotrichum scanicum Grönv. *	Lundbustehette
Orthotrichum sordidum Sull. & Lesq. **	Holtannbustehette
Orthotrichum speciosum Nees	Duskbustehette
Orthotrichum stellatum Brid. *	Havbustehette
Orthotrichum stramineum Hornsch. *	Bleikbustehette
Orthotrichum striatum Hedw. *	Tønnebustehette
Orthotrichum tenellum Brid. *	Spolebustehette
Orthotrichum urnigerum Myr. *	Filtbustehette 5
PALUDELLA Brid.	PIPEREINSARMOSE
Paludella squarrosa (Hedw.) Brid.	Pipereinsarmose
PALUSTRIELLA Ochyra	TUFFMOSE 5
Palustriella commutata (Hedw.) Ochyra * 4	Kalktuffmose
Palustriella decipiens (De Not.) Ochyra 4	Fjørtuffmose
Palustriella falcata (Brid.) Hedenäs * 2	Stortuffmose
PARALEUCOBRYUM (Limpr.) Loeske *	NERVEMOSE
Paraleucobryum enerve (Thed.) Loeske	Fjellnervemose
Paraleucobryum longifolium (Hedw.) Loeske 3	Sigdnervemose

PELLIA Raddi *

Pellia endiviifolia (Dicks.) Dum.

Pellia epiphylla (L.) Corda ¹³

Pellia neesiana (Gott.) Limpr.

PELTOLEPIS Lindb.

Peltolepis quadrata (Saut.) K. Müll.

PHAEOCEROS Prosk. *

Phaeoceros carolinianus (Michx) Prosk.

PHASCUM Hedw. ¹⁷ *

Phascum curvicolle Hedw.

Phascum cuspidatum Hedw.

PHILONOTIS Brid.

Philonotis arnellii Husn. *

Philonotis caespitosa Jur. *

Philonotis calcarea (Bruch & Schimp.) Schimp. *

Philonotis fontana (Hedw.) Brid. *

Philonotis seriata Mitt. *

Philonotis tomentella Mol.

PHYSCOMITRELLA Bruch & Schimp. * ³

Physcomitrella patens (Hedw.) Bruch. & Schimp. ⁴

PHYSCOMITRIUM (Brid.) Brid. *

Physcomitrium pyriforme (Hedw.) Brid.

PLAGIOBRYUM Lindb.

Plagiobryum demissum (Hook.) Lindb.

Plagiobryum zieri (Hedw.) Lindb.

PLAGIOCHILA (Dum.) Dum. *

Plagiochila asplenioides (L.) Dum.

Plagiochila exigua (Tayl.) Tayl.

Plagiochila norvegica Blom & Holten ¹

Plagiochila porelloides (Nees) Lindenb. ³

Plagiochila punctata Tayl.

Plagiochila spinulosa (Dicks.) Dum.

PLAGIOMNIUM T. Kop.

Plagiomnium affine (Bland.) T. Kop. *

Plagiomnium curvatulum (Lindb.) Schljak. ^{2, 15}

Plagiomnium cuspidatum (Hedw.) T. Kop. *

Plagiomnium elatum (Bruch & Schimp.) T. Kop. *

Plagiomnium ellipticum (Brid.) T. Kop.

Plagiomnium medium (Bruch & Schimp.) T. Kop. *

Plagiomnium rostratum (Schrad.) T. Kop. *

Plagiomnium undulatum (Hedw.) T. Kop. *

VÅRMOSE

Kalkvårrose

Flikvårrose

Sokkvårrose

MØRKLEGGMOSE

Mørkleggrose

GULNÅL

Gulnål

LØKMOSE

Dubbeløkrose

Sveipløkrose

KJELDEMOSE

Doggkjeldemose

Sneikjeldemose

Kalkkjeldemose

Teppekjeldemose

Skruekjeldemose

Grannkjeldemose

MUDDERMOSE ⁵

Muddermose

LOPPEMOSE

Loppemose

KRYLMOSE

Raudkrylmose

Bleikrylmose

HINNEMOSE

Prakthinnemose

Kløfthinnemose

Tagghinnemose

Berghinnemose

Småhinnemose

Pigghinnemose

FAGERMOSE

Skogfagermose

Fjellfagermose

Broddfagermose

Kalkfagermose

Sumpfagermose

Krattfagermose

Nebbfagermose

Krusfagermose

PLAGIOPUS Brid.	NÅLEPUTE-MOSE
Plagiopus oederiana (Sw.) Crum & Anderson ⁴	Nålepute-mose
PLAGIOTHECIUM Schimp.	JAMNEMOSE
Plagiothecium berggrenianum Frisv. **	Grasjammemose
Plagiothecium cavifolium (Brid.) Iwats. *	Skeijammemose
Plagiothecium denticulatum (Hedw.) Schimp. ^{4, 14, 24}	Flakjammemose
Plagiothecium laetum Schimp. * ^{4, 24}	Glansjammemose
Plagiothecium latebricola Schimp. *	Orejammemose
Plagiothecium nemorale (Mitt.) Jaeg. * ^{4, 24}	Skrumpjammemose
Plagiothecium piliferum (Hartm.) Schimp. *	Hårjammemose
Plagiothecium platyphyllum Mönk. *	Bregnejammemose
Plagiothecium svalbardense Frisv. ** ¹	Polarjammemose
Plagiothecium undulatum (Hedw.) Schimp. *	Kystjammemose
PLATYDICTYA Berk.	HÅRMOSE ⁵
Platydictya jungermannioides (Brid.) Crum ⁴	Hårmose ⁵
PLATYGYRIUM Schimp. *	YNGLEKNOPPMOSE
Platygyrium repens (Brid.) Schimp.	Yngleknoppmose
PLEURIDIUM Rabenh. *	FAKSMOSE
Pleuridium acuminatum Lindb.	Snerpfaksmose
Pleuridium palustre (Bruch & Schimp.) Bruch & Schimp.	Hattfaksmose
Pleuridium subulatum (Hedw.) Rabenh.	Hårfaksmose
PLEUROCLADULA Grolle	BREMOSE
<i>Pleurocladula albescens</i> (Hook.) Grolle ⁴	Bremose ⁵
PLEUROZIA Dum. *	PURPURMOSE
<i>Pleurozia purpurea</i> Lindb.	Purpurmose
PLEUROZIUM Mitt.	FURUMOSE
Pleurozium schreberi (Brid.) Mitt.	Furumose
POGONATUM P. Beauv.	KRUKKEMOSE
Pogonatum aloides (Hedw.) P. Beauv. *	Kystkrukkemose
Pogonatum dentatum (Brid.) Brid.	Fjellkrukkemose
Pogonatum nanum (Hedw.) P. Beauv. *	Dvergkrukkemose
Pogonatum urnigerum (Hedw.) P. Beauv.	Vegkrukkemose
POHLIA Hedw.	NIKKEMOSE
<i>Pohlia andalusica</i> (Höhnel) Broth. *	Bladknoppnikke
<i>Pohlia andrewsii</i> Shaw	Krokknoppnikke
<i>Pohlia annotina</i> (Hedw.) Lindb. *	Taggknoppnikke
<i>Pohlia atropurpurea</i> (Wahlenb.) H. Lindb.	Bruntann-nikke
<i>Pohlia bulbifera</i> (Warnst.) Warnst. *	Kuleknoppnikke
<i>Pohlia camptotrachela</i> (Ren. & Card.) Broth. *	Stilkknoppnikke
<i>Pohlia cruda</i> (Hedw.) Lindb.	Opalnikke
<i>Pohlia crudoides</i> (Sull. & Lesq.) Broth.	Rørnikke
<i>Pohlia drummondii</i> (C. Müll.) Andrews	Raudknoppnikke
<i>Pohlia elongata</i> Hedw.	Svanenikke

Pohlia erecta Lindb. *	Raknikke
Pohlia filum (Schimp.) Mårt.	Svartknoppnikke
Pohlia lescuriana (Sull.) Grout *	Kuleknollnikke
Pohlia longicollis (Hedw.) Lindb. *	Glansnikke
Pohlia ludwigii (Schwaegr.) Broth. *	Fjellnikke
Pohlia lutescens (Limpr.) H. Lindb. *	Vorteknollnikke
Pohlia melanodon (Brid.) Shaw *	Leirnikke
Pohlia nutans (Hedw.) Lindb. ¹⁴	Vegnikke
Pohlia obtusifolia (Brid.) L. Koch	Snønikke
Pohlia prolifera (Breidl.) H. Arn.	Trådknoppnikke
Pohlia sphagnicola (Bruch & Schimp.) Broth. *	Torvnikke
Pohlia vexans (Limpr.) H. Lindb. *	Gulltann-nikke
Pohlia wahlenbergii (Web. & Mohr) Andrews	Kaldnikke
POLYTRICHASTRUM G.L. Sm. ¹⁶	BINNEMOSE ⁵
Polytrichastrum alpinum (Hedw.) G.L. Sm. ⁴	Fjellbinnemose ⁵
Polytrichastrum formosum (Hedw.) G.L. Sm. * ⁴	Kystbinnemose ⁵
Polytrichastrum longisetum (Brid.) G.L. Sm. ⁴	Brembinnemose ⁵
Polytrichastrum pallidisetum (Funck) G.L. Sm. * ⁴	Skalpbinnemose ⁵
Polytrichastrum sexangulare (Brid.) G.L. Sm. ⁴	Snøbinnemose ⁵
POLYTRICHUM Hedw. ¹⁶	BJØRNEMOSE
Polytrichum commune Hedw. *	Storbjørnemose
Polytrichum hyperboreum R. Brown	Aurbjørnemose
Polytrichum jensenii I. Hag. ²	Strandbjørnemose
Polytrichum juniperinum Hedw.	Einerbjørnemose
Polytrichum piliferum Hedw.	Rabbbjørnemose
Polytrichum strictum Brid. ¹⁸	Filtbjørnemose
Polytrichum swartzii Hartm. ²	Pelsbjørnemose
PORELLA L. *	TEPPEMOSE
<i>Porella arboris-vitae</i> (With.) Grolle	Galletteppemose
<i>Porella cordaeana</i> (Hüb.) Moore	Lurvteppemose
<i>Porella obtusata</i> (Tayl.) Trev.	Glansteppemose
<i>Porella platyphylla</i> (L.) Pfeiff. ⁴	Almetteppemose
POTTIA (Reichenb.) Fűrnr. * ¹⁷	BEGERMOSE
Pottia commutata Limpr.	Kalkbegermose
Pottia davalliana (Sm.) C. Jens.	Piggbegermose
Pottia intermedia (Turn.) Fűrnr.	Engbegermose
Pottia lanceolata (Hedw.) C. Müll.	Tannbegermose
Pottia truncata (Hedw.) Bruch & Schimp.	Åkerbegermose
PRASANTHUS Lindb.	RABBEMOSE ⁵
<i>Prasanthus suecicus</i> (Gott.) Lindb.	Rabbemose ⁵
PREISSIA Corda	SKØYTMOSE
<i>Preissia quadrata</i> (Scop.) Nees ¹⁴	Skøytmose
PSEUDEPHEMERUM (Lindb.) I. Hag. *	DOGGMOSE ⁵
Pseudephemerum nitidum (Hedw.) Reim.	Doggmose ⁵

PSEUDOBRYUM (Kindb.) T. Kop. *	KJEMPEMOSE
Pseudobryum cinclidioides (Hüb.) T. Kop.	Kjempemose
PSEUDOCALLIERGON (Limpr.) Loeske	GULMOSE ⁵
Pseudocalliergon angustifolium Hedenäs ¹	Snøgulmose
Pseudocalliergon brevifolium (Lindb.) Hedenäs ** ²	Polargulmose
Pseudocalliergon lycopodioides (Brid.) Hedenäs * ⁴	Striglegulmose ⁵
Pseudocalliergon trifarium (Web. & Mohr) Loeske ⁴	Navargulmose ⁵
Pseudocalliergon turgescens (T. Jens.) Loeske ⁴	Kvargulmose ⁵
PSEUDOCROSSIDIUM Williams *	LANSEMOSE
Pseudocrossidium hornschurchianum (K.F. Schultz) Zander	Lansemose
PSEUDOLESKEELLA Kindb.	TRÅKLEMOSE
Pseudoleskeella catenulata (Schrad.) Kindb. *	Stumptråklelose
Pseudoleskeella nervosa (Brid.) Nyh. *	Broddtråklelose
Pseudoleskeella papillosa (Lindb.) Kindb. * ⁴	Vortetråklelose ⁵
Pseudoleskeella rupestris (Berggr.) Hedenäs & Söderstr. ²	Fjelltråklelose
Pseudoleskeella tectorum (Brid.) Broth.	Klotråklelose
PSEUDOSCLERPODIUM (Limpr.) Fleisch. *	NARREMOSE ⁵
Pseudoscleropodium purum (Hedw.) Fleisch. ⁴	Narremose
PSEUDOTAXIPHYLLUM Iwats. *	SKIMMERMOSE ⁵
Pseudotaxiphyllum elegans (Brid.) Iwats. ⁴	Skimmermose ⁵
PSILOPILUM Brid.	KOMAGMOSE
Psilopilum cavifolium (Wils.) I. Hag.	Småkomagmose
Psilopilum laevigatum (Wahlenb.) Lindb.	Storkomagmose
PTERIGYNANDRUM Hedw.	REIPMOSE
Pterigynandrum filiforme Hedw.	Reipmose
PTEROGONIUM Anon. * ²⁰	KVEILMOSE
Pterogonium gracile (Hedw.) Sm.	Kveilmose
PTERYGONEURUM Jur. *	STJERTMOSE
Pterygoneurum ovatum (Hedw.) Dix.	Stjertmose
<i>PTILIDIUM</i> Nees	<i>FRYNSEMOSE</i>
<i>Ptilidium ciliare</i> (L.) Hampe	<i>Bakkefrynse</i>
<i>Ptilidium pulcherrimum</i> (G. Web.) Vainio *	<i>Barkfrynse</i>
PTILIUM De Not. *	FJØRMOSE
Ptilium crista-castrensis (Hedw.) De Not.	Fjørlose
PTYCHOMITRIUM Fűrnr. *	STABBESTEINMOSE
Ptychomitrium polyphyllum (Sw.) Bruch & Schimp.	Stabbesteinmose
PYLAISIA Schimp. *	OSPEMOSE
Pylaisia polyantha (Hedw.) Schimp.	Ospemose

RACOMITRIUM Brid.	GRÅMOSE
Racomitrium aciculare (Hedw.) Brid. *	Buttgråmose
Racomitrium affine (Web. & Mohr) Lindb. *	Kollegråmose
Racomitrium aquaticum (Schrud.) Brid. *	Bekkegråmose
Racomitrium canescens (Hedw.) Brid. ¹⁴	Sandgråmose
Racomitrium ellipticum (Turn.) Bruch & Schimp. *	Kulegråmose
Racomitrium elongatum Frisv. *	Beitegråmose ⁵
Racomitrium ericoides (Brid.) Brid.	Fjørgråmose
Racomitrium fasciculare (Hedw.) Brid.	Knippegråmose
Racomitrium heterostichum (Hedw.) Brid. *	Berggråmose
Racomitrium lanuginosum (Hedw.) Brid.	Heigråmose
Racomitrium macounii Kindb. * ^{1, 14}	Svagråmose
Racomitrium microcarpon (Hedw.) Brid. *	Duskgråmose
Racomitrium obtusum (Brid.) Brid. * ²	Kystgråmose
Racomitrium panshii (C. Müll.) Kindb. **	Tundragråmose
Racomitrium sudeticum (Funck) Bruch & Schimp.	Setergråmose
<i>RADULA</i> Dum. *	FLATMOSE
<i>Radula aquilegia</i> (Hook. f. & Tayl.) Gott. et al.	Kystflatmose
<i>Radula complanata</i> (L.) Dum. ^{4, 14}	Krinsflatmose
<i>REBOULIA</i> Raddi *	LÊRMOSE
<i>Reboulia hemisphaerica</i> (L.) Raddi	Lêrmose
RHABDOWEISIA Bruch & Schimp. *	URNEMOSE
Rhabdoweisia crenulata (Mitt.) Jameson	Butturnemose
Rhabdoweisia crispata (Dicks.) Lindb.	Kysturnemose
Rhabdoweisia fugax (Hedw.) Bruch & Schimp.	Bergurnemose
RHIZOMNIUM (Broth.) T. Kop.	RUNDMOSE
Rhizomnium andrewsianum (Steere) T. Kop.	Polarrundmose
Rhizomnium magnifolium (Horik.) T. Kop. *	Storrundmose
Rhizomnium pseudopunctatum (Bruch & Schimp.) T. Kop. *	Fjellrundmose
Rhizomnium punctatum (Hedw.) T. Kop. *	Bekkerundmose
RHODOBRYUM (Schimp.) Hampe *	ROSETTMOSE
Rhodobryum roseum (Hedw.) Limpr.	Rosettmose
RHYNCHOSTEGIELLA (Schimp.) Limpr. *	AGNEMOSE
Rhynchostegiella teesdalei (Schimp.) Limpr.	Bekkeagnemose
Rhynchostegiella tenella (Dicks.) Limpr.	Skorteagnemose
RHYNCHOSTEGIUM Schimp. *	SKEIMOSE
Rhynchostegium alopecuroides (Brid.) A.J.E. Sm. ¹	Kystskeimose
Rhynchostegium confertum (Dicks.) Schimp.	Brodskkeimose
Rhynchostegium murale (Hedw.) Schimp.	Gullskeimose
Rhynchostegium riparioides (Hedw.) Card.	Bekkeskeimose
RHYTIDIADELPHUS (Limpr.) Warnst.	KRANSMOSE
Rhytidiadelphus loreus (Hedw.) Warnst. *	Kystkransmose
Rhytidiadelphus squarrosus (Hedw.) Warnst.	Engkransmose
Rhytidiadelphus subpinnatus (Lindb.) T. Kop. *	Fjørkransmose
Rhytidiadelphus triquetrus (Hedw.) Warnst. *	Storkransmose

RHYTIDIUM (Sull.) Kindb. *
Rhytidium rugosum (Hedw.) Kindb.

RICCARDIA S. Gray *
Riccardia chamedryfolia (With.) Grolle
Riccardia incurvata Lindb.
Riccardia latifrons (Lindb.) Lindb. ¹⁴
Riccardia multifida (L.) S. Gray
Riccardia palmata (Hedw.) Carruth.

RICCIA L. *
Riccia beyrichiana Lehm.
Riccia bifurca Hoffm.
Riccia canaliculata Hoffm.
Riccia cavernosa Hoffm.
Riccia ciliata Hoffm.
Riccia fluitans L.
Riccia glauca L.
Riccia huebeneriana Lindenb.
Riccia sorocarpa Bisch.

RICCIOCARPOS Corda *
Ricciocarpos natans (L.) Corda

SACCOGYNA Dum. *
Saccogyna viticulosa (L.) Dum.

SAELANIA Lindb.
Saelania glaucescens (Hedw.) Broth.

SANIONIA Loeske
Sanionia nivalis Hedenäs ¹
Sanionia orthothecioides (Lindb.) Loeske ²
Sanionia uncinata (Hedw.) Loeske ⁴

SAUTERIA Nees
Sauteria alpina (Nees) Nees

SCAPANIA (Dum.) Dum.
Scapania aequiloba (Schwaegr.) Dum. *
Scapania apiculata Spruce *
Scapania aspera M. & H. Bern. *
Scapania calcicola (H. Arn. & J. Pers.) Ingham
Scapania compacta (A. Roth) Dum. *
Scapania crassiretis Bryhn *
Scapania curta (Mart.) Dum.
Scapania cuspiduligera (Nees) K. Müll.
Scapania degenii K. Müll. *
Scapania gracilis Lindb. *
Scapania gymnostomophila Kaal.
Scapania hyperborea Jørg.
Scapania irrigua (Nees) Nees ¹⁴

LABBMOSE
Labbmose

SAFTMOSE
Sumpsaftmose
Rennesaftmose
Sveltsaftmose
Fjørsaftmose
Fingersaftmose

GAFFELMOSE
Solgaffelmose
Rennegaffelmose
Furegaffelmose
Krystallgaffelmose
Skjegg-gaffelmose
Vassgaffelmose
Blågaffelmose
Svampgaffelmose
Rosettgaffelmose

SVANEMAT
Svanemat

PUNGMOSE
Pungmose

EIRMOSE
Eirmose

BLEIKMOSE ⁵
Fjellbleikmose
Storbleikmose
Klobleikmose ⁵

KRATERMOSE
Kratermose

TVIBLADMOSE
Aktvibladmose
Fakkelvibladmose
Vortetvibladmose
Kalktvibladmose
Meietvibladmose
Knutetvibladmose
Aurtvibladmose
Spriketvibladmose
Einkorntvibladmose
Kysttvibladmose
Skortetvibladmose
Bruntvibladmose
Sumpvibladmose

Scapania kaurinii Ryan
Scapania lingulata Buch *
Scapania massalongi (K. Müll.) K. Müll. *
Scapania mucronata Buch *
Scapania nemorea (L.) Grolle *
Scapania nimbosa Lehm. *
Scapania obcordata (Berggr.) S. Arn.
Scapania obscura (H. Arn. & C. Jens.) Schiffn. * 2
Scapania ornithopodioides (With.) Waddel *
Scapania paludicola Loeske & K. Müll.
Scapania paludosa (K. Müll.) K. Müll. *
Scapania parvifolia Warnst.
Scapania praetervisa Meyl.
Scapania scandica (H. Arn. & Buch) Macv. *
Scapania simmonsii Bryhn & Kaal. **
Scapania spitsbergensis (Lindb.) K. Müll.
Scapania subalpina (Lindenb.) Dum.
Scapania tundrae (H. Arn.) Buch
Scapania uliginosa (Lindenb.) Dum.
Scapania umbrosa (Schrad.) Dum. *
Scapania undulata (L.) Dum. *

SCHISTIDIUM Brid. ²¹

Schistidium agassizii Sull. & Lesq. *
Schistidium apocarpum (Hedw.) Bruch & Schimp. *
Schistidium atrofusum (Schimp.) Limpr. * 2
Schistidium boreale Poelt *
Schistidium bryhnii I. Hag. * 2
Schistidium confertum (Funck) Bruch & Schimp. * 2
Schistidium confusum Blom * 1
Schistidium crassipilum Blom * 1
Schistidium dupretii (Ther.) W.A. Weber * 1
Schistidium elegantulum Blom * 1, 14
Schistidium flaccidum (De Not.) Ochyra * 4
Schistidium flexipile (Broth.) G. Roth * 1
Schistidium frigidum Blom 1
Schistidium frisvollianum Blom 1
Schistidium grandirete Blom ** 1
Schistidium holmenianum Steere & Brassard ** 1
Schistidium lancifolium (Kindb.) Blom * 1
Schistidium maritimum (Turn.) Bruch & Schimp. 14
Schistidium papillosum Culm. 2
Schistidium poeltii Blom * 1
Schistidium pruinoseum (Schimp.) G. Roth * 1
Schistidium pulchrum Blom 1
Schistidium recurvum Blom * 1
Schistidium rivulare (Brid.) Podp. 14
Schistidium robustum (Nees & Hornsch.) Blom * 1
Schistidium scandicum Blom * 1
Schistidium singarense (Schiffn.) Blom * 1
Schistidium strictum (Turn.) T. Kop. & Isov. *
Schistidium subjulaceum Blom * 1

Hettevibladmose
 Tungetvibladmose
 Røtvetvibladmose
 Broddvibladmose
 Fjordvibladmose
 Torntvibladmose
 Småtvibladmose
 Sottvibladmose
 Praktvibladmose
 Bogetvibladmose
 Myrtvibladmose
 Børdtvibladmose
 Plundretvibladmose
 Butt-tvibladmose
 Polartvibladmose
 Piggtvibladmose
 Tvillingvibladmose
 Tundratvibladmose
 Kjeldetvibladmose
 Sagtvibladmose
 Bekketvibladmose

BLOMSTERMOSE

Tungeblomstermose
 Storblostermose ⁵
 Buttblomstermose
 Sotblomstermose
 Hårblostermose
 Dvergblostermose
 Gjøglarblomstermose
 Murblostermose
 Småblomstermose
 Fagerblomstermose
 Ufsblomstermose
 Knoppblomstermose
 Reipblomstermose
 Vorteblostermose
 Polarblomstermose
 Tundrablostermose
 Vriblostermose
 Saltblomstermose
 Raudblomstermose
 Jotunblomstermose
 Solblomstermose
 Glansblomstermose
 Kantblomstermose
 Bekkeblomstermose
 Kalkblomstermose
 Dalblomstermose
 Bunkersblomstermose
 Kystblomstermose ⁵
 Sildreblomstermose

Schistidium submuticum Blom ^{1, 14}
Schistidium tenerum (Zett.) Nyh.
Schistidium trichodon (Brid.) Poelt *
Schistidium umbrosum (Zett.) Blom ¹
Schistidium venetum Blom ¹

SCHISTOSTEGA Mohr *

Schistostega pennata (Hedw.) Web. & Mohr

SCORPIDIUM (Schimp.) Limpr.

Scorpidium cossonii (Schimp.) Hedenäs ²
Scorpidium revolvens (Anon.) Rubers ^{4, 20}
Scorpidium scorpioides (Hedw.) Limpr.

SELIGERIA Bruch & Schimp.

Seligeria acutifolia Lindb. *
Seligeria brevifolia (Lindb.) Lindb. *
Seligeria campylopoda Kindb. *
Seligeria diversifolia Lindb.
Seligeria donniana (Sm.) C. Müll. *
Seligeria oelandica C. Jens. & Medel.
Seligeria polaris Berggr. **
Seligeria pusilla (Hedw.) Bruch & Schimp. *
Seligeria recurvata (Hedw.) Bruch & Schimp. *
Seligeria subimmersa Lindb. *
Seligeria tristichoides Kindb.

SPHAGNUM L.

Sphagnum affine Ren. & Card. * 2, 3, 4
Sphagnum angermanicum Melin *
Sphagnum angustifolium (Russ.) C. Jens. *
Sphagnum annulatum Warnst. *
Sphagnum aongstroemii C. Hartm.
Sphagnum arcticum Flatb. & Frisv. ** 1
Sphagnum auriculatum Schimp. *
Sphagnum austinii Sull. * 1, 3, 4
Sphagnum balticum (Russ.) C. Jens.
Sphagnum brevifolium (Braithw.) Röhl * 1
Sphagnum capillifolium (Ehrh.) Hedw. *
Sphagnum centrale C. Jens. *
Sphagnum compactum Lam. & DC. *
Sphagnum contortum K.F. Schultz *
Sphagnum cuspidatum Hoffm. *
Sphagnum fallax (Klinggr.) Klinggr. *
Sphagnum fimbriatum Wils. & J.D. Hook. ¹⁴
Sphagnum flexuosum Dozy & Molk. *
Sphagnum fuscum (Schimp.) Klinggr. *
Sphagnum girgensohnii Russ.
Sphagnum inundatum Russ. *
Sphagnum isoviitae Flatb. * 1
Sphagnum jensenii H. Lindb. * 2
Sphagnum lindbergii Lindb.

Rekkeblomstermose
Trådblomstermose
Bekblomstermose
Klippeblomstermose
Fjellblomstermose

LYSMOSE

Lysmose

MAKKMOSE

Brunmakkmose
Raudmakkmose ⁵
Stormakkmose ⁵

BLYGMOSE

Nålblygmose
Svaiblygmose
Krokblegmose
Passblegmose
Holeblegmose
Begerblegmose
Polarblegmose
Nurkblegmose
Bogeblygmose
Øreblygmose
Radblegmose

TORVMOSE

Gulltorvmose
Glastorvmose
Klubbtorvmose
Pisktorvmose
Fjelltorvmose
Polartorvmose
Hornorvmose
Kystorvmose
Sveltorvmose
Vrangtorvmose
Furutorvmose
Kratt-torvmose
Stivtorvmose
Vritorvmose
Vasstorvmose
Broddtorvmose
Frynsetorvmose
Bleiktorvmose
Rusttorvmose
Grantorvmose
Flotorvmose
Flattorvmose
Flarktorvmose
Bjørnetorvmose

Sphagnum magellanicum Brid. *
 Sphagnum majus (Russ.) C. Jens. * 14
 Sphagnum molle Sull. *
 Sphagnum obtusum Warnst.
 Sphagnum olafii Flatb. ** 1
 Sphagnum palustre L. *
 Sphagnum papillosum Lindb. *
 Sphagnum platyphyllum (Braithw.) Warnst. *
 Sphagnum pulchrum (Braithw.) Warnst. *
 Sphagnum quinquefarium (Braithw.) Warnst. *
 Sphagnum riparium Ångstr.
 Sphagnum rubellum Wils. *
 Sphagnum rubiginosum Flatb. * 1
 Sphagnum russowii Warnst. *
 Sphagnum squarrosum Crome
 Sphagnum strictum Sull. *
 Sphagnum subfulvum Sjörs * 14
 Sphagnum subnitens Russ. & Warnst. * 14
 Sphagnum subsecundum Nees *
 Sphagnum tenellum (Brid.) Brid. *
 Sphagnum teres (Schimp.) Ångstr.
 Sphagnum troendelagicum Flatb. * 1
 Sphagnum tundrae Flatb. ** 1
 Sphagnum viride Flatb. * 1
 Sphagnum warnstorffii Russ.
 Sphagnum wulfianum Girg. *

SPHENOLOBOPSIS Schust. & Kitag. *
Sphenolobopsis pearsonii (Spruce) Schust. & Kitag.

SPLACHNUM Hedw.
 Splachnum ampullaceum Hedw. *
 Splachnum luteum Hedw. *
 Splachnum melanocaulon (Wahlenb.) Schwaegr. *
 Splachnum rubrum Hedw. *
 Splachnum sphaericum Hedw. *
 Splachnum vasculosum Hedw.

STEGONIA Vent.
Stegonia latifolia (Schwaegr.) Broth. 25

STRAMINERGON Hedenäs
Straminergon stramineum (Brid.) Hedenäs 4

SYNTRICHIA Brid. 17
Syntrichia intermedia Brid. * 4
Syntrichia laevipila Brid. * 4
Syntrichia norvegica Web. 4
Syntrichia papillosa (Wils.) Jur. * 4
Syntrichia ruraliformis (Besch.) Card. * 4
Syntrichia ruralis (Hedw.) Web. & Mohr 4
Syntrichia virescens (De Not.) Ochya * 4

Kjøtt-torvmose
 Lurvtorvmose
 Fløyelstorvmose
 Butt-torvmose
 Frosttorvmose
 Sumptorvmose
 Vortetorvmose
 Skeitorvmose
 Fagertorvmose
 Lyngtorvmose
 Skartorvmose
 Raudtorvmose
 Litorvmose
 Tvaretorvmose
 Spriketorvmose
 Heitorvmose
 Lapptorvmose
 Blanktorvmose
 Kroktovmose
 Dvergtorvmose
 Beitetorvmose
 Trøndertorvmose
 Tundratorvmose
 Grøntorvmose
 Rosetorvmose
 Huldretorvmose

TAGLMOSE
Taglmose

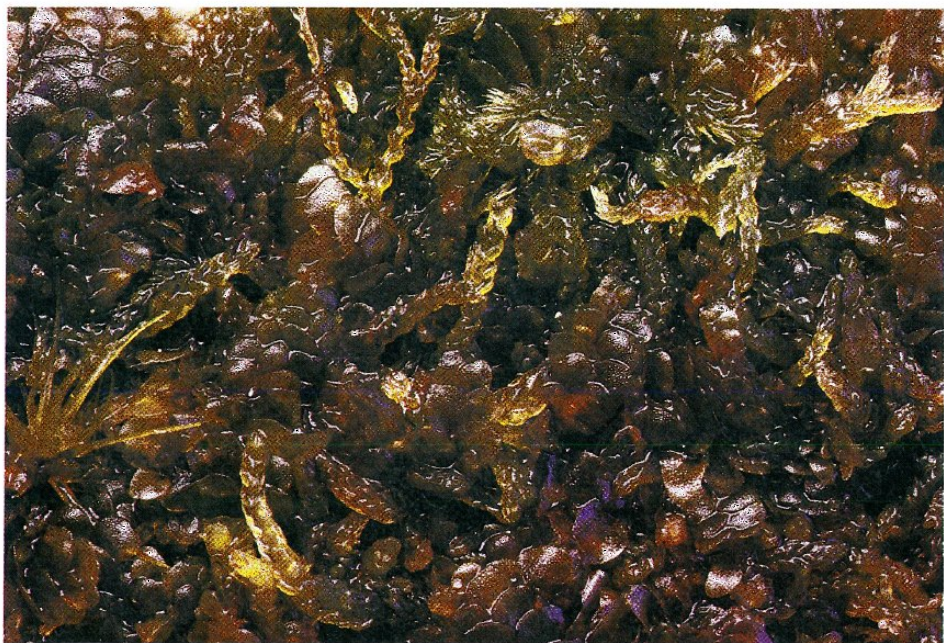
MØKKMOSE
 Pæremøkkmose
 Gulmøkkmose
 Bleikmøkkmose
 Raudmøkkmose
 Blankmøkkmose
 Knappmøkkmose

KNOLLMOSE
 Knollmose

GRASMOSE 5
 Grasmose 5

HÅRSTJERNE 5
 Midjehårstjerne
 Almehårstjerne
 Fjellhårstjerne
 Ynglehårstjerne
 Dynehårstjerne
 Putehårstjerne
 Borkhårstjerne

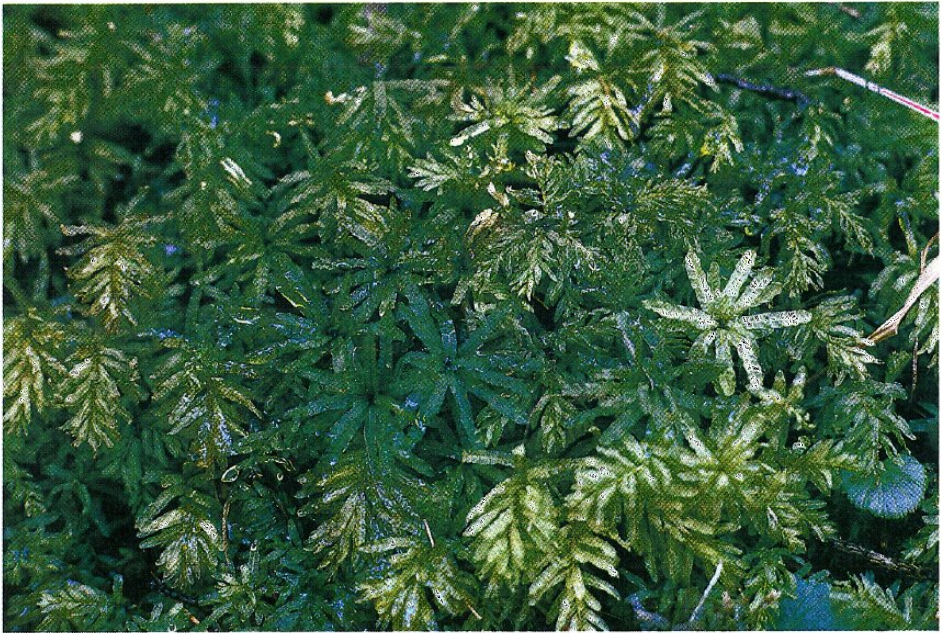
TAXIPHYLLUM Fleisch. *	HOLEMOSE
Taxiphyllum wissgrillii (Garov.) Wijk & Marg.	Holemose
TAYLORIA Hook.	TROMPETMOSE
Tayloria acuminata Hornsch.	Spisstrompetmose
Tayloria froelichiana (Hedw.) Broth. *	Fjelltrompetmose
Tayloria lingulata (Dicks.) Lindb.	Myrtrompetmose
Tayloria serrata (Hedw.) Bruch & Schimp. * 2	Sagtrompetmose
Tayloria splachnoides (Schwaegr.) Hook. *	Setertrompetmose
Tayloria tenuis (Dicks.) Schimp. *	Møkktrompetmose
TETRALOPHOZIA (Schust.) Schljak.	RUSTMOSE
Tetralophozia setiformis (Ehrh.) Schljak.	Rustmose
TETRAPHIS Hedw. *	FIRTANNMOSE
Tetraphis pellucida Hedw.	Firtannmose
TETRAPLONDON Bruch & Schimp.	LEMENMOSE
Tetraplodon angustatus (Hedw.) Bruch & Schimp. *	Dverglemenmose
Tetraplodon blyttii Frisv.	Kuppellemenmose
Tetraplodon mnioides (Hedw.) Bruch & Schimp.	Fagerlemenmose
Tetraplodon pallidus I. Hag.	Gull-lemenmose
Tetraplodon paradoxus (R. Brown) I. Hag.	Blindlemenmose
TETRODONTIUM Schwaegr. *	KIMMOSE
Tetrodontium brownianum (Dicks.) Schwaegr.	Hettekimmose
Tetrodontium ovatum (Funck) Schwaegr.	Buttkimmose
Tetrodontium repandum (Funck) Schwaegr.	Piskimmose
THAMNOBRYUM Nieuwl. *	REVEMOSE
Thamnobryum alopecurum (Hedw.) Gang.	Revemose
THUIDIUM Schimp. *	TUJAMOSE
Thuidium delicatulum (Hedw.) Schimp. 4	Bleiktujamose
Thuidium philibertii Limpr.	Bakketujamose
Thuidium recognitum (Hedw.) Lindb.	Kalktujamose
Thuidium tamariscinum (Hedw.) Schimp.	Stortujamose
TIMMIA Hedw.	SLIREMOSE
Timmia austriaca Hedw.	Raudsliremose
Timmia bavarica Hessel.	Grottesliremose
Timmia comata Lindb. & H. Arn.	Grannsliremose
Timmia norvegica Zett.	Vortesliremose
Timmia sibirica Lindb. & H. Arn. **	Tundrasliremose
TOMENTYPNUM Loeske	GULLMOSE 5
Tomentypnum nitens (Hedw.) Loeske 4	Gullmose 5
TORTELLA (Lindb.) Limpr.	VRIMOSE
Tortella densa (Lor. & Mol.) Crundw. & Nyh. *	Stripevrिमose
Tortella flavovirens (Bruch) Broth. *	Dynevrिमose
Tortella fragilis (Hook. & Wils.) Limpr.	Skjørvrिमose

Calypogeia suecica Røteflak og *Cephalozia lunulifolia* Myrglefsemose
Foto: T. Prestø

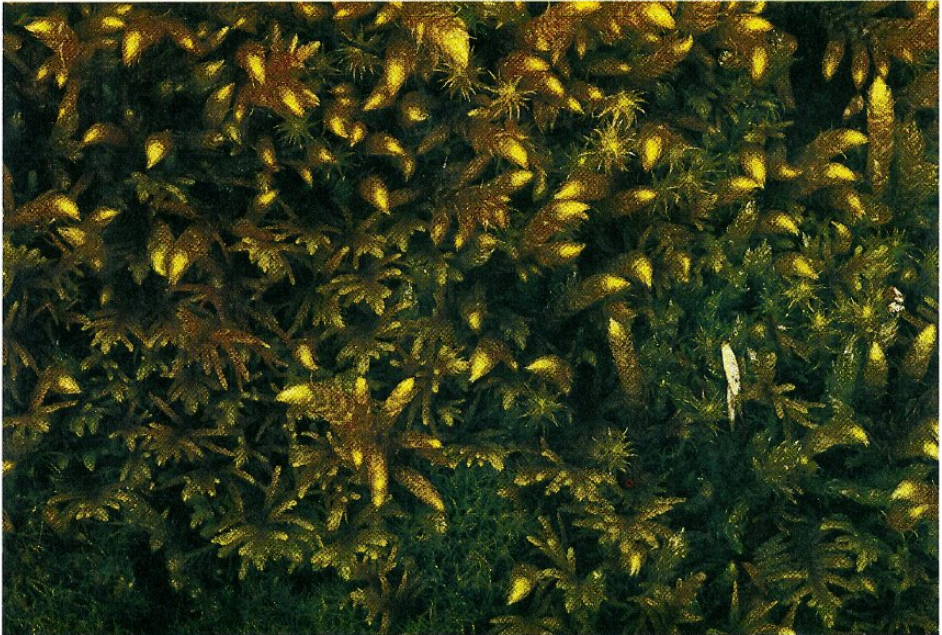

Philonotis calcarea Kalkkjeldemose
Foto: K.I. Flatberg

Pagionnium undulatum Krusfagermose

Foto: K.I. Flatberg

Rhytidium rugosum Labbmose og *Abietinella abietina* Granmose

Foto: K.I. Flatberg

Rhytidiadelphus squarrosus Engkransmose

Foto: K.I. Flatberg

Scapania undulata Bekketvibladmose

Råtestubbe og vindfall i gammel granskog

Foto: T. Prestø

Lophozia ascendens Røteflik

Foto: T. Prestø

Tortella inclinata (Hedw. f.) Limpr. *
Tortella tortuosa (Hedw.) Limpr.

TORTULA Hedw. 17

Tortula cernua (Hüb.) Lindb. 4
Tortula euryphylla Zand. 4
Tortula laureri (Schultz) Lindb. 4
Tortula leucostoma (R. Brown) Hook. & Grev. 4
Tortula mucronifolia Schwaegr.
Tortula muralis Hedw. *
Tortula obtusifolia (Schwaegr.) Math. *
Tortula subulata Hedw. *
Tortula systylia (Schimp.) Lindb. 4

TREMATODON Michx *

Trematodon ambiguus (Hedw.) Hornsch.
Trematodon brevicollis Hornsch.
Trematodon laetevirens Hakelner & Frahm

TRICHOCOLEA Dum. *

Trichocolea tomentella (Ehrh.) Dum.

TRICHOSTOMUM Bruch 17

Trichostomum arcticum Kaal. **
Trichostomum brachydontium Bruch *
Trichostomum crispulum Bruch
Trichostomum tenuirostre (Hook. & Tayl.) Lindb. * 4

TRITOMARIA Loeske

Tritomaria exsecta (Schrad.) Loeske *
Tritomaria exsectiformis (Breidl.) Loeske
Tritomaria polita (Nees) Jørg.
Tritomaria quinquentata (Huds.) Buch
Tritomaria scitula (Tayl.) Jørg.

TROCHOBRYUM Breidl. & Beck *

Trochobryum carniolicum Breidl. & Beck

ULOTA Mohr *

Ulota bruchii Brid.
Ulota coarctata (P. Beauv.) Hammar
Ulota crispa (Hedw.) Brid.
Ulota curvifolia (Wahlenb.) Lilj.
Ulota drummondii (Hook. & Grev.) Brid.
Ulota hutchinsiae (Sm.) Hammar
Ulota phyllantha Brid.

VOITIA Hornsch. **

Voitia hyperborea Grev. & Arnott

WARNSTORFIA Loeske

Warnstorfia exannulata (Schimp.) Loeske 4
Warnstorfia fluitans (Hedw.) Loeske 4

Buttvimose
Putevimose

TUSTMOSE 5

Kryltustmose
Setertustmose
Nikkertustmose
Krølltustmose
Torntustmose 5
Murtustmose 5
Klostertustmose 5
Skruetustmose 5
Hatt-tustmose

TRANEMOSE

Brodtranemose
Aurtranemose
Flogtranemose

ULLMOSE

Ullmose

SVAMOSE

Tundrasvamose
Strandsvamose
Kalksvamose
Kaursvamose 5

HOGGTANNMOSE

Kysthoggtann
Stihoggtann
Bekkehoggtann
Storhoggtann
Grottehoggtann

SVEPEMOSE

Svepemose

GULLHETTE

Oregullhette
Pløsegullhette
Krusgullhette
Fjellgullhette
Snutegullhette
Steingullhette
Piggknoppgullhette

SNABELMOSE

Snabelmose

NØKKEMOSE 5

Vrangnøkkemose 5
Vassnøkkemose 5

Warnstorfia procera (Ren. & H. Arn.) Tuom. * 2, 4
Warnstorfia pseudostraminea (C. Müll.) Tuom. & T. Kop. 4
Warnstorfia sarmentosa (Wahlenb.) Hedenäs 4
Warnstorfia trichophylla (Warnst.) Tuom. & T. Kop. * 4
Warnstorfia tundrae (H. Arn.) Loeske 4

WEISSIA Hedw. *
Weissia brachycarpa (Nees & Hornsch.) Jur.
Weissia controversa Hedw.
Weissia longifolia Mitt.
Weissia perssonii Kindb.
Weissia rostellata (Brid.) Lindb.
Weissia rutilans (Hedw.) Lindb.
Weissia squarrosa (Nees & Hornsch.) C. Müll.
Weissia wimmeriana (Sendtn.) Bruch & Schimp.

ZYGODON Hook. & Tayl. *
Zygodon conoideus (Dicks.) Hook. & Tayl.
Zygodon dentatus (Limpr.) Kartt.
Zygodon rupestris Lor. 4
Zygodon viridissimus (Dicks.) Brid.

Storrnøkkemose
Pyttnøkkemose 5
Blodnøkkemose 5
Tjønn-nøkkemose 5
Hakenøkkemose 5

KRUSMOSE
Hinnekrusmose
Tannkrusmose
Sveipkrusmose
Stripekrusmose
Blindkrusmose
Flatkrusmose
Sprikekrusmose
Seterkrusmose

KJØLMOSE
Askkjølmose
Tannkjølmose
Trådkjølmose
Køllekjølmose

Derborte springer en fjeldknaus frem. Undring og angst samled sig om den: Den fik øine tog til at le'e paa sig ... vandred i staaende stilhed lige mod os! Og vi fryded os i angsten, vi elsked den! Det var skogtroldet. I sit eneste store øie bar han frem for os al den uhygge og rædsel, alt det guld og glimmerglans, som vor barnesjæl forlangte. Vi vilde skræmmes - og vi vilde trosse! Saa smaa vi var, vilde vi tirre ham, hugge ham i hælen og røve guldets hans. Men allerhelst vilde vi have det lysende øiet, som han havde i panden. Hvem skulde trod, at det stygge skogtroldet eied sligt et øie! Inde i det øiet glitred og lyste det som den klare dag, midt i mørke natten. Hvad du før gik forbi og ikke tænkte paa, laa saa vidunderligt lysende i det. Skogbækken risled med sølvskjær og sølvklare toner, granen blomstred med rødmende kongler, og selv den fattige mose paa stenknattene svulmed for dig af en rigdom og farvepragt, saa du kasted dig ind til den i graad, som til et moderbryst.

Theodor Kittelsen (Or Trolskab, 1892)

... for det var ein kaldvoren kveld, det rima og fraus på i måneskine all marka bortetter, og skjein gjorde det i isnåler og stjerner på kvar ei mosetuve og kvart eit hjulfar.

...

Og her låg garen og sov med jorder og hus, og slik hadde han ligge og godna seg mannsaldrar atgjenom tida. Og folk trøa ut og inn. Bygda låg og mosevaks. Her skal du leva og her skal du døy, dei er einige om den tingen, mumla han. Det er det dei kallar framtida.

Olav Duun (Or Storbrylløppe, 1920)

Dine kne og mine
Og den varme mosen.
Og dei unge år.

Tarjei Vesaas (Or *Dine kne og mine* frå samlinga *Ver ny, vår draum*, 1956)

Aspekronene siler solskinn
i kornegule gløtt over måsan:
Gyllen himmelhavre
gjennom sold av sitrende grønt.

Et rådyr stanser ved ila
og drikker

Hans Børli (Or *Ila i aspeskogen* frå samlinga *Ser jeg en blomme i skogen*, 1954)

3 Norsk - vitskapleg namneliste

Agnemoldmose
AGNEMOSE
Aksflik
Aksglefsemose
Akssigd
Akstvibladmose
ALGEMOSE
Almebustehette
Almehårstjerne
Almetepmose
Alpeklokkemose
ALPEMOSE
Alpemose
ALVEMOSE
Alvemose
Askkjølmose
Aurbjørnemose
Aurflik
Aurtranemose
Aurtvibladmose

Bakkefrynse
Bakkelundmose
Bakketujamose
BANDMOSE
Barkfrynse
Begerblygmose
BEGERMOSE
Beitegråmose
Beitesteinmose
Beitetorvmose
Bekblomstermose
Bekkeagnemose
Bekkeblomstermose
Bekkeblonde
Bekkegråmose
Bekkehoggtann
Bekkelommemose
Bekkelundmose
BEKKEMOSE
Bekkerundmose
Bekkeskeimose
Bekkesleivmose
Bekketvibladmose
Bekkevranngmose
Bergfoldmose
Bergfrostmose
Berggråmose
Berghinnemose

Eurhynchium flotowianum
RHYNCHOSTEGIELLA
Lophozia latifolia
Cephalozia macrostachya
Dicranum leioneuron
Scapania aequiloba
EPHEMERUM
Orthotrichum philibertii
Syntrichia laevipila
Porella platyphylla
Encalypta microstoma
OREAS
Oreas martiana
HAMATOCAULIS
Hamatocaulis vernicosus
Zygodon conoideus
Polytrichum hyperboreum
Lophozia bicrenata
Trematodon brevicollis
Scapania curta

Ptilidium ciliare
Brachythecium campestre
Thuidium philibertii
METZGERIA
Ptilidium pulcherrimum
Seligeria oelandica
POTTIA
Racomitrium elongatum
Hedwigia integrifolia
Sphagnum teres
Schistidium trichodon
Rhynchostegiella teesdalei
Schistidium rivulare
Chiloscyphus polyanthos
Racomitrium aquaticum
Tritomaria polita
Fissidens polyphyllus
Brachythecium plumosum
HYGROHYPNUM
Rhizomnium punctatum
Rhynchostegium riparioides
Jungermannia atrovirens
Scapania undulata
Bryum pseudotriquetrum
Diplophyllum taxifolium
Kiaeria blyttii
Racomitrium heterostichum
Plagiochila porelloides

Bergljåmose	Dicranodontium uncinatum
Bergmoldmose	Eurhynchium striatulum
Bergpolstermose	Amphidium mougeotii
Bergraspmose	Lescurea saxicola
BERGROTMOSE	GYMNOSTOMUM
Bergrotmose	Gymnostomum aeruginosum
Bergsigd	Dicranum fuscescens
Bergskortemose	Cynodontium polycarpon
Bergsotmose	Andreaea rupestris
Bergtornemose	Mnium thomsonii
Bergurnemose	Rhabdoweisia fugax
BINNEMOSE	POLYTRICHASTRUM
BJØRNEMOSE	POLYTRICHUM
Bjørnetorvmose	Sphagnum lindbergii
Bladknoppnikke	Pohlia andalusica
Blakkflette	Hypnum pallescens
Blakklundmose	Brachythecium coruscum
BLANKMOSE	ISOPTERYGIOPSIS
Blankmøkkmose	Splachnum sphaericum
Blanksigd	Dicranum majus
Blanktorvmose	Sphagnum subnitens
<i>Blassflik</i>	<i>Lophozia decolorans</i>
Blassvrangmose	Bryum veronense
Bleikbustehette	Orthotrichum stramineum
Bleikkrylmose	Plagiobryum zieri
Bleiklundmose	Brachythecium albicans
BLEIKMOSE	SANIONIA
Bleikmøkkmose	Splachnum melanocaulon
Bleiktorvmose	Sphagnum flexuosum
Bleiktujamose	Thuidium delicatulum
Blindkrusmose	Weissia rostellata
Blindlemenmose	Tetraplodon paradoxus
<i>Blodflik</i>	<i>Lophozia grandiretis</i>
Blodnøkkemose	Warnstorfia sarmentosa
Blodvrangmose	Bryum wrightii
Blokk-knausing	Grimmia muehlenbeckii
BLOMSTERMOSE	SCHISTIDIUM
BLONDEMOSE	CHILOSCYPHUS
<i>Blygglefsemose</i>	<i>Cephalozia leucantha</i>
BLYGMOSE	SELIGERIA
BLÆREMOSE	FRULLANIA
<i>Blåband</i>	<i>Metzgeria fruticulosa</i>
<i>Blåflak</i>	<i>Calypogeia azurea</i>
<i>Blåflik</i>	<i>Lophozia opacifolia</i>
<i>Blågaffelmose</i>	<i>Riccia glauca</i>
Blåkurlmose	Didymodon glaucus
BLÅMOSE	LEUCOBRYUM
Blåmose	Leucobryum glaucum
Blåtornemose	Mnium blyttii
Bogeblygmose	Seligeria recurvata
<i>Bogetvibladmose</i>	<i>Scapania paludicola</i>
<i>Børdtvibladmose</i>	<i>Scapania parvifolia</i>

Borkhårstjerne
 Borkkrypbose
 Borksigd
 Brakkvrangmose
 Bregnejammemose
 Bregnelundmose
 Bregrøftemose
 Brebinnemose
BREMOSE
Bremose
 Bresotmose
 Broddbekkemose
 Broddfagermose
Broddflik
Broddglefsemose
Broddhutremose
BRODDMOSE
 Broddmyggmose
 Broddskeimose
 Broddtorvmose
 Broddtranemose
 Broddtråkleemose
Broddtvibladmose
 Broddvrangmose
Broddåmemose
Brundymose
 Brunknausing
 Brunmakkemose
 Brunsko
 Bruntann-nikke
Bruntvibladmose
 Bråtekoppmose
BRÅTEMOSE
 Bunkersblomstermose
BUSTEHETTE
Busthutremose
 Bustkrypbose
BUSTMOSE
 Butt-torvmose
Butt-tvibladmose
 Buttblomstermose
 Buttbustehette
 Buttfellmose
Buttflik
 Buttgråmose
 Buttkimmose
 Buttklokkemose
Buttpistremose
 Buttturnemose
 Buttvegmose
 Buttvrimose

Syntrichia virescens
 Amblystegium subtile
 Dicranum tauricum
 Bryum creberrimum
 Plagiothecium platyphyllum
 Brachythecium oedipodium
 Dicranella riparia
 Polytrichastrum longisetum
PLEUROCLADULA
Pleurocladula albescens
 Andreaea blyttii
 Hygrohypnum styriacum
 Plagiomnium cuspidatum
Lophozia gillmanii
Cephalozia bicuspidata
Marsupella spiniloba
CALLIERGONELLA
 Cnestrum schisti
 Rhynchostegium confertum
 Sphagnum fallax
 Trematodon ambiguus
 Pseudoleskeella nervosa
Scapania mucronata
 Bryum mildeanum
Gymnomitrium apiculatum
Gymnocolea borealis
 Grimmia elongata
 Scorpidium cossonii
 Buxbaumia aphylla
 Pohlia atropurpurea
Scapania hyperborea
 Entosthodon muhlenbergii
FUNARIA
 Schistidium singarense
ORTHOTRICHUM
Marsupella adusta
 Amblystegium confervoides
DITRICHUM
 Sphagnum obtusum
Scapania scandica
 Schistidium atrofusum
 Orthotrichum obtusifolium
 Neckera besseri
Lophozia obtusa
 Racomitrium aciculare
 Tetrodonium ovatum
 Encalypta mutica
Cephaloziella grimsulana
 Rhabdoweisia crenulata
 Ceratodon heterophyllus
 Tortella inclinata

Dalblomstermose
Doggkjeldemose
DOGGMOSE
Doggmose
DRAUGMOSE
DRONNINGMOSE
Dronningmose
Dubbeløkmose
Duftsepter
Dunflette
Duskbustehette
Duskelvemose
Duskgråmose
Duskskortemose
Dvergbloomstermose
Dvergfiltmose
Dvergflik
Dvergkrukkemose
Dverglemenmose
Dverglommemose
Dvergperlemose
Dvergtorvmose
DYMOSE
Dynehårstjerne
Dynevranngmose
Dynevrimose
Døkkhutremose

Einerbjørnemose
Einkornvibladmose
EIRMOSE
Eirmose
EKORNMOSE
Ekornmose
ELVEMOSE
Elvetrappemose
Engbegeomose
Engbroddmose
Engkransmose
Eplekulemose
ETASJEMOSE
Etasjemose
Evjebekkemose
Evjeelvemose

Fagerblomstermose
Fagergittermose
Fagerlemenmose
FAGERMOSE
Fagerpistremose
Fagerskortemose
Fagertorvmose

Schistidium scandicum
Philonotis arnellii
PSEUDEPHEMERUM
Pseudephemerum nitidum
ANASTROPHYLLUM
HOOKERIA
Hookeria lucens
Phascum curvicolle
Mannia fragrans
Hypnum callichroum
Orthotrichum speciosum
Fontinalis dalecarlica
Racomitrium microcarpon
Cynodontium bruntonii
Schistidium confertum
Aulacomnium androgynum
Lophozia badensis
Pogonatum nanum
Tetraplodon angustatus
Fissidens bryoides
Lejeunea ulicina
Sphagnum tenellum
GYMNOCOLEA
Syntrichia ruraliformis
Bryum marratii
Tortella flavovirens
Marsipella sparsifolia

Polytrichum juniperinum
Scapania degenii
SAELANIA
Saelania glaucescens
LEUCODON
Leucodon sciuroides
FONTINALIS
Nardia compressa
Pottia intermedia
Calliergonella lindbergii
Rhytidiadelphus squarrosus
Bartramia pomiformis
HYLOCOMIUM
Hylocomium splendens
Hygrohypnum eugyrium
Fontinalis squamosa

Schistidium elegantulum
Cinclidium latifolium
Tetraplodon mnioides
PLAGIOMNIUM
Cephaloziella elegans
Cynodontium gracilescens
Sphagnum pulchrum

Fagerveikmose
Fakkelbustehette
Fakkelvibladmose
Faksbustehette
Faksgrøftmose
Faksjøkulmose
FAKSMOSE
Falsbust
Fauskflik
FAUSKMOSE
FEITTMOSE
Feittmose
Felesotmose
FELLMOSE
Filtbjørnemose
Filtbustehette
FILTMOSE
Filtsåtemose
Filtvrangmose
FINGERMOSE
Fingersaftmose
FIRTANNMOSE
Firtannmose
Fjell-lundmose
Fjellbinnemose
Fjellbleikmose
Fjellblomstermose
Fjellfagermose
Fjellfiltmose
Fjellgittermose
Fjellgullhette
Fjellhutremose
Fjellhårstjerne
Fjellklokkemose
Fjellkrukkemose
Fjellnervemose
Fjellnikke
Fjellpistremose
Fjellpolstermose
Fjellputemose
Fjellrundmose
Fjellskovlmoser
Fjellsleivmose
Fjellsløyfe
Fjellsnutemose
Fjellspridemose
Fjelltorvmose
Fjelltrompetmose
Fjelltråkleemose
Fjelltvare
Fjordknausing
Fjordtvibladmose

Cirriphyllum cirrosum
Orthotrichum anomalum
Scapania apiculata
Orthotrichum rupestre
Dicranella subulata
Arctoa fulvella
PLEURIDIUM
Ditrichum pusillum
Lophozia longiflora
HERZOGIELLA
ANEURA
Aneura pinguis
Andreaea obovata
NECKERA
Polytrichum strictum
Orthotrichum urnigerum
AULACOMNIUM
Campylopus schimperi
Bryum pallescens
KURZIA
Riccardia palmata
TETRAPHIS
Tetraphis pellucida
Brachythecium turgidum
Polytrichastrum alpinum
Sanionia nivalis
Schistidium venetum
Plagiomnium curvatum
Aulacomnium turgidum
Cinclidium arcticum
Ulota curvifolia
Marsupella alpina
Syntrichia norvegica
Encalypta alpina
Pogonatum dentatum
Paraleucobryum nerve
Pohlia ludwigii
Cephaloziella arctica
Amphidium lapponicum
Dicranoweisia compacta
Rhizomnium pseudopunctatum
Odontoschisma macounii
Jungermannia borealis
Moerckia blyttii
Cladopodiella francisci
Oncophorus wahlenbergii
Sphagnum aongstroemii
Tayloria froelichiana
Pseudoleskeella rupestris
Marchantia alpestris
Grimmia laevigata
Scapania nemorea

FJÆREMOSE
Fjæremose
Fjærevrangmose
Fjørgråmose
Fjørkransmose
FJØRMOSE
Fjørmose
Fjørsaftmose
Fjørtuffmose
FLAGGMOSE
Flaggmose
Flakjammose
FLAKMOSE
Flarktorvmose
Flatfellmose
Flatkrusmose
FLATMOSE
Flattorvmose
Fleinljåmose
FLEKKMOSE
Flekkmose
FLETTEMOSE
Flikhutremose
FLIKMOSE
Fliktrappemose
Flikvårmose
Flogknausing
Flogtranemose
Flokekrypmose
FLOKEMOSE
Flokepistremose
FLOMMOSE
Flommose
Flotelvemose
Flotorvmose
Fløyelslundmose
Fløyelstorumose
Foldknausing
FOLDMOSE
Fossegrimemose
FOTMOSE
Frostklokkemose
FROSTMOSE
Frosttorvmose
FRYNSEMOSE
Frynsetorumose
Frynseøremose
Fuglebustehette
Fugleknausing
Furegaffelmose
FURUMOSE
Furumose
Furutorvmose

HENNEDIELLA
Hennediella heimii
Bryum salinum
Racomitrium ericoides
Rhytidiadelphus subpinnatus
PTILIUM
Ptilium crista-castrensis
Riccardia multifida
Palustriella decipiens
DISCELIUM
Discelium nudum
Plagiothecium denticulatum
CALYPOGEIA
Sphagnum jensenii
Neckera complanata
Weissia rutilans
RADULA
Sphagnum isoviitae
Dicranodontium denudatum
BLASIA
Blasia pusilla
HYPNUM
Marsupella funckii
LOPHOZIA
Nardia insecta
Pellia epiphylla
Grimmia unicolor
Trematodon laetevirens
Amblystegium varium
HETEROCLADIUM
Cephaloziella divaricata
HYOCOMIUM
Hyocomium armoricum
Fontinalis hypnoides
Sphagnum inundatum
Brachythecium velutinum
Sphagnum molle
Grimmia subsulcata
DIPLOPHYLLUM
Herbertus stramineus
BRYOERYTHROPHYLLUM
Encalypta brevipes
KIAERIA
Sphagnum olafii
PTILIDIUM
Sphagnum fimbriatum
Jamesoniella autumnalis
Orthotrichum pylaisii
Grimmia plagiopodia
Riccia canaliculata
PLEUROZIUM
Pleurozium schreberi
Sphagnum capillifolium

GAFFELMOSE
Galletteppemose
GITTERMOSE
Gjeldbust
Gjøglarblomstermose
Glansblomstermose
Glansjammemose
Glanskurlemose
GLANSMOSE
Glansmose
Glansnikke
Glansperlemose
Glanssåtemose
Glansteppemose
Glastorvmose
Glattklokkemose
GLEFSEMOSE
Glennetormemose
Gløsbekkemose
GOLDMOSE
Goldmose
GRANMOSE
Granmose
Grannflette
Grannkjeldemose
Grannkrekemose
Grannlommemose
Grannsliremose
Grannstotmose
Grantorvmose
Grasjammemose
Graslundmose
GRASMOSE
Grasmose
Grassigd
GRIMEMOSE
Grisneklo
Groknoppvrangmose
Grokornflik
Grottehoggtann
Grottesliremose
GRUSMOSE
Grusmose
Grusvrangmose
Grynblonde
Grynkurlemose
Grynskjeggmose
Grøftelommemose
GRØFTEMOSE
Grønsko
Grøntorvmose
GRÅMOSE
Gråsteinmose

RICCIA
Porella arboris-vitae
CINCLIDIUM
Ditrichum zonatum
Schistidium confusum
Schistidium pulchrum
Plagiothecium laetum
Didymodon acutus
HOMALIA
Homalia trichomanoides
Pohlia longicollis
Lejeunea cavifolia
Campylopus schwarzii
Porella obtusata
Sphagnum angermanicum
Encalypta brevicollis
CEPHALOZIA
Mnium ambiguum
Hygrohypnum micans
LEPTOSCYPHUS
Leptoscyphus cuneifolius
ABIETINELLA
Abietinella abietina
Hypnum andoi
Philonotis tomentella
Lepidozia pearsonii
Fissidens pusillus
Timmia comata
Andreaea alpestris
Sphagnum girgensohnii
Plagiothecium berggrenianum
Brachythecium ryanii
STRAMINERGON
Straminergon stramineum
Dicranum angustum
HERBERTUS
Drepanocladus simplicissimus
Bryum bicolor
Lophozia ventricosa
Tritomaria scitula
Timmia bavarica
OLIGOTRICHUM
Oligotrichum hercynicum
Bryum bryoides
Chiloscyphus minor
Didymodon rigidulus
Barbilophozia hatcheri
Fissidens exilis
DICRANELLA
Buxbaumia viridis
Sphagnum viride
RACOMITRIUM
Hedwigia ciliata

Gulband
Gulknollvrangmose
Gull-lemmemose
Gull-lundmose
Gullbust
Gullflette
Gullhaustmose
GULLHETTE
GULLHÅRMOSE
Gullhårsmose
Gullklokkemose
GULLMOSE
Gullmose
Gullskeimose
Gulltann-nikke
Gulltannbustehette
Gulltorvmose
Gullveikmose
GULMOSE
Gulmøkkmose
GULNÅL
Gulnål
*Gåsefotskjegg*mose

HAKEMOSE
Hakemose
Hakenøkkemose
HALEMOSE
Halsbyllskortemose
Hasselmoldmose
Hatt-tustmose
Hattfaksmose
HAUSTMOSE
Havbustehette
HAVMOSE
Havmose
Havvrangmose
Heiflette
Heigråmmose
Heikurlemose
HEIMOSE
Heimose
*Heiskjegg*mose
Heitorvmose
Hettekimmose
*Hettetviblad*mose
Hinnekrusmose
HINNEMOSE
Hinnetrollmose
Hjelmbleremose
HJELMMOSE
Hjelmose
Hjulbekkemose

Metzgeria furcata
Bryum tenuisetum
Tetraplodon pallidus
Brachythecium glareosum
Ditrichum lineare
Hypnum vaucheri
Orthothecium chryseon
ULOTA
BREUTELIA
Breutelia chrysocoma
Encalypta ciliata
TOMENTYPNUM
Tomentypnum nitens
Rhynchostegium murale
Pohlia vexans
Orthotrichum pallens
Sphagnum affine
Cirriphyllum crassinervium
PSEUDOCALLIERGON
Splachnum luteum
PHAEOCEROS
Phaeoceros carolinianus
Barbilophozia lycopodioides

CAMPYLOPHYLLUM
Campylophyllum halleri
Warnstorfia tundrae
ISOTHECIUM
Cynodontium strumiferum
Eurhynchium angustirete
Tortula systylia
Pleuridium palustre
ORTHOTHECIUM
Orthotrichum stellatum
CONARDIA
Conardia compacta
Bryum warneum
Hypnum jutlandicum
Racomitrium lanuginosum
Didymodon asperifolius
ANASTREPTA
Anastrepta orcadensis
Barbilophozia rubescens
Sphagnum strictum
Tetrodontium brownianum
Scapania kaurinii
Weissia brachycarpa
PLAGIOCHILA
Cyrtomnium hymenophylloides
Frullania dilatata
CONOSTOMUM
Conostomum tetragonum
Hygrohypnum smithii

Hjulsleivmose
HOGGTANNMOSE
Holeblygmose
Holefellmose
HOLEMOSE
Holemose
Holtannbustehette
Holtannvrangmose
Hornflik
Horngrimose
Hornskovlmose
Horntorvmose
Huldrebekkemose
HULDREMOSE
Huldremose
Huldretorvmose
HUSMOSE
HUTREMOSE
HYLLEMOSE
Hyllemose
Høknasing
HØMOSE
Hømose
Høpistremose
Hårblankmose
Hårblomstermose
Hårfakmose
Hårhutremose
Hårjammemose
Hårklokkemose
Hårkulemose
HÅRMOSE
Hårnrose
Hårskruevrangmose
HÅRSTJERNE

Isflik

JAMNEMOSE
Jotunblomstermose
JUVMOSE
Jøkulbekkemose
Jøkulflette
Jøkulfrostmose
JØKULMOSE
Jøkultrappemose
Jøkulvrangmose

KADAVERMOSE
Kadavermose
Kaldnikke
Kalkbegermose
Kalkblomstermose

Jungermannia sphaerocarpa
TRITOMARIA
Seligeria donniana
Neckera oligocarpa
TAXIPHYLLUM
Taxiphyllum wissgrillii
Orthotrichum sordidum
Bryum calophyllum
Lophozia longidens
Herbertus borealis
Odontoschisma denudatum
Sphagnum auriculatum
Hygrohypnum montanum
CRYPTOTHALLUS
Cryptothallus mirabilis
Sphagnum wulfianum
HYLOCOMIASTRUM
MARSUPELLA
ENTODON
Entodon concinnus
Grimmia apiculata
HYDROGRIMMIA
Hydrogrimmia mollis
Cephaloziella aspericaulis
Isopterygiopsis alpicola
Schistidium bryhnii
Pleuridium subulatum
Marsupella boeckii
Plagiothecium piliferum
Encalypta spathulata
Didymodon icmadophilus
PLATYDICTYA
Platydictya jungermannioides
Bryum elegans
SYNTRICHIA

Lophozia hyperarctica

PLAGIOTHECIUM
Schistidium poeltii
ANOECTANGIUM
Hygrohypnum polare
Hypnum revolutum
Kiaeria glacialis
ARCTOA
Nardia breidlerii
Bryum nitidulum

APLONDON
Aplodon wormskioldii
Pohlia wahlenbergii
Pottia commutata
Schistidium robustum

Kalkfagermose	Plagiomnium elatum
Kalkflette	Hypnum recurvatum
<i>Kalkflik</i>	<i>Lophozia perssonii</i>
Kalkkjeldemose	Philonotis calcarea
Kalklommemose	Fissidens taxifolius
KALKMOSE	CRATONEURON
Kalkmose	Cratoneuron filicinum
Kalkraggmose	Anomodon viticulosus
Kalksigd	Dicranum brevifolium
<i>Kalksleivmose</i>	<i>Jungermannia polaris</i>
Kalkstjernemose	Campylium calcareum
Kalksvamose	Trichostomum crispulum
Kalktuffmose	Palustriella commutata
Kalktujamose	Thuidium recognitum
<i>Kalktvibladmose</i>	<i>Scapania calcicola</i>
KALKVEGGMOSE	EUCLADIUM
Kalkveggmose	Eucladium verticillatum
<i>Kalkvårsmose</i>	<i>Pellia endiviifolia</i>
Kamflette	Hypnum procerrimum
KAMMOSE	CTENIDIUM
Kammose	Ctenidium molluscum
Kantblomstermose	Schistidium recurvum
Kantgrøftmose	Dicranella varia
Kantknollvrangmose	Bryum riparium
Kaursvamose	Trichostomum tenuirostre
KIMMOSE	TETRODONTIUM
Kisknausing	Grimmia atrata
KISMOSE	MIELICHHOFFERIA
<i>Kjeldeflik</i>	<i>Lophozia bantriensis</i>
Kjeldegrøftmose	Dicranella palustris
KJELDEMOSE	PHILONOTIS
<i>Kjeldesalmose</i>	<i>Harpanthus flotovianus</i>
<i>Kjeldesleivmose</i>	<i>Jungermannia exsertifolia</i>
Kjeldestjernemose	Campylium laxifolium
<i>Kjelde tvibladmose</i>	<i>Scapania uliginosa</i>
Kjeldevrangmose	Bryum weigelii
Kjempebust	Ditrichum crispatissimum
KJEMPEMOSE	PSEUDOBRYUM
Kjempemose	Pseudobryum cinclidioides
Kjempesigd	Dicranum drummondii
Kjempetjønnmose	Calliergon megalophyllum
Kjølelvemose	Fontinalis antipyretica
KJØLMOSE	ZYGODON
Kjøtt-torvmose	Sphagnum magellanicum
Kjøttvrangmose	Bryum purpurascens
KLAMREMOSE	HOMOMALLIUM
Klamremose	Homomallium incurvatum
Klippeblomstermose	Schistidium umbrosum
Klobekkmose	Hygrohypnum ochraceum
Klobleikmose	Sanionia uncinata
Kloflette	Hypnum bambergeri
Klokkebustehette	Orthotrichum affine
KLOKKEMOSE	ENCALYPTA

Klokkevrangmose
KLOMOSE
Kloskjeggmose
Klostertustmose
Klotråklemose
KLOVEMOSE
Klovemose
KLUBBEMOSE
Klubbemose
Klubbetorvmose
KLUFTMOSE
Kluftmose
Kluftpistremose
Klumpvrangmose
Kløftflik
Kløftgrimmose
Kløfthinnemose
Knappmøkkmose
KNATTMOSE
Knattmose
Knausbustehette
KNAUSMOSE
Knippegråmose
Knøllfotmose
KNOLLMOSE
Knøllmose
Knoppblomstermose
Knoppflik
Knoppskruemose
Knoppslivmose
Knoppvrangmose
Knutetvibladmose
Kollegråmose
KOMAGMOSE
Kopparkismose
Kopparvrangmose
KOPPMOSE
Kostsåtemose
KRAGEMOSE
Kragemose
Krageslivmose
KRANSMOSE
KRATERMOSE
Kratermose
Krat-torvmose
Kratfagermose
KREKMOSE
Krinsflatmose
Krinsknausing
Krokblygmose
Kroknoppnikke
KROKMOSE
Krokmose

Bryum turbinatum
DREPANOCLADUS
Barbilophozia quadriloba
Tortula obtusifolia
Pseudoleskeella tectorum
HARPALEJEUNEA
Harpalejeunea ovata
OEDIPODIUM
Oedipodium griffithianum
Sphagnum angustifolium
GEOCALYX
Geocalyx graveolens
Cephaloziella spinigera
Bryum blindii
Lophozia pellucida
Herbertus aduncus
Plagiochila exigua
Splachnum vasculosum
GYROWEISIA
Gyroweisia tenuis
Orthotrichum limprichtii
GRIMMIA
Racomitrium fasciculare
Bryoerythrophyllum ferruginascens
STEGONIA
Stegonia latifolia
Schistidium flexipile
Lophozia capitata
Barbula crocea
Jungermannia caespiticia
Bryum funckii
Scapania crassiretis
Racomitrium affine
PSILOPILUM
Mielichhoferia elongata
Bryum alpinum
ENTOSTHODON
Campylopus fragilis
ARNELLIA
Arnellia fennica
Jungermannia gracillima
RHYTIDIADELPHUS
SAUTERIA
Sauteria alpina
Sphagnum centrale
Plagiomnium medium
LEPIDOZIA
Radula complanata
Grimmia elatior
Seligeria campylopus
Pohlia andrewsii
DICHELZYMA
Dichelyma falcatum

KROKODILLEMOSE

Krokodillemose
 Krokraspmose
 Kroktorvmose
KRUKKEMOSE
 Krusfagermose
 Krusfellmose
 Krusgullhette
 Krusknausing
KRUSMOSE
 Krusputemose
 Krussigd
 Krusskortemose
Krussleivmose
Krusøremose
KRYLMOSE
 Kryltustmose
 Krylvrangmose
 Kryplundmose
 Krypmoldmose
KRYPMOSE
 Krypsilkmose
Krypsnørmose
Krystallgaffelmose
 Krølltustmose
 Kulegråmose
 Kuleknausing
 Kuleknollnikke
 Kuleknollvrangmose
 Kuleknoppnikke
KULEMOSE
Kulesepter
 Kuppellenmose
KURLEMOSE
 Kvapulgumose
KVEILMOSE
 Kveilmose
 Kvitknausing
Kystband
 Kystbinnemose
 Kystblankmose
 Kystblomstermose
Kystblæremose
 Kystbustehette
Kystfingermose
Kystflak
Kystflatmose
 Kystflette
 Kystflope
 Kystgråmose
Kysthoggtann
 Kystjammemose
 Kystjuvmose

CONOCEPHALUM

Conocephalum conicum
Lescurea incurvata
Sphagnum subsecundum
POGONATUM
Plagiomnium undulatum
Neckera crispa
Ulota crispa
Grimmia torquata
WEISSIA
Dicranoweisia crispula
Dicranum polysetum
Cynodontium fallax
Jungermannia hyalina
Jamesoniella undulifolia
PLAGIOBRYUM
Tortula cernua
Bryum arcticum
Brachythecium collinum
Eurhynchium pulchellum
AMBLYSTEGIUM
Homalothecium sericeum
Anthelia juratzkana
Riccia cavernosa
Tortula leucostoma
Racomitrium ellipticum
Grimmia montana
Pohlia lescuriana
Bryum micro-erythrocarpum
Pohlia bulbifera
BARTRAMIA
Mannia pilosa
Tetraplodon blytii
DIDYMODON
Pseudocalliergon turgescens
PTEROGONIUM
Pterogonium gracile
Grimmia pulvinata
Metzgeria conjugata
Polytrichastrum formosum
Isopterygiopsis muelleriana
Schistidium strictum
Frullania jackii
Orthotrichum lyellii
Kurzia trichoclados
Calypogeia arguta
Radula aquilegia
Hypnum resupinatum
Heterocladium wulfsbergii
Racomitrium obtusum
Tritomaria exsecta
Plagiothecium undulatum
Anoetangium warburgii

Kystknausing
Kystkoppmose
Kystkransmose
Kystkrukkemose
Kystlommemose
Kystmoldmose
KYSTMOSE
Kystmose
Kystperlemose
Kystputemose
Kystsalmose
Kystsigd
Kystskeimose
Kystskjeggmose
Kystsotmose
Kyststommose
Kysttorvmose
Kysttvibladmose
Kysturnemose
Køllekjøllose
Kølleåmemose

LABBMOSE

Labbmose

LANSEMOSE

Lansmose

Lappaustmose

Lapptorvmose

LARVEMOSE

Larvemose

Leirklo

Leirlommemose

Leirlurv

Leirmikke

LEMENMOSE

LEPPEMOSE

Leppemose

LÉRMOSE

Lêrmose

Lilundmose

Litorvmose

LJÅMOSE

Lodnevranngmose

LOMMEMOSE

LOPPEMOSE

Loppemose

Luggsigd

Lundbustehette

LUNDMOSE

Lundsilkemose

Lundveikmose

Lurvbekkemose

Lurvfluk

Grimmia decipiens

Entosthodon obtusus

Rhytidiadelphus loreus

Pogonatum aloides

Fissidens dubius

Eurhynchium striatum

LOESKEOBRYUM

Loeskeobryum brevirostre

Lejeunea patens

Dicranoweisia cirrata

Harpanthus scutatus

Dicranum scottianum

Rhynchostegium alopecuroides

Barbilophozia atlantica

Andreaea alpina

Mnium hornum

Sphagnum austinii

Scapania gracilis

Rhabdoweisia crispata

Zygodon viridissimus

Gymnomitrium corallioides

RHYTIDIUM

Rhytidium rugosum

PSEUDOCROSSIDIUM

Pseudocrossidium hornschuchianum

Orthothecium lapponicum

Sphagnum subfulvum

NOWELLIA

Nowellia curvifolia

Drepanocladus aduncus

Fissidens viridulus

Fossombronina wondraczekii

Pohlia melanodon

TETRAPLONDON

CRYPTOCOLEA

Cryptocolea imbricata

REBOULIA

Reboulia hemisphaerica

Brachythecium salebrosum

Sphagnum rubiginosum

DICRANODONTIUM

Bryum subelegans

FISSIDENS

PHYSCOMITRIUM

Physcomitrium pyriforme

Dicranum acutifolium

Orthotrichum scanicum

BRACHYTHECIUM

Homalothecium geheebii

Cirriphyllum piliferum

Hygrohypnum luridum

Lophozia incisa

LURVMOSE

Lurvttepmose
 Lurvtorvmose
 Lyngsigd
Lyngskjeggmose
 Lyngtorvmose
 LYSMOSE
 Lysmose
 LØKMOSE

MAKKMOSE

Marmorflette
Matteblæremose
 Matteflette
Mattehutremose
Meietvibladmose
 MESSINGMOSE
 Messingmose
 Midjehårstjerne
 MIDNATTSOLMOSE
Midnatssolmose
 Mjukveikmose
 MOLDMOSE
 MORKNEMOSE
 Morknemose
 Mudderelvemose
 MUDDERMOSE
 Muddermose
 Murblomstermose
 Murtustmose
 Murvrangmose
 Musehalemose
 MUSLINGMOSE
 MYGGMOSE
 Myrfiltmose
 MYRFJØR
 Myrfjør
 Myrgittermose
Myrglesemose
Myrmuslingmose
Myrskjeggmose
Myrskovlmose
Myrsløfje
Myrsnutemose
 Myrsprikemose
 Myrstjernemose
 Myrtrompetmose
Myrtvibladmose
 Myrvrangmose
 MØKKMOSE
 Møkktrompetmose
 MØRKLEGGMOSE
Mørkleggmosse

FOSSOMBRONIA

Porella cordaeana
 Sphagnum majus
 Dicranum flexicaule
Barbilophozia floerkei
 Sphagnum quinquefarium
 SCHISTOSTEGA
 Schistostega pennata
 PHASCUM

SCORPIDIUM

Hypnum dolomiticum
Frullania tamarisci
 Hypnum cupressiforme
Marsupella emarginata
Scapania compacta
 LOESKYPNUM
 Loeskypnum badium
 Syntrichia intermedia
 MESOPTYCHIA
Mesoptychia sahlbergii
 Cirriphyllum tommasinii
 EURHYNCHIUM
 CALLICLADIUM
 Callicladium haldanianum
 Fontinalis bryhnii
 PHYSCOMITRELLA
 Physcomitrella patens
 Schistidium crassipilum
 Tortula muralis
 Bryum caespiticium
 Isoetecium myosuroides
 MYLIA
 CNESTRUM
 Aulacomnium palustre
 HELODIUM
 Helodium blandowii
 Cinclidium stygium
Cephalozia lunulifolia
Mylia anomala
Barbilophozia kunzeana
Odontoschisma elongatum
Moerckia hibernica
Cladopodiella fluitans
 Oncophorus virens
 Campyllum stellatum
 Tayloria lingulata
Scapania paludosa
 Bryum neodamense
 SPLACHNUM
 Tayloria tenuis
 PELTOLEPIS
Peltolepis quadrata

MÅNEMOSE
Månemose

NARREMOSE

Narremose
Nasekurlemose
Navargulmose
NAVLEMOSE
Navlemose
Nebbfagermose
Nebbsleivmose
Nerveklo
Nervekrypmose
NERVEMOSE
Nervesigd
Nervesotmose
Nervesvanemose

NIKKEMOSE

Nikkelustmose
Nikkevrangmose
Nipdraugmose
Nuddgrøftmose
Nurkblygmose
Nyresleivmose

NØKKEMOSE

Nøsteknausing
NØTTEMOSE

Nøttmose
Nålblygmose
NÅLEPUTE-MOSE
Nålepute-mose

Oddbustehette
Oddsåtemose
OLDINGMOSE
Oldingmose
Oljetrappemose
Opalnikke
Oreblæremose
Oregullhette
Orejamnemose
Oremoldmose
OREMOSE
Oremose
Ospbustehette
Ospelundmose
OSPEMOSE
Ospemose

PALMEMOSE

Palmemose
PARKMOSE
Parkmose

LUNULARIA
Lunularia cruciata

PSEUDOSCLEROPodium

Pseudoscleropodium purum
Didymodon johansenii
Pseudocalliergon trifarium

ATHALAMIA

Athalamia hyalina
Plagiomnium rostratum
Jungermannia pumila
Drepanocladus sendtneri
Amblystegium tenax
PARALEUCOBRYUM

Dicranum fulvum
Andreaea rothii
Meesia uliginosa

POHLIA

Tortula laureri
Bryum amblyodon
Anastrophyllum joergensenii
Dicranella humilis
Seligeria pusilla
Jungermannia confertissima

WARNSTORFIA

Grimmia anomala

DIPHYSCIUM

Diphyscium foliosum
Seligeria acutifolia
PLAGIOPUS
Plagiopus oederiana

Orthotrichum diaphanum
Campylopus brevipilus
COSCINODON
Coscinodon cribrosus
Nardia scalaris

Pohlia cruda

Frullania oakesiana

Ulota bruchii

Plagiothecium latebricola

Eurhynchium hians

BRYHYNIA

Bryhynia novae-angliae

Orthotrichum gymnostomum

Brachythecium populeum

PYLAISIA

Pylaisia polyantha

CLIMACIUM

Climacium dendroides

HABRODON

Habrodon perpusillus

Passblygmose	Seligeria diversifolia
Pelsbjørnemose	Polytrichum swartzii
<i>Pelsblæremose</i>	<i>Frullania bolanderi</i>
Pelssåtemose	Campylopus atrovirens
PERLEMOSE	LEJEUNEA
Pestbråtemose	Funaria hygrometrica
Piggebergmose	Pottia davalliana
<i>Pigghinnemose</i>	<i>Plagiochila spinulosa</i>
Piggknoppgullhette	Ulota phyllantha
<i>Piggpistremose</i>	<i>Cephaloziella phyllacantha</i>
PIGGTRÅDMOSE	BLEPHAROSTOMA
<i>Piggtrådmose</i>	<i>Blepharostoma trichophyllum</i>
<i>Piggvibladmose</i>	<i>Scapania spitsbergensis</i>
PIPEREINSARMOSE	PALUDELLA
Pipereinsarmose	Paludella squarrosa
<i>Piskflik</i>	<i>Lophozia heterocolpos</i>
Piskkimose	Tetrodontium repandum
Piskraggmose	Anomodon attenuatus
Pisksigd	Dicranum flagellare
<i>Piskskjeggmose</i>	<i>Barbilophozia attenuata</i>
Pisktorvmose	Sphagnum annulatum
PISTREMOSE	CEPHALOZIELLA
Pjuskisigd	Dicranum bonjeanii
Pjuskjtjønnmose	Calliergon cordifolium
PLANMOSE	DISTICHIMUM
Planskortemose	Cynodontium jenneri
<i>Plundrevibladmose</i>	<i>Scapania praetervisia</i>
Pløsegullhette	Ulota coarctata
Polarblomstermose	Schistidium grandirete
Polarblygmose	Seligeria polaris
Polarbråtemose	Funaria arctica
<i>Polarflik</i>	<i>Lophozia polaris</i>
Polargulmose	Pseudocalliergon brevifolium
<i>Polarhutremose</i>	<i>Marsupella arctica</i>
Polarjammemose	Plagiothecium svalbardense
Polarlommemose	Fissidens arcticus
Polarplanmose	Distichium hagenii
Polarrundmose	Rhizomnium andrewsianum
Polarsigd	Dicranum laevidens
Polarstjernemose	Campylium longicuspis
Polartorvmose	Sphagnum arcticum
<i>Polarvibladmose</i>	<i>Scapania simmonsii</i>
Polarvegmose	Ceratodon antarcticus
POLSTERMOSE	AMPHIDIUM
<i>Praktdraugmose</i>	<i>Anastrophyllum donnianum</i>
<i>Praktflik</i>	<i>Lophozia rutheana</i>
<i>Prakthinnemose</i>	<i>Plagiochila asplenioides</i>
<i>Praktvibladmose</i>	<i>Scapania ornithopodioides</i>
PUNGMOSE	SACCOGYNA
<i>Pungmose</i>	<i>Saccogyna viticulosa</i>
PURPURMOSE	PLEUROZIA
<i>Purpurmose</i>	<i>Pleurozia purpurea</i>
<i>Pusledraugmose</i>	<i>Anastrophyllum hellerianum</i>

Puslesleivmose
PUSLINGMOSE
Puslingmose
Putehårstjerne
PUTEMOSE
Puteplanmose
Putesigd
Putevrimose
Pyslommemose
Pyttløkkemose
PÆREMOSE
Pæremose
Pæremøkkemose
Pærevrangmose

Rabbebjørnemose
Rabbeflik
RABBEMOSE
Rabbemose
Rabbesigd
Rabbedåmemose
Radblygmose
Raggknausing
RAGGMOSE
Rakgrøftemose
Raknikke
Ranksnøemose
Ranktøffellose
Raspekkemose
Raspljåmose
RASPMOSE
Raspsotmose
Raudblomstermose
Raudbust
Raudflik
Raudfotmose
Raudgrøftemose
Raudhaustmose
Raudklokkemose
Raudknollvrangmose
Raudknoppnikke
Raudkrylmose
Raudmakkemose
Raudmuslingmose
Raudmøkkemose
Raudpistremose
Raudsliremose
Raudstilkflette
Raudtorvmose
Ravhaustmose
Reipblomstermose
Reipknausing

Jungermannia subelliptica
HYGROBIELLA
Hygrobrella laxifolia
Syntrichia ruralis
DICRANOWEISIA
Distichium capillaceum
Dicranum groenlandicum
Tortella tortuosa
Fissidens gracilifolius
Warnstorfia pseudostraminea
LEPTOBRYUM
Leptobryum pyriforme
Splachnum ampullaceum
Bryum oblongum

Polytrichum piliferum
Lophozia excisa
PRASANTHUS
Prasanthus suecicus
Dicranum spurium
Gymnomitrium concinnum
Seligeria tristichoides
Grimmia ovalis
ANOMODON
Dicranella crispa
Pohlia erecta
Anthelia julacea
Aloina rigida
Hygrohypnum duriusculum
Dicranodontium asperulum
LESCURAEA
Andreaea sparsifolia
Schistidium papillosum
Ditrichum heteromallum
Lophozia sudetica
Bryoerythrophyllum recurvirostrum
Dicranella rufescens
Orthothecium rufescens
Encalypta raptocarpa
Bryum klinggraeffii
Pohlia drummondii
Plagiobryum demissum
Scorpidium revolvens
Mylia taylorii
Splachnum rubrum
Cephaloziella rubella
Timmia austriaca
Hypnum imponens
Sphagnum rubellum
Orthothecium strictum
Schistidium frigidum
Grimmia funalis

REIPMOSE
Reipmose
Rekkeblomstermose
Rennegaffelmose
RENNEMOSE
Rennemose
Rennesaftmose
REVEMOSE
Revemose
Ribbesigd
Ribbesåtemose
Ribbevrangmose
Rosetormose
Rosettgaffelmose
ROSETTMOSE
Rosettmose
Rosevrangmose
Røtedraugmose
Røteflak
Røteflik
Røtetvibladmose
Rottehaalemose
Rubust
Rugledraugmose
Ruklokkemose
Rundgittermose
RUNDMOSE
Rustkurlemose
RUSTMOSE
Rustmose
Rustormose
RYEMOSE
Ryemose
Rødmesigmose
Rødmetermose
Rørnikke
Rørsigd
Røysraspmose

SAFTMOSE
Saglommemose
Sagtrompetmose
Sagtivibladmose
SALMOSE
Saltblomstermose
Sandgråmose
Sandpistremose
Sandsilkemose
Sandvrangmose
SELJEMOSE
Seljemose

PTERIGYNANDRUM
Pterigynandrum filiforme
Schistidium submuticum
Riccia bifurca
DRYPTODON
Dryptodon patens
Riccardia incurvata
THAMNOBRYUM
Thamnobryum alopecurum
Dicranum scoparium
Campylopus introflexus
Bryum algovicum
Sphagnum warnstorffii
Riccia sorocarpa
RHODOBRYUM
Rhodobryum roseum
Bryum cryophilum
Anastrophyllum michauxii
Calypogeia suecica
Lophozia ascendens
Scapania massalongi
Isothecium alopecuroides
Ditrichum cylindricum
Anastrophyllum assimile
Encalypta affinis
Cinclidium subrotundum
RHIZOMNIUM
Didymodon insulanus
TETRALOPHOZIA
Tetralophozia setiformis
Sphagnum fuscum
ANTITRICHIA
Antitrichia curtipendula
Blindia acuta
Mnium marginatum
Pohlia crudoides
Dicranum spadiceum
Lescuraea patens

RICCARDIA
Fissidens adianthoides
Tayloria serrata
Scapania umbrosa
HARPANTHUS
Schistidium maritimum
Racomitrium canescens
Cephaloziella integerrima
Homalothecium lutescens
Bryum acutiforme
LESKEA
Leskea polycarpa

SEPTERMOSE
Seterbustehette
Seterflette
Setergråmose
Seterhusmose
Seterknausing
Seterkrusmose
Seterraspmose
Setertrompetmose
Setertustmose
Sibirsepter
Sigdfauskmose
Sigdfrostmose
Sigdhaustmose
Sigdkismose
Sigdknausing
SIGDMOSE
Sigdnervemose
Sigdstjernemose
SIGMOSE
Sildreblomstermose
SILDREMOSE
Sildremose
SILKEMOSE
Siprevrangmose
Sjøklo
Skalpbinnemose
Skartorvmose
Skeibekkemose
Skeiflik
Skeijamnemose
SKEIMOSE
Skeitorvmose
Skiferbustehette
SKIMMERMOSE
Skimmermose
Skjegg-gaffelmose
Skjeggknausing
SKJEGGMOSE
SKJERFMOSE
Skjerfmose
Skjørblæremose
Skjørsigd
Skjørvrangmose
Skjørvrimose
SKODDEMOSE
Skoddemose
Skogfagermose
Skogflak
Skogflik
Skogkrekemose
Skogskjeggmose
Skogåmemose

MANNIA
Orthotrichum alpestre
Hypnum hamulosum
Racomitrium sudeticum
Hylocomiastrum pyrenaicum
Grimmia affinis
Weissia wimmeriana
Lescuraea radicata
Tayloria splachnoides
Tortula euryphylla
Mannia sibirica
Herzogiella turfacea
Kiaeria falcata
Orthothecium intricatum
Mielichhoferia mielichhoferiana
Grimmia hartmanii
DICRANUM
Paraleucobryum longifolium
Campylium chrysophyllum
BLINDIA
Schistidium subjulaceum
DICHODONTIUM
Dichodontium pellucidum
HOMALOTHECIUM
Bryum uliginosum
Drepanocladus tenuinervis
Polytrichastrum pallidisetum
Sphagnum riparium
Hygrohypnum cochlearifolium
Lophozia wenzelii
Plagiothecium cavifolium
RHYNCHOSTEGIUM
Sphagnum platyphyllum
Orthotrichum laevigatum
PSEUDOTAXIPHYLLUM
Pseudotaxiphyllum elegans
Riccia ciliata
Grimmia caespiticia
BARBILOPHOZIA
APOMETZGERIA
Apometzgeria pubescens
Frullania fragilifolia
Dicranum fragilifolium
Bryum rutilans
Tortella fragilis
BRACHYDONTIUM
Brachydontium trichodes
Plagiomnium affine
Calypogeia integristipula
Lophozia silvicola
Lepidozia reptans
Barbilophozia barbata
Gymnomitrium obtusum

SKOMOSE	BUXBAUMIA
Skøreblankmose	Isopterygiopsis pulchella
<i>Skøreblonde</i>	<i>Chiloscyphus fragrans</i>
Skøreknausing	Grimmia alpestris
Skorteagnmose	Rhynchostegiella tenella
Skortejuvmose	Anoetangium aestivum
Skortejøkulmose	Arctoa hyperborea
Skortelundmose	Brachythecium trachypodium
SKORTEMOSE	CYNODONTIUM
Skortemyggmose	Cnestrum alpestre
<i>Skortetvibladmose</i>	<i>Scapania gymnostomophila</i>
SKOVLMOSE	ODONTOSCHISMA
SKRENTMOSE	OREOWEISIA
Skrentmose	Oreoweisia torquescens
Skruekjeldemose	Philonotis seriata
SKRUEMOSE	BARBULA
Skruesvanemose	Meesia triquetra
Skruetustmose	Tortula subulata
Skruevrangmose	Bryum capillare
Skrukkelundmose	Brachythecium erythrorrhizon
SKRUKKEMOSE	BEIDLERIA
Skrukkemose	Breidleria pratensis
Skrumpjammemose	Plagiothecium nemorale
<i>Skuggeftik</i>	<i>Lophozia collaris</i>
Skuggehusemose	Hylacomiastrum umbratum
Skuggeraggmose	Anomodon rugelii
SKVALMOSE	EREMONOTUS
<i>Skvalmose</i>	<i>Eremonotus myriocarpus</i>
SKVULPMOSE	MYRINIA
Skvulpmose	Myrinia pulvinata
SKØYTMOSE	PREISSIA
<i>Skøytmose</i>	<i>Preissia quadrata</i>
<i>Skåldraugmose</i>	<i>Anastrophyllum cavifolium</i>
<i>Skåltrappemose</i>	<i>Nardia geoscyphus</i>
Skåltrinmose	Myurella julacea
SLEIVMOSE	JUNGERMANNIA
Sliregrøftemose	Dicranella schreberiana
SLIREMOSE	TIMMIA
Slireskruemose	Barbula convoluta
SLØRMOSE	ASTERELLA
SLØYFEMOSE	MOERCKIA
Smaragdgrøftemose	Dicranella heteromalla
Småalgemose	Ephemerum minutissimum
Småblomstermose	Schistidium dupretii
<i>Småhinnemose</i>	<i>Plagiochila punctata</i>
Småklokkemose	Encalypta vulgaris
Småknollvrangmose	Bryum sauteri
Småkomagmose	Psilopilum cavifolium
Småskortemose	Cynodontium tenellum
<i>Småslørmose</i>	<i>Asterella gracilis</i>
<i>Småstylte</i>	<i>Bazzania tricrenata</i>
Småtaggmose	Atrichum tenellum

Småtvibladmose
SmåtøffelMOSE
SNABELMOSE
Snabelmose
Sneikjeldmose
Sneivrangmose
Snerpfaksmose
Snerpstjernmose
Snerpvrangmose
Snurpkrypmose
Snutegullhette
SNUTEMOSE
SnutevøffelMOSE
Snutevrangmose
Snøbinnemose
Snøflik
Snøfrostmose
Snøglefsemose
Snøgulmose
Snøhutremose
Snølundmose
SNØMOSE
Snønikke
Snøotmose
Snøvrangmose
Sokkvårmose
Solblomstermose
Solgaffelmose
Sotblomstermose
Sothutremose
SOTMOSE
Sottvibladmose
SPINDELMOSE
SpindelMOSE
Spisstrinnmose
Spisstrompetmose
Spissvrangmose
Spolebustehette
Spordmoldmose
Sporebustehette
Sporeklokkemose
SPOREMOSE
Sporemose
Sprikegrøftmose
Sprikekrusmose
Sprikekurlmose
Sprikelundmose
Sprikemoldmose
SPRIKEMOSE
Sprikesleivmose
Sprikesteinmose
Spriketormose
Spriketvibladmose

Scapania obcordata
Aloina brevisrostris
VOITIA
Voitia hyperborea
Philonotis caespitosa
Bryum intermedium
Pleuridium acuminatum
Campylium elodes
Bryum badium
Amblystegium humile
Ulota drummondii
CLADOPODIELLA
Aloina aloides
Bryum curvatum
Polytrichastrum sexangulare
Lophozia murmanica
Kiaeria starkei
Cephalozia ambigua
Pseudocalliergon angustifolium
Marsupella brevissima
Brachythecium glaciale
ANTHELIA
Pohlia obtusifolia
Andreaea nivalis
Bryum vermigerum
Pellia neesiana
Schistidium pruinosum
Riccia beyrichiana
Schistidium boreale
Marsupella andreaeoides
ANDREAEA
Scapania obscura
COLOLEJEUNEA
Cololejeunea calcarea
Myurella tenerrima
Tayloria acuminata
Bryum axel-blyttii
Orthotrichum tenellum
Eurhynchium schleicheri
Orthotrichum rogeri
Encalypta longicollis
ARCHIDIUM
Archidium alternifolium
Dicranella grevilleana
Weissia squarrosa
Didymodon ferrugineus
Brachythecium reflexum
Eurhynchium praelongum
ONCOPHORUS
Jungermannia obovata
Hedwigia stellata
Sphagnum squarrosum
Scapania cuspiduligera

SPRUNGEMOSE
Sprungemose
STABBESTEINMOSE
Stabbesteinmose
STAKEMOSE
Stakemose
Stakesvanemose
Stammesigd
Stauttjønnmose
Steindraugmose
Steingullhette
Steinhutmose
STEINMOSE
STIFTMOSE
Stiftmose
Stihoggtann
Stilkknoppnikke
Stivkulemose
Stivkulemose
Stivlommemose
Stivtorvmose
Stjernekrypmose
STJERNEMOSE
Stjernepistremose
Stjernetornemose
STJERTMOSE
Stjertmose
Storalgemose
Storbjørnemose
Storableikmose
Storblomstermose
Storbust
Storglefsemose
Storhoggtann
Storklo
Storklokkemose
Storknollvrangmose
Storkomagmose
Storkransmose
Storkulemose
Storlundmose
Stormakkemose
Storraspmose
STORRMOSE
Stormose
Stormøkkemose
Storrundmose
Storskortemose
Storslørmoser
Storsporesotmose
Storsporevrangmose
Storstylte
Stortaggmose

HYMENOSTYLIIUM
Hymenostylium recurvirostrum
PTYCHOMITRIUM
Ptychomitrium polyphyllum
AMBLYODON
Amblyodon dealbatus
Meesia longiseta
Dicranum viride
Calliergon giganteum
Anastrophyllum saxicola
Ulota hutchinsiae
Marsupella sphacelata
HEDWIGIA
AONGSTROEMIA
Aongstroemia longipes
Tritomaria exsectiformis
Pohlia camptotrachela
Bartramia ithyphylla
Didymodon spadiceus
Fissidens osmundoides
Sphagnum compactum
Amblystegium saxatile
CAMPYLIUM
Cephaloziella stellulifera
Mnium stellare
PTERYGONEURUM
Pterygoneurum ovatum
Ephemerum serratum
Polytrichum commune
Sanionia orthothecoides
Schistidium apocarpum
Ditrichum flexicaule
Cephalozia pleniceps
Tritomaria quinquedentata
Drepanocladus capillifolius
Encalypta streptocarpa
Bryum bornholmense
Psilopilum laevigatum
Rhytidiadelphus triquetrus
Bartramia halleriana
Brachythecium rutabulum
Scorpidium scorpioides
Lescurea plicata
LEPTODICTYUM
Leptodictyum riparium
Warnstorfia procera
Rhizomnium magnifolium
Cynodontium sueticum
Asterella lindenbergiana
Andreaea megistospora
Bryum longisetum
Bazzania trilobata
Atrichum undulatum

Stortuffmose	Palustriella falcata
Stortujamose	Thuidium tamariscinum
Storvrangmose	Bryum schleicheri
Strandbjørnemose	Polytrichum jensenii
Strandbustehette	Orthotrichum cupulatum
Strandsotmose	Andreaea frigida
Strandstjernemose	Campylium polygamum
Strandsvamose	Trichostomum brachydontium
Strandvrangmose	Bryum knowltonii
Stridfauskmose	Herzogiella striatella
Stridfloke	Heterocladium dimorphum
Stridplanmose	Distichium inclinatum
Striglegulmose	Pseudocalliergon lycopodioides
Striglekrypmose	Amblystegium fluviatile
Stripefoldmose	Diplophyllum albicans
Stripekrusmose	Weissia perssonii
Stripevrिमose	Tortella densa
Strunkkulemose	Bartramia breviseta
STRYKMOSE	CINCLIDOTUS
Strykmose	Cinclidotus fontinaloides
Strølundmose	Brachythecium starkei
Strøtornemose	Mnium spinosum
STRÅMOSE	ANOMOBRYUM
Stråmose	Anomobryum filiforme
Stubbeblonde	Chiloscyphus profundus
Stubbefauskmose	Herzogiella seligeri
Stubbeglelfemose	Cephalozia catenulata
Stubbesigd	Dicranum montanum
Stubbestjernemose	Campylium sommerfeltii
Stumpfoldmose	Diplophyllum obtusifolium
Stumptråkleमose	Pseudoleskeella catenulata
STYLTEMOSE	BAZZANIA
Sumpbroddmose	Calliergonella cuspidata
Sumpfagermose	Plagiomnium ellipticum
Sumpflak	Calypogeia muelleriana
Sumpflik	Lophozia elongata
Sumplundmose	Brachythecium rivulare
Sumppestremose	Cephaloziella hampeana
Sumpsaftmose	Riccardia chamedryfolia
Sumptjønmmose	Calliergon richardsonii
Sumptorvmose	Sphagnum palustre
Sumptvibladmose	Scapania irrigua
Sumpvrangmose	Bryum subneodamense
Svabekkmose	Hygrohypnum norvegicum
Svagråmose	Racomitrium macounii
Svaiblygmose	Seligeria brevifolia
Svaknausing	Grimmia sessitana
SVAMOSE	TRICHOSTOMUM
Svampgaffelmose	Riccia huebeneriana
SVANEMAT	RICCIOCARPOS
Svanemat	Ricciocarpos natans
SVANEMOSE	MEESIA
Svanenikke	Pohlia elongata

SVARTKNOPPMOSE
Svartknoppmose
Svartknoppnikke
SVARTNÅL
Svartnål
Svartsporevrangmose
Svasotmose
Svavrangmose
Sveipbustehette
Sveipfellmose
Sveipjøkulmose
Sveipkrusmose
Sveipløkmose
SVEIPMOSE
Sveipmose
Sveipsigmose
Sveltfingermose
Sveltflak
Sveltglefsemose
Sveltsaftmose
Sveltsigd
Sveltskovlmose
Svelttorvmose
SVEPEMOSE
Svepemose
Svullbekkemose
SYLMOSE
Sylmose
Sølvrangmose
SÅTEMOSE
Såtesigd

Taggbustehette
Tagghinnemose
Taggknoppnikke
TAGGMOSE
TAGLMOSE
Taglmose
Tannbegermose
Tannbekkemose
Tannflak
Tannfotmose
Tannkjølmose
Tannkrusmose
Tannpistremose
Tannåmemose
Teppekjeldemose
TEPPEMOSE
Tepperaggmose
TETTMOSE
Tettmose
Tjønne-nøkkemose

CATOSCOPIUM
Catoscopium nigratum
Pohlia filum
ANTHOCEROS
Anthoceros agrestis
Bryum archangelicum
Andreaea crassinervia
Bryum muehlenbeckii
Orthotrichum patens
Neckera pennata
Arctoa anderssonii
Weissia longifolia
Phascum cuspidatum
ACAULON
Acaulon muticum
Blindia caespiticia
Kurzia pauciflora
Calypogeia sphagnicola
Cephalozia loitlesbergeri
Riccardia latifrons
Dicranum bergeri
Odontoschisma sphagni
Sphagnum balticum
TROCHOBRYUM
Trochobryum carniolicum
Hygrohypnum alpestre
ATRACTYLOCARPUS
Atractylolcarpus alpinus
Bryum argenteum
CAMPYLOPUS
Dicranum elongatum

Orthotrichum pumilum
Plagiochila norvegica
Pohlia annotina
ATRICHUM
SPHENOLOBOPSIS
Sphenolobopsis pearsonii
Pottia lanceolata
Hygrohypnum molle
Calypogeia fissa
Bryoerythrophyllum alpinum
Zygodon dentatus
Weissia controversa
Cephaloziella massalongi
Gymnomitrium crenulatum
Philonotis fontana
PORELLA
Anomodon longifolius
MOLENDOA
Molendoa tenuinervis
Warnstorfia trichophylla

TJØNNMOSE	CALLIERGON
TORNEMOSE	MNIUM
Torntustmose	Tortula mucronifolia
<i>Torntvibladmose</i>	<i>Scapania nimbosa</i>
<i>Torvdymose</i>	<i>Gymnocolea inflata</i>
<i>Torvflak</i>	<i>Calypogeia neesiana</i>
<i>Torvflik</i>	<i>Lophozia laxa</i>
Torvgrøftmose	Dicranella cerviculata
<i>Torvlurv</i>	<i>Fossombronina foveolata</i>
TORVMOSE	SPHAGNUM
Torvnikke	Pohlia sphagnicola
<i>Torvskjeggmose</i>	<i>Barbilophozia binsteadii</i>
Torvsåtemose	Campylopus pyriformis
<i>Totannblonde</i>	<i>Chiloscyphus coadunatus</i>
TRANEMOSE	TREMATODON
TRAPPEMOSE	NARDIA
Trinnbekkemose	Hygrohypnum alpinum
<i>Trinnhutremose</i>	<i>Marsupella condensata</i>
<i>Trinnkrekemose</i>	<i>Lepidozia cupressina</i>
TRINNMOSE	MYURELLA
TROLLMOSE	CYRTOMNIUM
TROMPETMOSE	TAYLORIA
Trøndertormose	Sphagnum troendelagicum
Trøståtemose	Campylopus flexuosus
Trådblomstermose	Schistidium tenerum
<i>Tråddraugmose</i>	<i>Anastrophyllum minutum</i>
Trådflette	Hypnum sauteri
Trådfloke	Heterocladium heteropterum
<i>Trådhutremose</i>	<i>Marsupella sprucei</i>
Trådkjølmose	Zygodon rupestris
Trådklokkemose	Encalypta procera
Trådknopnikke	Pohlia prolifera
Trådkrypmose	Amblystegium serpens
Trådmoldmose	Eurhynchium pumilum
Trådskruevrangmose	Bryum flaccidum
<i>Trådsleivmose</i>	<i>Jungermannia jenseniana</i>
<i>Trådklegfsemose</i>	<i>Cephalozia connivens</i>
TRÅKLEMOSE	PSEUDOLESKEELLA
Tuebustehette	Orthotrichum pellucidum
Tuetrollmose	Cyrtomnium hymenophyllum
TUFFMOSE	PALUSTRIELLA
TUJAMOSE	THUIDIUM
Tundrablomstermose	Schistidium holmenianum
Tundragrømmose	Racomitrium panschii
Tundramyggmose	Cnestrum glaucescens
<i>Tundrapistremose</i>	<i>Cephaloziella uncinata</i>
Tundrasliremose	Timmia sibirica
Tundrastjernemose	Campylium arcticum
Tundrasvamose	Trichostomum arcticum
Tundratorvmose	Sphagnum tundrae
<i>Tundratvibladmose</i>	<i>Scapania tundrae</i>
Tungeblomstermose	Schistidium agassizii
Tungekurlmose	Didymodon tophaceus

TUNGEMOSE
Tungemose
Tungetvibladmose
Tungevrangmose
TUSSEMOSE
Tussemose
TUSTMOSE
TVAREMOSE
Tvaretormose
TVIBLADMOSE
Tvillingvibladmose
Tvillingvrangmose
TØFFELMOSE
Tønnebustehette
Tønnesleivmose

Ufsblomstermose
Ufsknausing
Ugrastvare
Ugrasvegmose
ULLMOSE
Ullmose
Urdknausing
URNEMOSE

Vardeknausing
Vassgaffelmose
Vasshalemose
Vassnøkkemose
Vasstorvmose
Vasstvare
Vegkrukkemose
Vegkurlmose
VEGMOSE
Vegnikke
Vegskruemose
Vegsåtemose
VEIKMOSE
VENGEMOSE
Vengemose
Vierlundmose
Vinvrangmose
Vomknausing
Vortebloomstermose
Vorteknollnikke
Vorteknollvrangmose
Vortesliremose
Vortetormose
Vortetråkle
Vortetvibladmose
Vrangflik
VRANGMOSE
Vrangnøkkemose

BRYOBRITTONIA
Bryobrittonia longipes
Scapania lingulata
Bryum cyclophyllum
HAPLOMITRIUM
Haplomitrium hookeri
TORTULA
MARCHANTIA
Sphagnum russowii
SCAPANIA
Scapania subalpina
Bryum bimum
ALOINA
Orthotrichum striatum
Jungermannia leiantha

Schistidium flaccidum
Grimmia trichophylla
Marchantia polymorpha
Ceratodon purpureus
TRICHOCOLEA
Trichocolea tomentella
Grimmia incurva
RHABDOWEISIA

Grimmia donniana
Riccia fluitans
Isoetecium holtii
Warnstorfia fluitans
Sphagnum cuspidatum
Marchantia aquatica
Pogonatum urnigerum
Didymodon fallax
CERATODON
Pohlia nutans
Barbula unguiculata
Campylopus subulatus
CIRRIPHYLLUM
DOUINIA
Douinia ovata
Brachythecium mildeanum
Bryum pallens
Grimmia anodon
Schistidium frissvollianum
Pohlia lutescens
Bryum rubens
Timmia norvegica
Sphagnum papillosum
Pseudoleskeella papillosa
Scapania aspera
Lophozia debiliformis
BRYUM
Warnstorfia exannulata

Vrangtorvmose
Vrengfellmose
Vrenghutremose
Vriblomstermose
Vribustehette
VRIMOSE
Vritormose
VÅRMOSE

Ynglehårstjerne
YNGLEKNOPPMOSE
Yngleknoppmose

Øreblygmose
Ørelundmose
ØREMOSE
Ørvrangmose
ØYGARDSMOSE
Øygardsmose
Øykurlemose

Åkerbegermose
Åkerknollvrangmose
ÅMEMOSE

Sphagnum brevifolium
Neckera pumila
Marsupella revoluta
Schistidium lancifolium
Orthotrichum pulchellum
TORTELLA
Sphagnum contortum
PELLIA

Syntrichia papillosa
PLATYGYRIUM
Platygyrium repens

Seligeria subimmersa
Brachythecium latifolium
JAMESONIELLA
Bryum excurrens
GLYPHOMITRIUM
Glyphomitrium daviesii
Didymodon mamillosus

Pottia truncata
Bryum ruderale
GYMNOMITRIUM

Och såsom naturen givit människan allt till överflöd, och henne så väl försett, att ingenting kan fattas, alltså har hon och givit henne sängkläder i vilda ödemarken. *Polytrichum proliferum*, *maximum* Vaill. *Romsii* Lappis [storbjørnemose], växer här nog i våtaktiga och fuktiga skogar; man skär omkring så vitt man vill hava bolstren, skär ock inunder, tager upp det från jorden. Det är fuller ej ramosum [greina], men är dock med radice [filt] så impicatum [samanfiltra], *ut non possit* [om ikkje kunne det] falla från vartannat. Detta moss är mjukt, faller ej hårt i hop, då du lägger dig på det, ja giver sannerl. ej den skönaste bädd efter. Detsamma kan du ock hava på dig som en kavring [dyne]. Jag skulle snart säga, att kavringar voro imiterade efter detta, om jag visste någon som beskrivit samma. Jag har legat häruti med admiration. *Hoc docuit necessitas Lappis*. [Dette har naudturfta lært samane.] Denna sin bolster kunna de ex latere [frå sida] krama ihop och binda den uti en fasciculus [knippe], tjock som man med 2 händer kan gripa, det gömma till nästa afton, föra med sig, irrorerat [fukta] med litet vatten, då det får sin förra elasticitas.

Carl von Linné (Or Lappländska resa, 1732)

På steingrunn gror ingenting
sa de som vesste alt
Ho kom sæ'kje tel
å fortelle at ho
eidde en stein
som sto levvanes og varm
i snyskaveln
med mosse tjukt som ullteppen
du kunne kvile i
Tel og med snyen
blei redd og tina
rundt slike steina

Herbjørg Wassmo (Or Lite grønt bilde i stor blå ramme, 1991)

Det bor en maler i lladalen, dette frodige puste-
hull vest for Akerselva og like opp for Kiellands
plass midt i landets hovedstad. Maleren holder
hus i Vøyensvingen 16, første etasje, for å være
helt nøyaktig. På inngangsdøra har han limt fast
en papirlapp. Med svart tusj er skrevet Mosebekk.

Arvid Møller (or Olav Mosebekk - og bakom synger Eros, 1992)

Myggedans på mosetuer.

Dagny Tande Lid (Or Nordnorsk eventyr frå samlinga Å nei for ein
vår -, 1971)

4 Systematisk oversikt for takson over artsnivå

Oppsettet for levermosane følger Schuster (1984), og for bladmosane i hovudsak Vitt (1984), Touw & Rubers (1989) og Hedenäs & Söderström (1992). Som det går fram har dei vitenskaplege namna på ulike taksonomiske nivå faste endingar, som svarar til det hierarkiske systemet: -phyta (divisjon = avdeling), -opsida (klasse), -idae (underklasse), -ales (orden), -ineae (underorden) og -aceae (familie). Det siste nivået i denne lista er slekt, og både slekts- og artsnamn kan ha varierende endingar (mest bøyingar i kjønn og kasus).

Før delte ein livet på jorda i plante- og dyreriket, men no blir dette sett på som ein alt for enkel modell. Eit oppdatert oversyn er gjeve av Klaveness (1994), som opererer med sju rike. Det

som før vart kalla algar høyrer til i fire rike: prokaryotriket (blågrønnalgar), urdyrriket (!, nokre mikroskopiske algar), kromistriket (brunalgar o.fl.) og planteriket (grøn- og raudalgar). Ein rekner med at landplantane har oppstått frå (nokre av) desse algegruppene. Asakawa (1986) har studert den kjemiske slektskapen mellom algar, bregnar og mosar. Han konkluderer med at det ikkje finst klare kjemiske tilknytingspunkt mellom grønalgar og mosar, eller mellom levermosar, bladmosar og nålkapselmosar. Mosegruppene kan derfor ha ulikt opphav. Kjemisk sett står bladmosane nokså nær bregnane, medan levermosane ser ut til å ha størst slektskap med marine brunalgar. Det vi kallar mosar kan altså, så utruleg det enn høyrest ut, ha opphav i ulike rike.

Først eit oversyn over talet på artar og slekter i ulike delar av landet (Ant = nålkapselmosar, Mar = levermosar, Bry = bladmosar). I lista står talet på artar i dei ulike gruppene i parentes. For klårleiks skuld har vi bindestrek mellom grunnordet og endingane -ordenen, -underordenen og -familien, men det er elles ikkje naudsynt.

	Ant	Mar	Bry	Sum	Slekter
Fastlandet	2	270	794	1066	260
Berre fastlandet	2	192	535	729	129
Svalbard	0	85	288	373	137
Berre Svalbard	0	7	28	35	6
Berre Jan Mayen	0	0	1	1	0
Noreg	2	277	823	1102	266

ANTHOCEROTOPHYTA (2)

ANTHOCEROTOPSIDA (2)

Anthocerotales (2)

Anthocerotaceae (2)

Anthoceros (1)

Phaeoceros (1)

DIVISJON NÅLKAPSELMOSAR

KLASSE NÅLKAPSELMOSAR

Nålkapselmose-ordenen

Nålkapselmose-familien

Svartnål

Gulnål

MARCHANTIOPHYTA (277)**MARCHANTIOPSIDA (277)****JUNGERMANNIIDAE (252)****Calobryales (1)****Calobryineae (1)**

Haplomitriaceae (1)

Haplomitrium (1)

Jungermanniales (232)**Herbertineae (5)**

Herbertaceae (3)

Herbertus (3)

Trichocoleaceae (2)

Trichocolea (1)

Blepharostoma (1)

Antheliineae (2)

Antheliaceae (2)

Anthelia (2)

Jungermanniiineae (142)

Jungermanniaceae (83)

Anastrepta (1)

Anastrophyllum (8)

Barbilophozia (10)

Cryptocolea (1)

Gymnocolea (2)

Jamesoniella (2)

Jungermannia (14)

Lophozia (30)

Mesoptychia (1)

Mylia (2)

Nardia (5)

Sphenolobopsis (1)

Tetralophozia (1)

Tritomaria (5)

Gymnomitriaceae (21)

Eremonotus (1)

Gymnomitrium (5)

Marsupella (14)

Prasanthus (1)

Scapaniaceae (38)

Diplophyllum (3)

Douinia (1)

Scapania (34)

Geocalycineae (17)

Geocalycaceae (10)

Chiloscyphus (5)

Geocalyx (1)

Harpanthus (2)

Leptoscyphus (1)

Saccogyna (1)

Plagiochilaceae (6)

Plagiochila (6)

Arnelliaceae (1)

Arnellia (1)

DIVISJON LEVERMOSAR**KLASSE LEVERMOSAR****UNDERKLASSE SLEIVMOSAR**

Tussemose-ordenen

Tussemose-underordenen

Tussemose-familien

Tussemose

Sleivmose-ordenen

Grimemose-underordenen

Grimemose-familien

Grimemose

Ullmose-familien

Ullmose

Pigggrådmose

Snømose-underordenen

Snømose-familien

Snømose

Sleivmose-underordenen

Sleivmose-familien

Heimose

Draugmose

Skjeggmose

Leppemose

Dymose

Øremose

Sleivmose

Flikmose

Midnattsolmose

Muslingmose

Trappemose

Taglmose

Rustmose

Hoggtannmose

Åmose-familien

Skvalmose

Åmose

Hutremose

Rabbemose

Tvibladmose-familien

Foldmose

Vengemose

Tvibladmose

Kluftmose-underordenen

Kluftmose-familien

Blondmose

Kluftmose

Salmose

Goldmose

Pungmose

Hinnemose-familien

Hinnemose

Kragemose-familien

Kragemose

- Lepidoziineae** (15)
 Lepidoziaceae (7)
 Bazzania (2)
 Kurzia (2)
 Lepidozia (3)
 Calypogeiaceae (8)
 Calypogeia (8)
Cephaloziineae (31)
 Cephaloziaceae (18)
 Cephalozia (9)
 Cladopodiella (2)
 Hygrobrella (1)
 Nowellia (1)
 Odontoschisma (4)
 Pleurocladula (1)
 Cephaloziellaceae (13)
 Cephaloziella (13)
Ptilidiineae (2)
 Ptilidiaceae (2)
 Ptilidium (2)
Porellineae (15)
 Porellaceae (4)
 Porella (4)
 Jubulaceae (6)
 Frullania (6)
 Lejeuneaceae (5)
 Cololejeunea (1)
 Harpalejeunea (1)
 Lejeunea (3)
Radulineae (2)
 Radulaceae (2)
 Radula (2)
Pleuroziineae (1)
 Pleuroziaceae (1)
 Pleurozia (1)
- Metzgeriales** (19)
Fossombroniineae (2)
 Fossombroniaceae (2)
 Fossombronia (2)
Pelliineae (3)
 Pelliaceae (3)
 Pellia (3)
Pallaviciniineae (2)
 Pallaviciniaceae (2)
 Moerckia (2)
Blasiineae (1)
 Blasiaceae (1)
 Blasia (1)
Metzgeriineae (11)
 Aneuraceae (7)
 Aneura (1)
 Cryptothallus (1)
 Riccardia (5)
- Krekmose-underordenen
 Krekemose-familien
 Styltemose
 Fingeremose
 Krekemose
 Flakemose-familien
 Flakemose
 Glefsemose-underordenen
 Glefsemose-familien
 Glefsemose
 Snutemose
 Puslingemose
 Larvemose
 Skovlemose
 Bremose
 Pistremose-familien
 Pistremose
 Frynsemose-underordenen
 Frynsemose-familien
 Frynsemose
 Teppemose-underordenen
 Teppemose-familien
 Teppemose
 Blæremose-familien
 Blæremose
 Perlemose-familien
 Spindellose
 Klovemose
 Perlemose
 Flatemose-underordenen
 Flatemose-familien
 Flatemose
 Purpurmose-underordenen
 Purpurmose-familien
 Purpurmose
 Bandemose-ordenen
 Lurvmose-underordenen
 Lurvmose-familien
 Lurvmose
 Vårlose-underordenen
 Vårlose-familien
 Vårlose
 Blondemose-underordenen
 Blondemose-familien
 Blondemose
 Flekkmose-underordenen
 Flekkmose-familien
 Flekkmose
 Bandemose-underordenen
 Feittmose-familien
 Feittmose
 Huldremose
 Saftmose

Metzgeriaceae (4)
 Apometzgeria (1)
 Metzgeria (3)
MARCHANTIIDAE (25)
Marchantiales (25)
Marchantiineae (15)
 Cleveaceae (3)
 Athalamia (1)
 Peltolepis (1)
 Sauteria (1)
 Aytoniaceae (6)
 Asterella (2)
 Mannia (3)
 Reboulia (1)
 Lunulariaceae (1)
 Lunularia (1)
 Conocephalaceae (1)
 Conocephalum (1)
 Marchantiaceae (4)
 Marchantia (3)
 Preissia (1)
Ricciineae (10)
 Ricciaceae (10)
 Riccia (9)
 Ricciocarpos (1)

BRYOPHYTA (823)

SPHAGNOPSIDA (50)

Sphagnales (50)
 Sphagnaceae (50)
 Sphagnum (50)

ANDREAEOPSIDA (11)

Andreaeales (11)
 Andreaeaceae (11)
 Andreaea (11)

BRYOPSIDA (762)

POLYTRICHIDAE (21)

Polytrichales (21)
 Polytrichaceae (21)
 Atrichum (2)
 Oligotrichum (1)
 Pogonatum (4)
 Polytrichastrum (5)
 Polytrichum (7)
 Psilopilum (2)

TETRAPSIDAE (4)

Tetraphidales (4)
 Tetraphidaceae (4)
 Tetraphis (1)
 Tetradontium (3)

BUXBAUMIIDAE (3)

Buxbaumiales (3)
 Buxbaumiaceae (3)

Bandmose-familien

Skjerfmose

Bandmose

UNDERKLASSE TVAREMOSAR

Tvaremose-ordenen

Tvaremose-underordenen

Navlemose-familien

Navlemose

Mørkleggmose

Kratermose

Slørmose-familien

Slørmose

Septermose

Lørmose

Månemose-familien

Månemose

Krokodillemose-familien

Krokodillemose

Tvaremose-familien

Tvaremose

Skøytmose

Gaffelmose-underordenen

Gaffelmose-familien

Gaffelmose

Svanemat

DIVISJON BLADMOSAR

KLASSE TORVMOSAR

Torvmose-ordenen

Torvmose-familien

Torvmose

KLASSE SOTMOSAR

Sotmose-ordenen

Sotmose-familien

Sotmose

KLASSE TANNMOSAR

UNDERKLASSE BJØRNEMOSAR

Bjørnemose-ordenen

Bjørnemose-familien

Taggmose

Grusmose

Krukkemose

Binnemose

Bjørnemose

Komagmose

UNDERKLASSE FIRTANNMOSAR

Firtannmose-ordenen

Firtannmose-familien

Firtannmose

Kimose

UNDERKLASSE SKOMOSAR

Skomose-ordenen

Skomose-familien

Buxbaumia (2)
 Diphyscium (1)
BRYIDAE (734)
Encalyptales (14)
 Encalyptaceae (14)
 Bryobrittonia (1)
 Encalypta (13)
Pottiales (74)
 Pottiaceae (74)
 Acaulon (1)
 Aloina (3)
 Anoectangium (2)
 Barbula (3)
 Bryoerythrophyllum (3)
 Cinclidotus (1)
 Didymodon (12)
 Eucladium (1)
 Gymnostomum (1)
 Gyroweisia (1)
 Henediella (1)
 Hymenostylium (1)
 Molendoa (1)
 Phascum (2)
 Pottia (5)
 Pseudocrossidium (1)
 Pterygoneurum (1)
 Stegonia (1)
 Syntrichia (7)
 Tortella (5)
 Tortula (9)
 Trichostomum (4)
 Weissia (8)
Dicranales (103)
 Ditrichaceae (17)
 Ceratodon (3)
 Distichium (3)
 Ditrichum (7)
 Pleuridium (3)
 Saelania (1)
 Archidiaceae (1)
 Archidium (1)
 Dicranaceae (85)
 Aongstroemia (1)
 Arctoa (3)
 Atractylocarpus (1)
 Campylopus (9)
 Cnestrum (3)
 Cynodontium (8)
 Dichodontium (1)
 Dicranella (11)
 Dicranodontium (3)
 Dicranoweisia (3)
 Dicranum (24)

Skomose
 Nøttemose
UNDERKLASSE LEDDTANNMOSAR
 Klokkemose-ordenen
 Klokkemose-familien
 Tungemose
 Klokkemose
 Begermose-ordenen
 Begermose-familien
 Sveipmose
 Tøffelmose
 Juvmose
 Skruemose
 Fotmose
 Strykmose
 Kurlemose
 Kalkveggmose
 Bergrotmose
 Knattmose
 Fjæremose
 Sprungemose
 Tettmose
 Løkmose
 Begermose
 Lansemose
 Stjertmose
 Knollmose
 Hårstjerne
 Vrimose
 Tustmose
 Svamose
 Krusmose
 Sigdmose-ordenen
 Bustmose-familien
 Vegmose
 Planmose
 Bustmose
 Faksmose
 Eirmose
 Sporemose-familien
 Sporemose
 Sigdmose-familien
 Stiftmose
 Jøkulmose
 Sylmose
 Såtemose
 Myggmose
 Skortemose
 Sildremose
 Grøftemose
 Ljåmose
 Putemose
 Sigdmose

Kiaeria (4)	Frostmose
Leucobryum (1)	Blåmose
Oncophorus (2)	Sprikemose
Oreas (1)	Alpemose
Oreoweisia (1)	Skrentmose
Paraleucobryum (2)	Nervemose
Pseudephemerum (1)	Doggmose
Rhabdoweisia (3)	Urnemose
Trematodon (3)	Tranemose
Fissidentales (11)	Lommemose-ordenen
Fissidentaceae (11)	Lommemose-familien
Fissidens (11)	Lommemose
Seligeriales (15)	Blygmose-ordenen
Seligeriaceae (15)	Blygmose-familien
Blindia (2)	Sigmose
Brachydontium (1)	Skoddemose
Seligeria (11)	Blygmose
Trochobryum (1)	Svepemose
Grimmiales (80)	Knausmose-ordenen
Grimmiaceae (78)	Knausmose-familien
Coscinodon (1)	Oldingmose
Dryptodon (1)	Rennemose
Grimmia (25)	Knausmose
Hydrogrimmia (1)	Hømose
Racomitrium (15)	Gråmose
Schistidium (35)	Blomstermose
Ptychomitriaceae (2)	Stabbesteinmose-familien
Glyphomitrium (1)	Øygardsmose
Ptychomitrium (1)	Stabbesteinmose
Funariales (29)	Bråtemose-ordenen
Disceiaceae (1)	Flaggmose-familien
Discelium (1)	Flaggmose
Ephemeraceae (2)	Algemose-familien
Ephemerum (2)	Algemose
Funariaceae (6)	Bråtemose-familien
Entosthodon (2)	Koppmose
Funaria (2)	Bråtemose
Physcomitrella (1)	Muddermose
Physcomitrium (1)	Loppemose
Voitiaceae (1)	Snabelmose-familien
Voitia (1)	Snabelmose
Oedipodiaceae (1)	Klubbemose-familien
Oedipodium (1)	Klubbemose
Splachnaceae (18)	Møkkmose-familien
Aplodon (1)	Kadavermose
Splachnum (6)	Møkkmose
Tayloria (6)	Trompetmose
Tetraplodon (5)	Lemenmose
Bryales (141)	Vrangmose-ordenen
Bryaceae (87)	Vrangmose-familien
Anomobryum (1)	Stråmose
Bryum (57)	Vrangmose
Leptobryum (1)	Pæremose

Mielichhoferia (2)	Kismose
Plagiobryum (2)	Krylmose
Pohlia (23)	Nikkemose
Rhodobryum (1)	Rosettmose
Plagiomniaceae (13)	Fagermose-familien
Plagiomnium (8)	Fagermose
Pseudobryum (1)	Kjempemose
Rhizomnium (4)	Rundmose
Cinclidiaceae (6)	Gittermose-familien
Cinclidium (4)	Gittermose
Cyrtomnium (2)	Trollmose
Mniaceae (7)	Tornemose-familien
Mnium (7)	Tornemose
Aulacomniaceae (3)	Filtmose-familien
Aulacomnium (3)	Filtmose
Meesiaceae (5)	Svanemose-familien
Amblyodon (1)	Stakemose
Meesia (3)	Svanemose
Paludella (1)	Pipereinsarmose
Catosciopiaceae (1)	Svartknoppmose-familien
Catoscopium (1)	Svartknoppmose
Bartramiaceae (13)	Kulemose-familien
Bartramia (4)	Kulemose
Breutelia (1)	Gullhårmose
Conostomum (1)	Hjelmlose
Philonotis (6)	Kjeldemose
Plagiopus (1)	Nålepute-mose
Timmiaceae (5)	Sliremose-familien
Timmia (5)	Sliremose
Schistostegaceae (1)	Lysmose-familien
Schistostega (1)	Lysmose
Orthotrichales (43)	Bustehette-ordenen
Orthotrichaceae (40)	Bustehette-familien
Amphidium (2)	Polstermose
Orthotrichum (27)	Bustehette
Ulota (7)	Gullhette
Zygodon (4)	Kjølmose
Hedwigiaceae (3)	Steinmose-familien
Hedwigia (3)	Steinmose
Leucodontales (16)	Ekornmose-ordenen
Thamnobryaceae (1)	Revemose-familien
Thamnobryum (1)	Revemose
Neckeraceae (7)	Fellmose-familien
Homalia (1)	Glansmose
Neckera (6)	Fellmose
Echinodiaceae (4)	Halemosefamilien
Isoetecium (3)	Halemose
Pterigynandrum (1)	Reipmose
Leucodontaceae (3)	Ekornmose-familien
Antitrichia (1)	Ryemose
Leucodon (1)	Ekornmose
Pterogonium (1)	Kveillose
Myriniaceae (1)	Skvulpmose-familien

Myrinia (1)
Hypnales (208)
 Brachytheciaceae (45)
 Brachythecium (21)
 Bryhnia (1)
 Cirriphyllum (4)
 Eurhynchium (9)
 Homalothecium (3)
 Pseudoscleropodium (1)
 Rhynchostegiella (2)
 Rhynchostegium (4)
 Hylocomiaceae (9)
 Hylocomiastrum (2)
 Hylocomium (1)
 Loeskeobryum (1)
 Pleurozium (1)
 Rhytidiadelphus (4)
 Climaciaceae (1)
 Climacium (1)
 Fontinalaceae (6)
 Dichelyma (1)
 Fontinalis (5)
 Ctenidiaceae (1)
 Ctenidium (1)
 Leskeaceae (12)
 Habrodon (1)
 Lescurea (5)
 Leskea (1)
 Pseudoleskeella (5)
 Thuidiaceae (13)
 Abietinella (1)
 Anomodon (4)
 Helodium (1)
 Heterocladium (3)
 Thuidium (4)
 Amblystegiaceae (69)
 Amblystegium (8)
 Calliergon (4)
 Campyllum (9)
 Campylophyllum (1)
 Conardia (1)
 Cratoneuron (1)
 Drepanocladus (5)
 Hamatocaulis (1)
 Hygrohypnum (14)
 Leptodictyum (1)
 Loeskypnum (1)
 Palustriella (3)
 Pseudocalliergon (5)
 Sanionia (3)
 Scorpidium (3)
 Straminergon (1)
 Tomentypnum (1)

Skvulpmose
 Flettemose-ordenen
 Lundmose-familien
 Lundmose
 Oremose
 Veikmose
 Moldmose
 Silkemose
 Narremose
 Agnemose
 Skeimose
 Etasjemose-familien
 Husmose
 Etasjemose
 Kystmose
 Furumose
 Kransmose
 Palmemose-familien
 Palmemose
 Elvemose-familien
 Krokmose
 Elvemose
 Kamnose-familien
 Kammose
 Seljemose-familien
 Parkmose
 Raspmose
 Seljemose
 Tråklelose
 Tujamose-familien
 Granmose
 Raggmose
 Myrfjør
 Flokemose
 Tujamose
 Krypmose-familien
 Krypmose
 Tjønnmose
 Stjernemose
 Hakemose
 Havmose
 Kalkmose
 Klomose
 Alvemose
 Bekkemose
 Stormose
 Messingmose
 Tuffmose
 Gulmose
 Bleikmose
 Makkmose
 Grasmose
 Gullmose

Warnstorfia (7)	Nøkkemose
Hypnaceae (24)	Flettemose-familien
Breidleria (1)	Skrukkemose
Calliergonella (2)	Broddmose
Homomallium (1)	Klamremose
Hyocomium (1)	Flommose
Hypnum (15)	Flettemose
Platygyrium (1)	Yngleknoppmose
Ptilium (1)	Fjørnase
Pylaisia (1)	Ospemose
Rhytidium (1)	Labbmose
Sematophyllaceae (1)	Morknemose-familien
Callicladium (1)	Morknemose
Entodontaceae (1)	Hyllemose-familien
Entodon (1)	Hyllemose
Plagiotheciaceae (26)	Jammemose-familien
Herzogiella (3)	Fauskmose
Isopterygiopsis (3)	Blankmose
Myurella (2)	Trinnmose
Orthothecium (5)	Haustmose
Plagiothecium (10)	Jammemose
Platydictya (1)	Hårnase
Pseudotaxiphyllum (1)	Skimmermose
Taxiphyllum (1)	Holemose
Hookeriales (1)	Dronningmose-ordenen
Hookeriaceae (1)	Dronningmose-familien
Hookeria (1)	Dronningmose

Stjertmeis. *Reir*: Bygger ved siden av fuglekongen det mest kunstferdige reir av alle nordiske fugler. ... Hovedbestanddelen er mose, og reiret er utvendig kledt med lav og frynser av bjørke-never, slik at det blir forbløffende likt en naturlig utvekst på stammen. Det hele blir holdt sammen av spindeljev. ... Både ♂ og ♀ bygger, men oppholder seg ikke samtidig i reiret; om nødvendig venter den ene fuglen med materialene i nebbet inntil den andre har gjort seg ferdig. På "første byggetrinn" anvendes nesten bare spindeljev, som blir viklet om greinbasis og klebet til stammen for å tjene som bindemiddel for mose, som fuglene fra nå av bringer innimellom nye turer etter spindeljev. Fuglene står under arbeidet i reirskåla og benytter nebbet som "finverktøy"; trekker spindeljev på kryss og tvers over den foreløpige reirkanten og vever på den måten inn nyanbrakte mosefibere. ... For et førstegangsreir ved Drammen var byggetiden 26 dager, men det ytre mose-skallet var fullført på 12 dager.

Svein Haftorn (Or Norges fugler, 1971)

Mose-metemark, *Dendrobæna octaëdra* Savigny. Vanlig over hele landet. 3-4 cm lang. Mørkt rød-brun-fiolett. Kjennes best på den 8-kantede bakkroppen. Den er den nøysomste av våre arter, og finnes på all slags jordbunn, helst på råhumus i barskog, ofte under mose, under bark på trestubber, i gresstorv o.s.v.

(Or Dyreliv i skog og mark, 1967)

5 Mosar i sør: Bouvetøya og Dronning Mauds Land

Noreg gjer krav på Dronning Mauds Land (sektoren mellom 20°W og 45°A på det antarktiske fastlandet), og Bouvetøya og Peter I. øy i Sørishavet. Øyane høyrer til den maritime antarktiske regionen (middeltemperatur for 1-4 månader over 0 °C, og for vintermånadene sjeldan under -10-15 °C), og Dronning Mauds Land til den kontinentale antarktiske regionen (middeltemperatur aldri over 0 °C nokon månad, og for vintermånadene godt under -20 °C) (Ochyra & Vana 1989). Det seier seg sjølv at desse stroka er svært ugjestmilde til og med for mosar, og det er få artar. Det finst ein nokså ny publikasjon om mosar på Bouvetøya (Bell & Blom 1986), og Kanda (1987) gjev mosar frå den austlegaste delen av Dronning Mauds Land (mest Kronprins Olavs Kyst). Bouvetøya ligg på ca. 54°30'S og kysten av Dronning Mauds Land på ca. 70°S (slik som t.d. Gdansk og Alta i nord). Klimaet er naturleg nok svært ulikt, og berre ein mose er felles. Førebels kjenner vi ingen artar frå Peter I. øy. Eit oversyn over mosar i heile Antarktis er gjeve av Ochyra & Vana (1989, 20 levermosar) og Robinson (1972, ca. 70 bladmosar), seinare er nye komne til slik at talet er over 100 (Ochyra et al. 1986). Det er problem med å få namn på artar, m.a. i *Bryum* og *Schistidium*, og mindre gode innsamlingar kan somtid ikkje eingong plasserast i slekt (Bell & Blom 1986).

Det er ingen nye familiar i dei norske sørområda i høve til nordområda, og berre tre nye slekter, nemleg levermoseslektene *Herzogobryum* Grolle (i åmosefamilien) og *Pachyglossa* Herz. & Grolle (i kluffmosefamilien), og bladmoseslekta *Sarconeureum* Bryhn (i begermosefamilien). Dei vanlegaste levermosane på Bouvetøya er *Cephaloziella varians* (i nær slekt med *C. arctica*) og *Pachyglossa dissitifolia*, vanlege og dominerande bladmosar er *Andreaea gainii*, *Brachythecium austro-salebrosum*, *Sanionia uncinata* og *Syntrichia filaris*. Vi kjenner lite til mengder av mosar i Dronning Mauds Land, men *Bryum*-artar er truleg vanlege. Jorda er ikkje stor, for som vi ser kan vi raskt grovplassera mosane vi vil møta på norsk grunn på andre sida.

Ni artar (*) er bipolare (felles for nord og sør). (B) Bouvetøya, (DML) Dronning Mauds Land.

- Andreaea gainii* Card. (B)
- Andreaea regularis* C. Müll. (B)
- Brachythecium austro-salebrosum* (C. Müll.) Kindb. (B)
- Bryum* cf. *algens* Card. coll. (B, 6 takson)²⁶
- Bryum amblyodon* C. Müll. (DML) *
- Bryum argenteum* Hedw. (DML) *
- Bryum pseudotriquetrum* (Hedw.) Gaertn. et al. (DML) *²⁶
- Cephaloziella varians* (Gott.) Steph. (B)²⁶
- Ceratodon antarcticus* Card. (B, DML) *²⁶
- Dicranella* cf. *hookeri* (C. Müll.) Card. (B)
- Dicranella* sp. (DML)
- Dicranoweisia* cf. *antarctica* (C. Müll.) Kindb. (B)
- Dicranoweisia grimmiacea* (C. Müll.) Broth. (B)
- Grimmia lawiana* J.H. Willis (DML)
- Grimmia plagiopodia* Hedw. (DML) *²⁶
- Grimmia* sp. (DML)²⁶
- Hennediella austro-georgica* (Card.) Blockeel (DML)
- Hennediella heimii* (Hedw.) Zand. (DML) *
- Herzogobryum atrocapillum* (Hook. f. & Tayl.) Grolle (B)
- Herzogobryum teres* (Carringt. & Pears.) Grolle (B)
- Pachyglossa dissitifolia* Herz. & Grolle (B)
- Pohlia nutans* (Hedw.) Lindb. (B) *
- Polytrichastrum alpinum* (Hedw.) G.L. Sm. (B) *
- Sanionia uncinata* (Hedw.) Loeske (B) *
- Sarconeureum glaciale* (C. Müll.) Card. & Bryhn (DML)
- Schistidium antarcticum* (Card.) L. Savicz & Z. Smirn. (B)
- Schistidium* cf. *celatum* (Card.) B.G. Bell (B)
- Schistidium syntrichiaceum* (C. Müll.) B.G. Bell (B)
- Schistidium* sp. (B)²⁶
- Syntrichia conferta* (Bartr.) Zand. (B)²⁶
- Syntrichia filaris* (C. Müll.) Zand. (B)
- Syntrichia princeps* (De Not.) Mitt. (B)

6 Kommenterar

6.1 Endringar i namn eller taksonomi i høve til Frisvoll et al. (1984)

Frisvoll & Blom (1992) tar opp dei fleste artane utanom *Schistidium*, og vi viser til dette arbeidet.

1 Nyfunn og nybeskrivne artar

Levermosar

Frullania bolanderi Aust. (Frisvoll & Blom 1992)
Lophozia debiliformis Schust. & Damsh. (Damsholt 1986)
Marsupella spiniloba Schust. & Damsh. (Frisvoll & Blom 1992)
Plagiochila norvegica Blom & Holten (Blom & Holten 1988)

Bladmosar

Andreaea megistospora Murray (Murray 1988)
Anoetangium warburgii Crundw. & M. Hill (Birks 1991)
Bryum ruderalis Crundw. & Nyh. (Frisvoll & Blom 1992)
Campylium arcticum Williams (L. Hedenäs pers. medd.)
Campylium laxifolium Engelm. & Hedenäs (Hedenäs 1990a)
Campylium longicuspis (Lindb. & H. Arn.) Hedenäs (Hedenäs 1988)
Ceratodon antarcticus Card. (Burley & Pritchard 1990, Frisvoll & Elvebakk i trykk)
Dicranum laevindes Williams (Frisvoll & Blom 1992)
Didymodon mamillosus (Crundw.) M. Hill (Nyholt 1989)
Drepanocladus simplicissimus Warnst. (Hedenäs 1993a)
Drepanocladus tenuinervis T. Kop. (Hedenäs 1993a)
Encalypta brevipes Schljak. (Frisvoll & Blom 1992)
Encalypta microstoma Bals. & De Not. (Horton 1981)
Fissidens arcticus Bryhn (Frisvoll 1981b, Nyholm 1987)
Hedwigia stellata Hedenäs (Hedenäs 1994)
Hygrohypnum micans (Wils.) Broth. (H.H. Blom pers. medd.)
Hypnum andoi A.J.E. Sm. (Averis & Averis 1992)
Plagiothecium svalbardense Frisv. (Frisvoll & Elvebakk i trykk)
Pseudocalliergon angustifolium Hedenäs (Hedenäs 1990b)
Racomitrium macounii Kindb. ssp. alpinum (Lawt.) Frisv. (Frisvoll 1988)
Rhynchostegium alopecuroides (Brid.) A.J.E. Sm. (Jørgensen 1972)

Sanionia nivalis Hedenäs (Hedenäs 1989a)
Schistidium confusum Blom (Blom i trykk)
Schistidium crassipitulum Blom (Blom i trykk)
Schistidium dupretii (Ther.) W.A. Weber (Blom i trykk)
Schistidium elegantulum Blom (Blom i trykk)
Schistidium flexipile (Broth.) G. Roth (Blom i trykk)
Schistidium frigidum Blom (Blom i trykk)
Schistidium frisvollianum Blom (Blom i trykk)
Schistidium grandirete Blom (Blom i trykk)
Schistidium holmenianum Steere & Brassard (Blom i trykk)
Schistidium lancifolium (Kindb.) Blom (Blom i trykk)
Schistidium poetii Blom (Blom i trykk)
Schistidium pruinatum (Schimp.) G. Roth (Blom i trykk)
Schistidium pulchrum Blom (Blom i trykk)
Schistidium recurvum Blom (Blom i trykk)
Schistidium robustum (Nees & Hornsch.) Blom (Blom i trykk)
Schistidium scandicum Blom (Blom i trykk)
Schistidium singarense (Schiffn.) Blom (Blom i trykk)

Schistidium subulaceum Blom (Blom i trykk)
Schistidium submuticum Blom (Blom i trykk)
Schistidium umbrosus (Zett.) Blom (Blom i trykk)
Schistidium venetum Blom (Blom i trykk)
Sphagnum arcticum Flatb. & Frisv. (Flatberg & Frisvoll 1984)
Sphagnum austinii Sull. (Flatberg 1984)
Sphagnum brevifolium (Braithw.) Roll (Flatberg 1993c)
Sphagnum isoviitae Flatb. (Flatberg 1992)
Sphagnum olafii Flatb. (Flatberg 1993a)
Sphagnum rubiginosum Flatb. (Flatberg 1993b)
Sphagnum troendelagicum Flatb. (Flatberg 1988a)
Sphagnum tundrae Flatb. (Flatberg 1995)
Sphagnum vinde Flatb. (Flatberg 1988b)

2 Tidlegare kjende synonym, underartar, variantar eller former som no får artsrang

For omtale sjå m.a. Jørgensen (1934), Jensen (1939), Arnell (1956), Nyholm (1954-69), Corley et al. (1981), Schuster (1988), Nyholm (1987-93, særleg *Bryum*), Corley & Crundwell (1991), Frisvoll & Blom (1992), Frisvoll & Elvebakk (i trykk) og Blom (i trykk). Ein del viktige referansar og tidlegare synonym til kollektivart er gjevne i parentes. Vi nyttar slektsnamna i denne sjekklista sjølv om tidlegare arbeid har andre namn.

Levermosar

Barbilophozia rubescens (Schust. & Damsh.) Kartt. & Söderstr. (B. hatcheri var. grandiretis; Grolle 1960, Schuster 1988)
Cephalozella aspericaulis Jørg. (C. divaricata; Jørgensen 1934, Schuster 1988)
Lophozia silvicola Buch (L. ventricosa)
Marchantia aquatica (Nees) Burgeff (M. polymorpha)
Scapania obscura (H. Arn. & C. Jens.) Schiffn. (S. subalpina)

Bladmosar

Andreaea alpestris (Thed.) Schimp. (A. rupestris)
Andreaea crassinervia Bruch (A. rothii)
Andreaea frigida Hüb. (A. rothii)
Bryum acutiforme Limpr. (B. acutum)
Bryum badium (Brid.) Schimp. (B. caespiticium; Nyholm 1993)
Bryum bimum (Schreb.) Turn. (B. pseudotriquetrum)
Bryum bryoides (R. Brown) Ångstr. (B. arcticum; Nyholm 1993)
Bryum excurrens Lindb. (Nyholt 1993)
Bryum schleicheri Lam. & DC. (B. pseudotriquetrum; Nyholm 1993)
Bryum subelegans Kindb. (B. flaccidum)
Bryum subneodamense Kindb. (B. neodamense var. ovatum)
Bryum vermigerum H. Arn. & C. Jens. (B. oblongum)
Ceratodon heterophyllum Kindb. (C. purpureus)
Dicranoweisia compacta (Schwaegr.) Schimp. (D. crispula)
Dicranum brevifolium (Lindb.) Lindb. (D. muehlenbeckii)
Ephemerum minutissimum Lindb. (E. serratum)
Grimmia muehlenbeckii Schimp. (G. trichophylla)
Grimmia subulcata Limpr. (G. sessitana)
Heterocladium wulfisbergii (H. heteropterum; Hedenäs 1992)
Hypnum dolomiticum Milde (H. recurvatum, H. revolutum)
Hypnum resupinatum Spruce (H. cupressiforme)
Hypnum sauteri Schimp. (H. recurvatum)
Palustriella falcata (Brid.) Hedenäs (P. commutata)
Plagiomnium curvatulum (Lindb.) Schljak. (P. medium)
Polytrichum jensenii I. Hag. (P. commune)
Polytrichum swartzii Hartm. (P. commune)
Pseudocalliergon brevifolium (Lindb.) Hedenäs (P. lycopodioides)

Pseudesleskeella rupestris (Berggr.) Hedenäs & Söderstr. (P. nervosa)
Racomitrium obtusum (Brid.) Brid. (R. heterostichum)
Sanionia orthothecoides (Lindb.) Loeske (S. uncinata)
Schistidium atrocusum (Schimp.) Limpr. (S. apocarpum)
Schistidium bryhni I. Hag. (S. apocarpum)
Schistidium confertum (Funck) Bruch & Schimp. (S. apocarpum)
Schistidium papillosum Culm. (S. apocarpum)
Scorpidium cossonii (Schimp.) Hedenäs (S. revolvens)
Sphagnum affine Ren. & Card. (S. imbricatum; Flatberg 1984)
Sphagnum jensenii Lindb. f. (S. annulatum)
Tayloria serrata (Hedw.) Bruch & Schimp
Warnstorfia procera (Ren. & H. Arn.) Tuom. (W. exannulata)

3 Ekskluderte gyldige slekter (*) og artar.

Rettnamn på (mesteparten av) det norske materialet i parentes.

Levermosar

Cephaloziella macounii (Aust.) Aust. (→ ?)
Cephaloziella elachista (Gott. & Rabenh.) Schiffn. (→ *C. spinigera*)
 **Pedinophyllum interruptum* (Nees) Kaal. (→ *Plagiochila porelloides*)
Plagiochila arctica Bryhn & Kaal. (→ *P. porelloides*)

Bladmosar

**Aphanorhegma* Sull. (→ *Physcomitrella*)
Calliergon orbiculari-cordatum (Ren. & Card.) Broth. (→ *C. richardsonii*)
Ceratodon conicus (C. Muell.) Lindb. (→ *C. purpureus*)
Dicranum muehlenbeckii Bruch & Schimp. (→ *D. brevifolium*)
 **Isopterygium* Mitt. (→ *Isopterygiopsis*, *Pseudotaxiphyllum*)
Paraleucobryum sauteri (Bruch & Schimp.) Loeske (→ *P. longifolium*)
 **Sematophyllum demissum* (Wils.) Mitt. (→ ?)
 **Scleropodium* Schimp. (→ *Pseudoscleropodium*)
Sphagnum imbricatum Russ. (→ *S. affine*, *S. austini*)

4 Vitskapelege namneendringar i høve til Frisvoll et al. (1984)

Ein del nye namn er nomenklatoriske synonym. Dei reduserte namna varierer frå vanleg taksonomisk synonym til underart, variant eller form. → tyder at namnet eigentleg viser til ein annan art, men at det før vart bruka om den som er gjeve. Den rette statusen til desse namna er slik: *Lophozia groenlandica* (Nees) Macoun = *L. wenzelii*, *Dicranum congestum* Brid. = *D. fuscescens*, *D. muehlenbeckii* B., S. & G. (eigen art), *Sphagnum imbricatum* Russ. (eigen art).

1984

Levermosar

Cephaloziella elachista (Gott. & Rabenh.) Schiffn.
Cephaloziella subdentata Warnst.
Chiloscyphus pallescens (Hoffm.) Dum.
Gymnocolea acutiloba (Schiffn.) K. Müll.
Lophocolea (Dum.) Dum.
Lophocolea bidentata (L.) Dum.
Lophocolea fragrans (Moris & De Not.) Gott. et al.
Lophocolea heterophylla (Schräd.) Dum.
Lophocolea minor Nees
Lophozia borealis Frisv. & Moen
Lophozia groenlandica (Nees) Macoun →
Marsupella stableri Spruce
Pedinophyllum interruptum (Nees) Kaal.
Plagiochila arctica Bryhn & Kaal.
Pleurocladula islandica (Nees) Grolle
Porella baueri (Schiffn.) C. Jens.
Radula lindenbergiana C. Hartm.

Bladmosar

Amblystegium compactum (C. Müll.) Aust.
Amblystegium jungermannioides (Brid.) B., S. & G.
Amblystegium riparium (Hedw.) B., S. & G.
Andreaea hartmanii Thed.
Andreaea papillosa Lindb.
Anoetangium tenuinerve (Limpr.) Par.
Anomobryum julaceum (Gaertn. et al.) Schimp.
Aphanorhegma patens (Hedw.) Lindb.
Brachythecium fendleri (Sull.) Jaeg.
Brachythecium geheebii (Milde) Milde
Brachythecium groenlandicum (C. Jens.) Schljak.
Bryum acutum Lindb.
Bryum inclinatum (Brid.) Bland.
Bryum subapiculatum Hampe
Calliergon obtusifolium Karczm.

1995

går ut (K. Damsholt pers. medd.)
Cephaloziella spinigera
Chiloscyphus polyanthos
Gymnocolea inflata
Chiloscyphus
Chiloscyphus coadunatus
Chiloscyphus fragrans
Chiloscyphus profundus
Chiloscyphus minor
Gymnocolea borealis
Lophozia murmanica
Marsupella boeckii
 går ut (Grolle 1969)
 går ut (Schuster 1980: 378)
Pleurocladula albescens
Porella platyphylla
Radula complanata

Conardia compacta
Platydictya jungermannioides
Leptodictyum riparium
Andreaea obovata
Andreaea sparsifolia
Molendoa tenuinervis
Anomobryum filiforme
Physcomitrella patens
Brachythecium collinum
Homalothecium geheebii
Brachythecium coruscum
Bryum acutiforme
Bryum amblyodon
Bryum micro-erythrocarpum
Calliergon richardsonii

Calliergon orbiculari-cordatum (Ren. & Card.) Broth.
Calliergon sarmentosum (Wahlenb.) Kindb.
Calliergon stramineum (Brid.) Kindb.
Calliergon trifarium (Web. & Mohr) Kindb.
Campyllum halleri (Hedw.) Lindb.
Ceratodon conicus (C. Müll.) Lindb.
Cirriphyllum reichenbachianum (Hüb.) Wijk. & Marg.
Cirriphyllum tenuinerve (Lindb.) Wijk. & Marg.
Cratoneuron commutatum (Hedw.) G. Roth
Cratoneuron decipiens (De Not.) Loeske
Ctenidium procerrimum (Mol.) Lindb.
Desmatodon Brid.
Desmatodon cernuus (Hüb.) B. & S.
Desmatodon heimii (Hedw.) Mitt.
Desmatodon latifolius (Hedw.) Brid.
Desmatodon laureri (Schultz) B. & S.
Desmatodon leucostoma (R. Brown) Berggr.
Desmatodon systylius Schimp.
Dicranum affine Funck
Dicranum congestum Brid. →
Dicranum muehlenbeckii B., S. & G. →
Drepanocladus badius (Hartm.) G. Roth
Drepanocladus exannulatus (Schimp.) Warnst.
Drepanocladus fluitans (Hedw.) Warnst.
Drepanocladus lycopodioides (Brid.) Warnst.
Drepanocladus pseudostramineus (C. Müll.) G. Roth
Drepanocladus revolvens (Anon.) Warnst.
Drepanocladus trichophyllum (Warnst.) Podp.
Drepanocladus tundrae (H. Arn.) Loeske
Drepanocladus uncinatus (Hedw.) Warnst.
Drepanocladus vernicosus (Mitt.) Warnst.
Fissidens cristatus Mitt.
Fissidens limbatus Sull.
Funaria muhlenbergii Turn.
Grimmia holleri Mol.
Heterocladium papillosum (Lindb.) Lindb.
Homalothecium nitens (Hedw.) Robins.
Hylocomium brevirostre (Brid.) B., S. & G.
Hylocomium pyrenaicum (Spruce) Lindb.
Hylocomium umbratum (Hedw.) B., S. & G.
Hypnum lindbergii Mitt.
Hypnum pratense (Rabenh.) Hartm.
Isopterygium alpicola (Lindb. & H. Arn.) Nyh.
Isopterygium elegans (Brid.) Lindb.
Isopterygium pulchellum (Hedw.) Jaeg.
Kiaeria riparia (H. Lindb.) Corley
Mielichhoferia mielichhoferi (Hook.) Wijk. & Marg.
Neckera webbiana (Mont.) Düll
Oxystegus (Limpr.) Hilp.
Oxystegus tenuirostre (Hook. & Tayl.) A.J.E. Sm.
Paraleucobryum sauteri (B., S. & G.) Loeske
Plagiopus oederi (Brid.) Limpr.
Plagiothecium curvifolium Limpr.
Plagiothecium rutheri Limpr.
Plagiothecium succulentum (Wils.) Lindb.
Polytrichum alpinum Hedw.
Polytrichum formosum Hedw.
Polytrichum longisetum Brid.
Polytrichum pallidisetum Funck
Polytrichum sexangulare Brid.
Schistidium pulvinatum (Hedw.) Brid.
Scleropodium purum (Hedw.) Limpr.
Scorpidium turgescens (T. Jens.) Loeske
Sematophyllum demissum (Wils.) Mitt.
Sphagnum imbricatum Russ. →
Thuidium abietinum (Hedw.) B., S. & G.
går ut (Hedenäs 1993b)
Warnstorfia sarmentosa
Straminergon stramineum
Pseudocalliergon trifarium
Campylophyllum halleri
går ut (Burley & Pritchard 1990)
Eurhynchium flotowianum
Cirriphyllum tommasinii
Palustriella commutata
Palustriella decipiens
Hypnum procerrimum
Tortula
Tortula cernua
Henediella heimii
Tortula eurphylla
Tortula laureri
Tortula leucostoma
Tortula systylia
Dicranum bergeri
Dicranum flexicaule
Dicranum brevifolium
Loeskyppnum badium
Warnstorfia exannulata
Warnstorfia fluitans
Pseudocalliergon lycopodioides
Warnstorfia pseudostraminea
Scorpidium revolvens
Warnstorfia trichophylla
Warnstorfia tundrae
Sanonia uncinata
Hamatocaulis vernicosus
Fissidens dubius
Fissidens gracilifolius
Entosthodon muhlenbergii
Grimmia apiculata
Pseudoleskeella papillosa
Tomentypnum nitens
Loeskeobryum brevirostre
Hylocomiastrum pyrenaicum
Hylocomiastrum umbratum
Calliergonella lindbergii
Breidleria pratensis
Isopterygiopsis alpicola
Pseudotaxiphyllum elegans
Isopterygiopsis pulchella
Dicranella riparia
Mielichhoferia mielichhoferiana
Neckera besserii
Trichostomum
Trichostomum tenuirostre
går ut (Müller & Frahm 1987)
Plagiopus oederiana
Plagiothecium laetum
Plagiothecium denticulatum
Plagiothecium nemorale
Polytrichastrum alpinum
Polytrichastrum formosum
Polytrichastrum longisetum
Polytrichastrum pallidisetum
Polytrichastrum sexangulare
Schistidium flaccidum
Pseudoscleropodium purum
Pseudocalliergon turgescens
går ut (Schumacker & De Zuttere 1982)
Sphagnum affine, *S. austinii*
Abietinella abietina

Thuidium erectum Duby
 Tortula intermedia (Brid.) De Not.
 Tortula laevipila (Brid.) Schwaegr.
 Tortula norvegica (Web.) Lindb.
 Tortula papillosa Wils.
 Tortula ruraliformis (Besch.) Grout
 Tortula ruralis (Hedw.) Gaertn. et al.
 Tortula virescens (De Not.) De Not.
 Zygodon baumgartneri Malta

Thuidium delicatulum
 Syntrichia intermedia
 Syntrichia laevipila
 Syntrichia norvegica
 Syntrichia papillosa
 Syntrichia ruraliformis
 Syntrichia ruralis
 Syntrichia virescens
 Zygodon rupestris

5 Norske namneendringar i høve til Frisvoll et al. (1984)

a Slektsnamn (sortert alfabetisk etter norsk namn bak kvart symbol).

n nye slekter og namn
 u utgåtte slektsnamn
 * gamle namn er endra fordi slekta er oppdelt eller omdefinert
 ! av same grunn er det norske namnet overflytta til ny slekt
 !! som !, men ingen reelle endringar
 utan symbol: endringar av andre grunnar

Nye slektsnamn

n	Alvemose	Hamatocaulis
n	Binnemose	Polytrichastrum
n	Bleikmose	Sanionia
n	Fjæremose	Hennediella
n	Granmose	Abietinella
n	Grasmose	Straminergon
n	Gullmose	Tomentypnum
n	Gulmose	Pseudocalliergon
n	Hakemose	Campylophyllum
n	Havmose	Conardia
n	Hårnose	Platydictya
n	Kystmose	Loeskeobryum
n	Messingmose	Loeskypnum
n	Nøkkemose	Warnstorfia
n	Skrukkemose	Breidleria
n	Stormose	Leptodictyum
n	Tettmose	Molendoa
*	Etasjemose	Hylocomium
*	Kalkmose	Cratoneuron
	Doggmose	Pseudephemerum
	Rabbemose	Prasanthus
	Stiftmose	Aongstroemia

Utgåtte og omdefinerte slektsnamn

u	Apemose	Pedinophyllum
u	Gløsmose	Sematophyllum
u	Kaurmose	Oxystegus
u	Tannmose	Lophocolea
!	Husmose	Hylocomiastrum (før: Hylocomium)
!	Hårstjerne	Syntrichia (før: Tortula)
!	Skimmermose	Pseudotaxiphyllum (før: Isopterygium, u)
!	Tuffmose	Palustriella (før: Cratoneuron)
!	Tustmose	Tortula (før: Desmatodon, u)
!!	Mudderrose	Physcomitrella (før: Aphanorhegma, u)
!!	Narremose	Pseudoscleropodium (før: Scleropodium, u)

b Artsnamn. Namn i nokre slekter som ikkje hadde endinga -mose, får no slik ending. Det gjeld -glefsemose *Cephalozia*, -hutremose *Marsupella*, -krekemose *Lepidozia*, -krylmose *Plagiobryum*, -ljàmose *Dicranodontium*, -pistremose *Cephalozia* og -sprikemose (*Oncophorus*). Artsnamna i *Pohlia* endar no på -nikke. Desse artane er ikkje førde opp her. Det er fleire grunnar til dei andre namneskifta, sjå symbola nedanfor. Kvar artsblokk er sortert alfabetisk etter vitskapleg namn.

n ny einartsslekt, slekts- og artsnamn like
 * arten skifter slekt og rota følger det nye slektsnamnet
 + slekta har skifta norsk namn
 e tidlegare fleirtartsslekt blir einarts
 f tidlegare einartsslekt blir fleirtarts
 utan symbol: endringar av andre grunnar (nye artar i slekta o.l.)

1995

Levermosar

* Totannblonde (*Chiloscyphus coadunatus*)
 * Skøreblonde (*Chiloscyphus fragrans*)
 * Grynblonde (*Chiloscyphus minor*)
 * Stubbeblonde (*Chiloscyphus profundus*)
 * Brundymose (*Gymnocolea borealis*)
 + Rabbemose (*Prasanthus suecicus*)
 e Bremose (*Pleurocladula albescens*)
 Røteflak (*Calyptogeia suecica*)
 Oreblæremose (*Frullania oakesiana*)
 Skogkrekemose (*Lepidozia reptans*)

Bladmosar

n Granmose (*Abietinella abietina*)
 n Skrukkemose (*Breidleria pratensis*)
 n Hakemose (*Campylophyllum halleri*)
 n Havmose (*Conardia compacta*)
 n Alvemose (*Hamatocaulis vernicosus*)
 n Fjæremose (*Hennediella heimii*)
 n Stormmose (*Leptodictyum riparium*)
 n Kystmose (*Loeskeobryum brevirostre*)
 n Messingmose (*Loeskypnum badium*)
 n Tettmose (*Molendoa tenuinervis*)
 n Hårnøkkemose (*Platydictya jungermannioides*)
 n Skimmermose (*Pseudotaxiphyllum elegans*)
 n Grasmose (*Straminergon stramineum*)
 n Gullmose (*Tomentypnum nitens*)

* Engbroddmose (*Calliergonella lindbergii*)
 * Bregøftemose (*Dicranella tiparia*)
 * Bråtekoppmose (*Eurhynchium flotowianum*)
 * Agnemoldmose (*Eurhynchium flotowianum*)
 * Lundsilkemose (*Homalothecium geheebii*)
 * Kamflette (*Hypnum procerrimum*)
 * Hårblankmose (*Isopterygiopsis alpica*)
 * Skøreblankmose (*Isopterygiopsis pulchella*)
 * Fjellbinnemose (*Polytrichastrum alpinum*)
 * Kystbinnemose (*Polytrichastrum formosum*)
 * Brembinnemose (*Polytrichastrum longisetum*)
 * Skalpinnemose (*Polytrichastrum pallidisetum*)
 * Snøbinnemose (*Polytrichastrum sexangulare*)
 * Striglegulmose (*Pseudocalliergon lycopodioides*)
 * Navargulmose (*Pseudocalliergon trifarium*)
 * Kvapgulmose (*Pseudocalliergon turgescens*)
 * Vortetråkleemose (*Pseudoleskeella papillosa*)
 * Klobleikmose (*Sanionia uncinata*)
 * Raudmakkemose (*Scorpidium revolvens*)
 * Kaursvamose (*Trichostomum tenuirostre*)
 * Vrangnøkkemose (*Warnstorfia exannulata*)
 * Vassnøkkemose (*Warnstorfia fluitans*)
 * Pyttnøkkemose (*Warnstorfia pseudostraminea*)
 * Blodnøkkemose (*Warnstorfia sarmentosa*)
 * Tjønn-nøkkemose (*Warnstorfia trichophylla*)
 * Hakenøkkemose (*Warnstorfia tundrac*)

+ Stiftemose (*Aongstroemia longipes*)
 + Doggmose (*Pseudephemerum nitidum*)
 + Torntustmose (*Tortula mucronifolia*)

1984

Totannmose
 Skøretannmose
 Gryntannmose
 Stubbetannmose
 Brunflik
 Grusrabbmose
 Snøbremose
 Stubbeflak
 Hasselblæremose
 Tusenbeinkrek

Grantujamose
 Jamneflette
 Sprikestjernemose
 Havkrypmose
 Huldreklo
 Fjæretustmose
 Vasskrypmose
 Kysthusmose
 Stuttklo
 Tettjuvmose
 Hårkrypmose
 Kystskimmer
 Grastjønnmose
 Gullsilkemose

Engflette
 Brefrostmose
 Svaibråtemose
 Agneveikmose
 Silkelundmose
 Flettekamlose
 Hårskimmer
 Skøreskimmer
 Fjellbjørnemose
 Kystbjørnemose
 Brembjørnemose
 Skalpbjørnemose
 Snøbjørnemose
 Strigleklo
 Navartjønnmose
 Kvapmakkemose
 Vortefloke
 Bleikklo
 Brunklo
 Kaurmose
 Vrangklo
 Vassklo
 Pyttklo
 Blodtjønnmose
 Nøkkklo
 Hakeklo

Myrkantsstift
 Sølomose
 Tornhårstjerne

+ Murtustmose (<i>Tortula muralis</i>)	Murhårstjerne
+ Klosterustmose (<i>Tortula obtusifolia</i>)	Klosterhårstjerne
+ Skruetustmose (<i>Tortula subulata</i>)	Skruehårstjerne
e Kalkmose (<i>Cratoneuron filicinum</i>)	Granntuffmose
e Kammosse (<i>Ctenidium molluscum</i>)	Kalkkammosse
e Etasjemose (<i>Hylocomium splendens</i>)	Etasjehusmose
f Sumpbroddmose (<i>Calliergonella cuspidata</i>)	Broddmose
f Ugrasvegmosse (<i>Ceratodon purpureus</i>)	Vegmosse
f Kystkoppmose (<i>Entosthodon obtusus</i>)	Koppmose
f Storalgemose (<i>Ephemerum serratum</i>)	Algemose
f Kystblankmose (<i>Isopterygiopsis muelleriana</i>)	Blankmose
Tuetrollmose (<i>Cyrtomnium hymenophyllum</i>)	Kroktrøllmose
Knausbustehette (<i>Orthotrichum limprichtii</i>)	Glattkragebustehette
Almebustehette (<i>Orthotrichum philibertii</i>)	Stridhårbustehette
Filtbustehette (<i>Orthotrichum urnigerum</i>)	Hårkragebustehette
Kalktuffmose (<i>Palustriella commutata</i>)	Stortuffmose
Beitegråmose (<i>Racomitrium elongatum</i>)	Kalkgråmose
Storblomstermose (<i>Schistidium apocarpum</i>)	Gjøglarblomstermose
Kystblomstermose (<i>Schistidium strictum</i>)	Raudblomstermose
Stormakkmose (<i>Scorpidium scorpioides</i>)	Myrmakkmose

6.2 Andre kommentarar

6. I 1984-lista var *Andreaea hartmanii* registrert som art. Han står nær *A. obovata*, og Murray (1987) fører dei saman. Vi følgjer Murray, men det skandinaviske materialet treng revisjon (Söderström et al. 1992).

7. *Cinclidium latifolium* veks på Svalbard, men er rett og slett uteglymt av Koponen i Nyholm (1993). Nøklar, illustrasjonar og omtale av alle artane i den gamle fagermosefamilien (som no er delt på tornemose-, gittermose- og fagermosefamilien) finst hos Frisvold (1981c).

8. *Campylopus arcticus* er vanleg på Svalbard (L. Hedenäs pers. medd.). Arten vart tidlegare forveksla med *C. stellatum*.

9. Slekta *Lophocolea* med alle artane blir no ført til *Chiloscyphus*, og samanslåinga har skapt namneforvirring. Typen til namnet *L. bidentata* (L.) Dum. (*Jungermannia* 1753) er autoik (sambu), og namnet må brukast om det Arnell (1956) kallar *L. cuspidata* (frå 1876, sjå korrekt namnebruk i *Lophocolea* hos Smith 1990). Men i *Chiloscyphus* kan ikkje epitetet *bidentata* brukast, og det rette namnet for det autoike taksonet er *C. coadunatus* (Vana & Virchenko 1992). Det var eit par nærstående takson i kvar av dei tidlegare slektene, og somme reknar dei for fire artar. Men uklar morfologi hos begge taksonpara, og lite konstant kjønnsdifferensiering (autoik/dioik) hos dei tidlegare *Lophocolea*-taksona gjer at vi vel å føra opp to artar, kvar med to variantar: *Chiloscyphus polyanthos* var. *polyanthos* og var. *pallescens* (Hoffm.) Dum.; *C. coadunatus* var. *coadunatus* og var. *rivularis* (Raddi) c.n. [Basonym: *Jungermannia bidentata* var. β *rivularis* Raddi, Jung. *Étrusca* 26. 1818]. Smith (1990) har òg to artar og fire variantar, og gjev nyttige kommentarar om artsproblema. - Dersom nokon vil skilja mellom fire artar er dei rette namna: *C. polyanthos* og *C. pallescens* (Hoffm.) Dum. (slik som i 1984-lista); *C. coadunatus* og *C. latifolius* (Nees) Engel & Schust. (for *Lophocolea cuspidata* og *L. bidentata* hos Arnell 1956).

10. *Hygrohypnum micans* er funnen av H.H. Blom (pers. medd.) på nokre fjell ved Bergen, og ikkje publisert for Noreg tidlegare. Det har vore vanleg å føra arten til *Sematophyllum*, men vi følgjer Anderson et al. (1990). Arten høyrer til eit sterkt vestleg floragelement.

11. Ein ser ofte ei snevrare slektsavgrensing som gjev desse namna: *Lexcuraea saxicola*; *Pseudoleskea incurvata* (Hedw.) Loeske, *P. palens* (Lindb.) Kindb., *P. radicata* (Mitt.) Macoun & Kindb.; *Pychoodium plicatum* (Web. & Mohr) Schimp.

12. Namnet *Marchantia polymorpha* L. 1753 er typifisert, og den valde typen er same plante som har vore kalla *M. aquatica* 1943 (Bischler-Causse & Boisselier-Dubayle 1991). Det eldste namnet på *M. aquatica* er etter dette *M. polymorpha*, og mosen som før var kalla *M. polymorpha* manglar artsnamn. Dersom dette blir ståande, vil det føra til alvorleg namneforvirring. Regelverket for bruk av plantenamn vert fastsett av botaniske kongressar, den siste i Tokyo 1993. Der vart det vedteke at godt innarbeidde namn ikkje trong endrast, sjølv om typen til namnet viste seg å høyra til ein annan art enn ein hadde trudd (sjå oppsummering hos McNeill 1995). Regelen bør bli gjort gjeldande i dette tilfellet. Inntil så er avgjort, held vi på dei tradisjonelle namna.

13. Tre levermosetakson er oppførde som artar i ulike sjekklistar og arbeid, men dei er i beste fall vanskelege å skilja frå ein hovudart: (1) *Cephalozia affinis* Lindb. er autoik (sambu) og skil seg i dette frå *C. lunulifolia* som er dioik (særbu). Dette er så langt ein veit einaste ulikskapen, og det er heller ikkje sikkert han er konstant. Reint praktisk er det (bort imot) umogleg å skilja på to artar. (2) *Marsupella aquatica* (Lindenb.) Schiffn. står nær *M. emarginata*. På variantnivå er den rette kombinasjonen *M. emarginata* var. *aquatica* (Lindenb.) Dum. (3) *Pellia borealis* Lorb. kan ikkje alltid skiljast morfologisk frå *P. epiphylla*. Men dei er skilde cytologisk (Smith 1990), og er derfor gode biologiske takson. Det er såleis eit praktisk og taksonomisk-teoretisk spørsmål kva rang *P. borealis* skal ha. Så lenge taksonet er morfologisk uklart, vel vi å ha det som underart: *P. epiphylla*

(L.) Corda ssp. *borealis* (Lorb.) c.n. (Basionym: *P. borealis* Lorb., Jahrb. Wiss. Bot. 80: 697. 1934).

14. Naturen er ikke alltid så skjematisk som vi ønsker, og det kan vera vanskeleg å dra sikre taksonomiske grenser mellom plantar (takson) vi synest er ulike. *Arten* står sentralt her, for i sjekklista finst berre dette taksonomiske nivået. På lågare nivå kjem underartar, variantar og former, og svært mange slike er rapporterte frå Noreg. Mellom spesialistar kan det vera stor usemje om kva som er artar (sjå òg kommentar 24). Her fører vi opp som underartar dei godt dokumenterte norske taksona som få eller ingen i dag vil rekna som artar. Men etter nærare undersøkingar kan somme av dei få artsrang. For sterke kandidatar til slikt behandling gjev vi artskombinasjonen. Ein underart (merka ?) finst kanskje på Svalbard (Frisvoll & Elvebakk i trykk). Av to artar (merka *) veks ikkje det vi kallar hovudunderarten i Noreg. Men resten har i tillegg ein hovudunderart, og namnet er alltid det same som artsnamnet utan autor (t.d. *Andreaea rothii* Web. & Mohr ssp. *rothii*). Verdien av variantar og former er ofte omstridt, og dei blir ikkje omtala her.

Andreaea rothii ssp. *falcata* (Schimp.) Lindb. (Schultze-Motel 1970, som *A. crassinervia* ssp. *hunii*)

Blepharostoma trichophyllum ssp. *brevirete* (Bryhn & Kaal.) Schust. (Arnell 1956, Söderström 1995)

Campyllum stellatum ssp. *protensum* (Brid.) C. Jens. [C. protensum (Brid.) Kindb.]

Cephalozia bicuspidata ssp. *lammersiana* (Hüb.) Schust. (Arnell 1956, Söderström 1995)

Cephalozia rubella ssp. *arctiogen* (Schust.) Schust. & Damsh. (Damsholt & Long 1983, Söderström 1995)

Fontinalis antipyretica ssp. *gracilis* (Lindb.) Kindb., ssp. *kindbergii* (Ren. & Card.) Card., ssp. *sparsifolia* (Limpr.) Kindb. (Nyholm 1960, Söderström et al. 1992)

Gymnocolea inflata ssp. *acutiloba* (Schiffn.) Schust. & Damsh. (Arnell 1956, Söderström 1995) [*G. acutiloba* (Schiffn.) K. Müll.]

**Jungermannia exsertifolia* ssp. *cordifolia* (Dum.) Vana (Arnell 1956, Söderström 1995)

Orthotrichum affine ssp. *fastigiatum* (Brid.) Hartm. [O. fastigiatum Brid.]

Pellia epiphylla ssp. *borealis* (sjå kommentar 13)

Plagiothecium denticulatum ssp. *ruthei* (Limpr.) Kindb. [P. ruthei Limpr.]

Pohlia nutans ssp. *schimperii* (C. Müll.) Nyh. (Nyholm 1958) [P. schimperii (C. Müll.) Andrews]

?*Preissia quadrata* ssp. *hyperborea* Schust. (Frisvoll & Elvebakk i trykk)

Racomitrium canescens ssp. *latifolium* (C. Jens.) Frisv. (Frisvoll 1983)

**Racomitrium macounii* ssp. *alpinum* (Lawt.) Frisv. (Frisvoll 1988)

Radula complanata ssp. *lindenbergiana* (C. Hartm.) Schust. (Arnell 1956, Söderström 1995) [*R. lindenbergiana* C. Hartm.]

Riccardia latifrons ssp. *arctica* Schust. & Damsh. (Söderström 1995)

Scapania irrigua ssp. *rufescens* (Loeske) Schust. (Söderström 1995)

Schistidium elegantulum ssp. *wilsonii* Blom (Blom i trykk)

Schistidium maritimum ssp. *piliferum* (I. Hag.) B. Bremer (Bremer 1980)

Schistidium rivulare ssp. *latifolium* (Zett.) B. Bremer (Bremer 1980)

Schistidium submuticum ssp. *arcticum* Blom (Blom i trykk)

Sphagnum fimbriatum ssp. *concinnum* (Berggr.) Flatb. & Frisv. (Flatberg & Frisvoll 1984)

Sphagnum majus ssp. *norvegicum* Flatb. (Flatberg 1987)

Sphagnum subfulvum ssp. *purpureum* Flatb. (Flatberg 1985)

Sphagnum subnitens ssp. *ferrugineum* Flatb. (Flatberg 1985)

Tritomaria quinqueidentata ssp. *turgida* (Lindb.) H. Perss. (Söderström 1995)

15. Wyatt et al. (1993) har vist at *Plagiommium curvatulum* er godt genetisk skilt frå *P. medium*. Begge har oppstått ved kryssing og etterfølgjande kromosomfordobling (allopolyploidi), *P. medium* frå *P. ellipticum* og *P. insigne* (ein nordamerikansk art) og *P. curvatulum* frå *P. ellipticum* og (truleg) *P. elatum*. *P. curvatulum* veks i fjellet og i Arktis - der *P. medium* ikkje finst.

16. *Polytrichastrum* vart skilt ut frå *Polytrichum* for snart 25 år sidan (Smith 1971, 1974), men først i det siste har fleire byrja bruka namnet. Grunnen til nøyinga var nok at slektene skil seg morfologisk berre i kapselkarakterar. Men desse synest vera fundamentale innan bjørnemoseordenen - *Polytrichales*. Mellom anna har sporene ulikt overflatemønster, med runde vorter hos *Polytrichastrum* og juletreliknande utvekster hos *Polytrichum*. Karakteren deler slektene i ordenen i to, og dei andre norske slektene (*Atrichum*, *Oligotrichum*, *Pogonatum* og *Psilopilum*) har sporer som hos *Polytrichastrum*. Det er òg skilnad mellom *Polytrichum* og *Polytrichastrum* i strukturen på epifragma (hinna over kapselåpningen), og *Polytrichum* har meir avsnørt kapselhals og meir kantut kapsel. I praksis må ein her, som ofte elles, læra kor kvar einiskil art høyrer til. Den namngjetne australasiatiske slekta *Dawsonia* (største mosane i verda) har sporer som hos *Polytrichum*, så slektskapen dit er større enn til *Polytrichastrum* (Smith 1974).

17. Zander (1993) har revidert begermosefamilien - *Pottiaceae*, noko som har ført til store endringar i både slekts- og artsnamn. Etter dette arbeidet er *Desmatodon*, *Phascum* og *Pottia* (gjennom typearten til kvar av slektene) synonym til *Tortula*, og *Oxystegus* til *Trichostomum*. Nye aksepterte slekter er *Hennediella*, *Microbryum*, *Molendoa* og *Syntrichia*. Dei fem norske artane i *Pottia* er gått til *Microbryum* (2) og *Tortula*, og dei to i *Phascum* til *Microbryum* og *Tortula*; sju artar i *Tortula* er gått til *Syntrichia*, og ein art i *Desmatodon* til *Hennediella*. - Her tek vi i bruk *Hennediella*, *Molendoa* og *Syntrichia*, og let *Desmatodon* bli synonym til *Tortula* og *Oxystegus* til *Trichostomum*. Vi tek ikkje i bruk *Microbryum*, og let ikkje *Phascum* og *Pottia* bli synonym til *Tortula*. Men *Phascum* og *Pottia* er heterogene og vil nok ikkje bli ståande slik vi har dei. Det kan godt henda Zanders revisjon slår gjennom heilt, og vi gjev dei nye namna vi ikkje har: *Microbryum* Schimp.: *M. commutatum* (Limpr.) [ikkje kombinert] (= *Pottia commutata*), *M. curvicolle* (Hedw.) Zand. (= *Phascum curvicolle*), *M. davallianum* (Sm.) Zand. (= *Pottia davalliana*). - *Tortula*: *T. acaulon* (With.) Zand. (= *Phascum cuspidatum*), *T. lanceola* Zand. (= *Pottia lanceolata*), *T. modica* Zand. (= *Pottia intermedia*), *T. truncata* (Hedw.) Mitt. (= *Pottia truncata*). - Sjå elles tilvisingar om synonym ved dei einiskilde artane i slektene *Hennediella*, *Syntrichia*, *Tortula* og *Trichostomum*.

18. Truleg veks *Polytrichum strictum* og *P. juniperinum* sjeldan saman i låglandet, der finst den første stort sett på myr og den andre på stein og mager jord. Av den grunn er *P. strictum* ofte sett på som ein økologisk underart av *P. juniperinum*. Men i fuktig fjellheie veks dei saman, og ulik farge på kapselheita (brun hos filtbjørnemose og lysare hos einerbjørnemose) gjer at dei kan bestemmast på avstand. Andre karakterar hos sporofytten og

gametofytten er òg greie der, t.d. grovleik og storleik (lengre blad og atskilleg større kapsel hos einerbjørnemose), bladstilling (mest utsperra hos einerbjørnemose) og stengelfilt (mest hos filt-bjørnemose).

19. Rohrer (1985a, b) har studert og monografert etasjemosefamilien - *Hylocomiaceae*; han finn at *Loeskeobryum* truleg står nærare *Rhytidiadelphus* enn *Hylocomium* (sjå òg Nyholm 1969), og at *Hylocomiastrum* står *Hylocomium* endå fjernare. *Hylocomiastrum* skil seg frå *Hylocomium* [karakterer i klammer] ved å ha eit meir variabelt forgreiningsmønster, sentralstreng i stammen [manglar], ulike forgreina hår (parafylliar) på stengelen, sterkt lengdefolda blad [jamne], kraftig nerve som ofte er enkel og endar i ein tagg [veik og dobbel], heilt glatte bladceller [ofte svakt papilløse pga utstikkande celleandar], eggforma kapsel utan tydeleg avsett hals [eggforma til elliptisk med markert hals], mindre splitta innerperistom [mykje splitta], tilspissa konisk kapsellokk [skrått nebbforma], og ved å mangla annulus [har annulus av store celler]. Konklusjonen er at *Hylocomiastrum*, *Hylocomium* og *Loeskeobryum* må førstast som egne slekter.

20. Mosenamn publiserte for J. Hedwigs *Species muscorum frondosorum* (1. Januar 1801) er ugyltige, og for å bli gyltige må dei validerast (publiserast på nytt). Namn i O.P. Swartz' *Dispositio systematica muscorum frondosorum Sueciae* 1799 er ikkje gyltige, og det er usikkert kven som validerte dei i *Monthly Review* (London) 1. Juli 1801 (Sayre 1959). Desse namna har vore tilskrive Swartz, men det var validerande autor (uttrykt ved ex, her anonym) som gjorde dei gyltige, og rett autorisering er 'Sw. ex Anon.' eller, ved kortaste korrekte sitering berre 'Anon.' Söderström et al. (1992) nyttar denne siteringsmåten ved to namn, nemleg *Orthotrichum pumilum* Sw. ex Anon. og *Scorpidium revolvens* (Sw. ex Anon.) Rubers. Men fire andre namn har same forhistorie, det er *Bryum pallens* Sw. ex Anon., *Dicranum polysetum* Sw. ex Anon., *Fissidens viridulus* (Sw. ex Anon.) Wahlenb. og slekta *Pterogonium* Sw. ex Anon. Her som elles er berre validerande autor ført opp i sjekklista.

21. Artane i *Schistidium apocarpum*-gruppa er under revisjon av H.H. Blom, men resultatet av arbeidet (Blom i trykk) blir ikkje publisert før denne sjekklista kjem ut. Her er derfor det første oversynet over dei norske artane etter revisjonen. I Frisvoll et al. (1984) var det ni *Schistidium*-artar - mot 34 no. Dette er ein uvanleg stor auke, og saman med *Scapania* er *Schistidium* den tredje artsrικaste slekta i sjekklista (*Sphagnum* har no 50 og *Bryum* 57 artar). Etter dette kan det endeleg bli mogleg å få orden på variasjonen i det store materialet som tidlegare vart ført til *S. apocarpum* coll.

22. Ei tid har det velkjente namnet *Brachythecium collinum* vore erstatta av *B. fendleri* (Sull.) Jaeg., men dei to er ikkje identiske (Ignatov & Afonina 1992).

23. Fire namn står i [klammer]; det gjeld artar som truleg veiks i Noreg, men som treng sikker påvising: *Bryum schleicheri* (Nyholm 1993), *Drepanocladus simplicissimus*, *D. tenuinervis* (Hedenäs 1993) og *Grimmia trichophylla* (det vanlege norske taksonet i artskomplekset er *G. muehlenbeckii*).

24. Innan *Plagiothecium* er det tre problematiske kollektivartar eller taksonpar: *P. laetum/curvifolium*, *P. denticulatum/ruthei* og *P. nemorale/succulentum*. Hofman (1991) har studert dei morfologisk og cytologisk. Ho fann at kvar av taksonpara er vanskele-

ge å definera morfologisk, og at dei har same gensettet. Ho meiner derfor det er tre og ikkje seks artar. Vi har størst erfaring med dei to første para. Innan *P. laetum/curvifolium* er mange førekomstar greie å namnge, men mange er òg problematiske. Det same gjeld for *P. denticulatum/ruthei*. Det finst morfologiske overgangsformer, og det manglar gode blandingsbestand der slike absolutt burde finnast. I dei fleste publikasjonar basert på feltanalyser ser ein taksona som *P. laetum* coll., *P. denticulatum* coll. og *P. nemorale* coll., og det har vorte vanleg å kommentera problema uta å la dei få taksonomiske konsekvensar. Det er ein uheldig situasjon. Touw & Rubers (1989) slår saman *P. nemorale/succulentum*, kallar *P. ruthei* for *P. denticulatum* var. *undulatum*, men skil mellom *P. laetum* og *P. curvifolium*. Med grunnlag i Hofmans (1991) studie og egne erfaringar vel vi å føra opp berre tre artar. Så vil tida visa om det kjem nye resultat i desse omstridde spørsmåla. Inntil vidare kan det vera praktisk å ha eit variantnamn også for *P. curvifolium*, det rette synest vera *P. laetum* var. *secundum* (Lindb.) c.n. [Basionym: *P. denticulatum* (Hedw.) Schimp. var. *secundum* Lindb., Act. Soc. Sc. Fenn. 10: 278. 1873]. - Dersom nokon vil ha seks artar, skal dei tre vi ikkje godtek siterast som *P. curvifolium* Limpr., *P. ruthei* Limpr. og *P. succulentum* (Wils.) Lindb.

25. Nerven hos *Stegonia latifolia* endgar anten før bladspissen eller går ut i ein lang hårspiss. Taksona (med eller utan hårspiss) veiks saman utan mellomformer, og Steere (1978) argumenterer for to artar. Anderson et al. (1990) følgjer han i det, og artsnamnet på Nyholms (1989) *S. latifolia* fo. *pilifera* er *S. pilifera* (Brid.) Crum & Anderson.

26. Endringar i namn i høve til Bell & Blom (1986) og Kanda (1987): *Cephaloziella exiliflora* = *C. varians* (Ochyra & Vana 1989); *Ceratodon validus* og *C. purpureus* = *C. antarcticus* (Burley & Pritchard 1990); *Drepanocladus* = *Sanionia*; *Polytrichum* = *Polytrichastrum*; *Pottia* = *Hennediella*; *Tortula* = *Syntrichia*; *Tortula princeps* var. *conferta* = *Syntrichia conferta* (Zander 1993). Bell & Blom (1986) har *Schistidium apocarpum* som ein frekvent art på Bouvetøya, men det er no klart at han ikkje veiks der; kva namn dette taksonet skal ha er uvisst (H.H. Blom pers. medd.). Dei har òg ein tabell med 46 karakterar for seks *Bryum* taksa, som alle blir førde til *B. cf. algens* utan freistnad på å gje dei namn. Då typematerialet til *B. algens* er dårleg veit ein enno ikkje kva namnet står for, men det kan vera eit synonym til *B. pseudotriquetrum* (Ochi & Ochyra 1985). - Kanda (1987) gjev mosar frå den austlegaste delen av Dronning Mauds Land. Han kallar ei innsamling *Grimmia plagiopodia* "Card." (s. 146) som må vera feil for *G. plagiopodia* Hedw.; Ochyra (1993) har kartlagt denne bipolarare arten i Antarktis, men har ikkje materiale frå Dronning Mauds Land. Elles er Kanda (1987) nokså uoversiktleg: *Bryum ongulense* Horik. & Ando (s. 123, beskriven 1961 på typematerialet frå nær den japanske Syowa-basen) og *B. inconnexum* Card. er synonym til *B. pseudotriquetrum* (Greene 1986) og *Desmatodon* (s. 151) kan vera *Hennediella* sp. etter ny slektsinndeling (ingen *Tortula*-art er kjent frå området). - Ut over dette har vi opplysningar om tre mosar frå nordvestre delen av Dronning Mauds Land (Vestfjella - Mühlig-Hofmannfjella): *Grimmia lawiana*, *Sarconeurum glaciale* og ein *Grimmia*-art frå Vestfjella som har vore kalla *G. grisea* Card. (men det er truleg feil; T. Engelskjøn pers. medd.). Vi kan nok venta funn av fleire mosar frå dei store isfrie områda i Dronning Mauds Land.

7 Litteratur

Nokre kjelder frå før 1814 er siterte etter andre forfattarar og ikkje tekne med her (gjeld Ray 1696, 1724; Strøm 1762, 1790, 1791; Wilse 1790 og Krogh 1813).

Anderson, L.E., Crum, H.A. & Buck, W.R. 1990. List of mosses of North America north of Mexico. - *Bryologist* 93: 448-499.

Anonym 1943. Norsk Botanisk Forening. Norsk Botanisk Forenings navnekomité for norske planter. - *Blyttia* 1: 119-120.

Anonym 1948. Norsk Botanisk Forening. Hovedforeningens årsmelding for 1947. - *Blyttia* 6: 7-8.

Arnell, S. 1956. Illustrated moss flora of Fennoscandia. I. Hepaticae. - Lund. 308 s.

Asakawa, Y. 1986. Chemical relationships between algae, bryophytes and pteridophytes. - *J. Bryol.* 14: 59-70.

Asbjørnsen, P.C. 1868. Torv og torvdrift. - Christiania.

Averis, A.B.G. & Averis, A.M. 1992. A survey of oceanic bryophytes at 19 woodland sites between Bergen and Stavanger, South-Western Norway. - Rapp., Univ. Bergen. 32 s. + App. 1-21.

Bell, B.G. & Blom, H.H. 1986. Bryophytes of Bouvetøya. - Norsk Polarinst. Skr. 185: 11-22.

Birks, H.J.B. 1991. *Anoetangium warburgii* in Western Norway. - *Lindbergia* 17: 67-68.

Bischler-Causse, H. & Boisselier-Dubayle, M.C. 1991. Lectotypification of *Marchantia polymorpha* L. - *J. Bryol.* 16: 361-365.

Blom, H.H. i trykk. A revision of the *Schistidium apocarpum* complex in Norway and Sweden. - Bryophyt. Bibl.

Blom, H.H. & Holten, J. 1988. *Plagiochila norvegica*, a new hepatic from West Norway. - *Lindbergia* 14: 8-11.

Blytt, M.N. 1837. Botanisk reise i sommeren 1836. - *Nyt Mag. Naturvidensk.* 1: 257-269.

Bremer, B. 1980. A taxonomic revision of *Schistidium* (Grimmiaceae, Bryophyta) 1. - *Lindbergia* 6: 1-16.

Burley, J.S. & Pritchard, N.M. 1990. Revision of the genus *Ceratodon* (Bryophyta). - *Harvard Papers in Botany* 2: 17-76.

Corley, M.F.V. & Crundwell, A.C. 1991. Additions and amendments to the mosses of Europe and the Azores. - *J. Bryol.* 16: 337-356.

Corley, M.F.V., Crundwell, A.C., Düll, R., Hill, M.O. & Smith, A.J.E. 1981. Mosses of Europe and the Azores; an annotated list of species, with synonyms from the recent literature. - *J. Bryol.* 11: 609-689.

Crandall-Stotler, B. 1984. Musci, Hepatics and Anthocerotales - an essay on analogues. - I Schuster, R., red. *New manual of bryology*. 2. Hattori Bot. Lab., Nichinan. S. 1093-1129.

Crum, H. & Anderson, L.E. 1981. Mosses of eastern North America. 1-2. - Columbia Univ. Press, New York. 1328 s.

Damsholt, K. 1986. Om 4 i Norden sjældne eller nye *Lophozia*-arter. - *Mossornas Vänner* 29: 23-31.

Damsholt, K. & Long, D.G. 1983. Notes on some Scandinavian *Cephaloziella* species; *C. rubella* (Nees) Warnst. var. *arctogena* Schust. new to Europe, the identity of *C. norvegica* Douin and typification of *C. stellulifera* (Spruce) Schiffn. - *Lindbergia* 9: 65-69.

Dixon, H.N. & Jameson, H.G. 1924. The students handbook of British mosses. - Eastbourne & London. 582 s., LXIII tab.

Du Rietz, G.E., Nannfelt, J.A. & Nordhagen, R. 1952. Våre ville planter. VII. Moser. Lav. Sopper. - Oslo. 312 s., 108 pl.

Falk, H. & Torp, A. 1991. Etymologisk ordbog over det norske og det danske sprog. - Bjørn Ringstrøms Antikvariat. [optrykk]

Flatberg, K.I. 1984. A taxonomic revision of the *Sphagnum imbricatum* complex. - *K. Norske Vidensk. Selsk. Skr.* 1984,3: 1-80.

Flatberg, K.I. 1985. Studies in *Sphagnum subfulvum* Sjörs, and related morphotypes. - *Lindbergia* 11: 38-54.

Flatberg, K.I. 1987. Taxonomy of *Sphagnum majus* (Russ.) C. Jens. - *K. Norske Vidensk. Selsk. Skr.* 1987,2: 1-42.

Flatberg, K.I. 1988a. *Sphagnum troendelagicum* sp. nov. (Sect. Cuspidata). - *Lindbergia* 14: 33-39.

Flatberg, K.I. 1988b. *Sphagnum viridum* [sic] sp. nov., and its relation to *S. cuspidatum*. - *K. Norske Vidensk. Selsk. Skr.* 1988,1: 1-64.

Flatberg, K.I. 1992. The European taxa in the *Sphagnum recurvum* complex. 1. *Sphagnum isoviitae* sp. nov. - *J. Bryol.* 17: 1-13.

- Flatberg, K.I. 1993a. *Sphagnum olafii* (Sect. Acutifolia), a new peat-moss from Svalbard. - J. Bryol 17: 613-620.
- Flatberg, K.I. 1993b. *Sphagnum rubiginosum* (Sect. Acutifolia), sp. nov. - Lindbergia 18: 59-70.
- Flatberg, K.I. 1993c. The European taxa in the *Sphagnum recurvum* complex. 2. Amended description of *Sphagnum brevifolium* and *S. fallax*. - Lindbergia 17: 96-110.
- Flatberg, K.I. 1994. The Norwegian Sphagna: a field colour guide. - Univ. Trondheim Vitensk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1994,3: 1-42, pl. 1-54.
- Flatberg, K.I. 1995. *Sphagnum tundrae*, a new species of sect. Squarrosa from the Arctic. - Lindbergia 19: 3-10.
- Flatberg, K.I. & Frisvoll, A.A. 1984. Revision of Svalbard bryophytes. III. The genus *Sphagnum*. - J. Hattori Bot. Lab. 56: 287-319.
- Flatberg, K.I., Moen, A., Pedersen, A., Skogen, A. & Vorren, K.-D. 1977. Norske navn på torvmoser (*Sphagnum*). - Blyttia 35: 11-13.
- Frisvoll, A.A. 1978. Billige bleier og andre gode ideer. - Adresseavisen 17.07.1978 og s. 18 i Larsson, B., red. Fortids kultur - samtids natur 1978. K. Norske Vidensk. Selsk. Mus.
- Frisvoll, A.A. 1981a. For første gang. - Adresseavisen 17.03.1981 og s. 22 i Holt, G., red. Fortids kultur - samtids natur 1981. K. Norske Vidensk. Selsk. Mus.
- Frisvoll, A.A. 1981b. Fifteen bryophytes new to Svalbard, including notes on some rare or interesting species. - Lindbergia 7: 91-102.
- Frisvoll, A.A. 1981c. Oversikt over norske moser. II. Fagermosefamilien - Mniaceae. - Blyttia 39: 165-188.
- Frisvoll, A.A. 1983. A taxonomic revision of the *Racomitrium canescens* group (Bryophyta, Grimmales). - Gunneria 41: 1-181.
- Frisvoll, A.A. 1988. A taxonomic revision of the *Racomitrium heterostichum* group (Bryophyta, Grimmales) in N. and C. America, N. Africa, Europe and Asia. - Gunneria 59: 1-289.
- Frisvoll, A.A. & Blom, H.H. 1992. Trua moser i Norge med Svalbard; raud liste. - NINA Utredning 42: 1-55.
- Frisvoll, A.A. & Elvebakk, A. i trykk. A catalogue of Svalbard plants, fungi, algae, and cyanobacteria. II. Bryophytes. - I: Elvebakk, A. & Prestrud, P., red. A catalogue of Svalbard plants, fungi, algae and cyanobacteria. - Norsk Polarinst. Skr.
- Frisvoll, A.A., Elvebakk, A., Flatberg, K.I., Halvorsen, R. & Skogen, A. 1984. Norske navn på moser. - Polarflokken 8: 1-59.
- Fægri, K. 1937. Torvmyrenes vidnesbyrd om landets historie. - Naturen 1937: 107-118.
- Fægri, K. 1946. Botaniske hjelpebøker. - Naturen 1946: 150-154.
- Fægri, K. 1969. Verdens underligste mose. - Naturen 1969: 353-358.
- Fægri, K. 1980. Et underlig plantenavn. - Naturen 1980: 286-288.
- Glime, J.M. 1989. Should mosses have common names? - Evansia 6: 1-6.
- Greene, D.M. 1986. A conspectus of the mosses of Antarctica, South Georgia, the Falkland Islands and southern South America. - British Antarctic Survey, Cambridge. 314 s.
- Grolle, R. 1960. Beitrag zur Kenntnis von *Barbilophozia*, insbesondere *B. floerkei* und *B. hatcheri*. - Nova Hedwigia 2: 555-566.
- Grolle, R. 1969. Die Verbreitung von *Pedinophyllum* in Europa. - Herzogia 1: 105-110.
- Grolle, R. 1983. Hepatics of Europe including the Azores: an annotated list of species, with synonyms from the recent literature. - J. Bryol. 12: 403-459.
- Gunnerus, J.E. 1766, 1776. Flora Norvegica. I-II. - Nidarosia, Hafnia. 96 + 148 s. (+ innl., indeksar og tavler).
- Hagen, I. 1897. Norges bryologi i det 18de århundrede. - K. Norske Vidensk. Selsk. Skr. 1897,3: 1-195.
- Hallingbäck, T. & Söderström, L. 1987. Sveriges mossor och deras svenska namn - en kommenterad checklista. - Svensk Bot. Tidskr. 81: 357-388.
- Hammer, C. 1794. Floræ Norvegicæ Prodomus. Forløber af Norske Flora eller planterige. Udi systematisk og Linnæisk dragt efter sexualsystemet. - P. Horrebows enke, Kiøbenhavn. [10+] 164 [+10] s.
- Hedenäs, L. 1988. *Amblystegium longicuspis* Lindb. & H. Arn., its status and taxonomic position. - Lindbergia 14: 142-146.
- Hedenäs, L. 1989a. The genus *Sanionia* (Musci) in northwestern Europe, a taxonomic revision. - Ann. Bot. Fenn. 26: 399-419.
- Hedenäs, L. 1989b. The genera *Scorpidium* and *Hamatocaulis*, gen. nov., in northern Europe. - Lindbergia 15: 8-36.

- Hedenäs, L. 1990a. A new species of *Campylium* from the northern holarctic region. - *Lindbergia* 16: 145-149.
- Hedenäs, L. 1990b. The genus *Pseudocalliergon* in northern Europe. - *Lindbergia* 16: 80-99.
- Hedenäs, L. 1992. Flora of Madeiran pleurocarpous mosses (Isobryales, Hypnobryales, Hookeriales). - *Bryophyt. Bibl.* 44: 1-165.
- Hedenäs, L. 1993a. Field and microscope keys to the Fennoscandian species of the *Calliergon-Scorpidium-Drepanocladus* complex, including some related or similar species. - *Biodetektor, Märstad.* 79 s.
- Hedenäs, L. 1993b. A generic revision of the *Warnstorfia-Calliergon* group. - *J. Bryol.* 17: 447-479.
- Hedenäs, L. 1994. The *Hedwigia ciliata* complex in Sweden, with notes on the occurrence of the taxa in Fennoscandia. - *J. Bryol.* 18: 139-157.
- Hedenäs, L. & Söderström, L. 1992. Svenska mossors systematiska indelning. - *Myrinia* 2: 61-67.
- Hedwig, J. 1801. *Species muscorum frondosorum*. - *Lipsiae.* vi + 439 s., 77 pl.
- Hofman, A. 1991. Phylogeny and population genetics of the genus *Plagiothecium* (Bryopsidea). - *Univ. Groningen.* 132 s.
- Holmboe, J. 1903. Planterester i norske torvmyrer. Et bidrag til den norske vegetations historie efter den sidste istid. - *Videnskabselsk. Skrift. Math.-naturv. Kl.* 1903,2: 1-227, 5 pl.
- Holmboe, J. 1937. *Plantelivet. Lærebok i botanikk for skoler.* - J.W. Cappelen's Forlag, Oslo.
- Holmsen, G. 1923. Vore myrers plantedække og torvarter. - *Norges Geol. Unders.* 99: 1-158.
- Hornburg, P. 1958. Om utnyttning av forskjellige arter kvitmose i jordbruk, gartneri og skogbruk. - *Medd. Norske Myrselsk.* 56: 122-129.
- Hornburg, P. 1970. Myrinventeringer og registrering av viltlandskaper. - *Medd. Norske Myrselsk.* 1970: [1-50]. (særtrykk)
- Horton, D. 1981. The taxonomic status of *Encalypta microstoma* Bals. et De Not. and *E. ciliata* var. *microstoma* Schimp. - *Cryptogamie Bryol. Lichénol.* 2: 153-169.
- Høeg, O.A. 1974. Planter og tradisjon. Floraen i levende tale og tradisjon i Norge 1925-1973. - Universitetsforlaget, Oslo - Bergen - Tromsø. 751 s.
- Ignatov, M.S. & Afonina, O.M., red. 1992. Check-list of mosses of the former USSR. - *Arctoa* 1: 1-85.
- Jensen, C. 1915. Danmarks mosser eller beskrivelse af de i Danmark med Færøerne fundne bryofytter. I. Hepaticales, Anthocerotales og Sphagnales. - København, Kristiania. 317 s.
- Jensen, C. 1939. Skandinaviens bladmossflora. - København. 535 s.
- Jermstad, A. 1946. [Melding av Per Størmers 'Moser fra skog og myr'.] - *Norges Apotekerfor. Tidsskr.* 54: 172-173.
- Jóhannsson, B. 1985. Tillögur um nöfn á íslenskar mosaaættkvíslir. - *Fjölrit náttúrufræðistofnunar* 1: 1-34.
- Jørgensen, E. 1934. Norges levermoser. - *Bergens Mus. Skr.* 16: 1-343, pl. 1-25.
- Jørgensen, P.M. 1972. Nordisk Bryologisk Forenings ekskursjon 1971. - *Lindbergia* 1: 264-266.
- Kanda, H. 1987. Catalog of moss specimens from Antarctica and adjacent regions housed mainly in the herbarium of the National Institute of Polar Research. - National Institute of Polar Research, Tokyo. 186 s.
- Klaveness, D. 1994. Algenes opprinnelse og tidlige evolusjon. - *Blyttia* 52: 167-179.
- Kleppa, P. 1973. Norsk botanisk bibliografi 1814-1964. - Universitetsforlaget, Oslo-Bergen-Tromsø. 334 s.
- Korsmo, E. 1925. Ugress i nutidens jordbruk. Biologiske og praktiske undersøkelser. - J.W. Cappelen's Forlag, Oslo. 694 s.
- Krok, O.B.N. & Almqvist, S. 1932. Svensk flora för skolor. II. Kryptogamer (utom ormbunkväxter). 5. uppl., ed. E. Almqvist. - Stockholm. 360 s.
- Krovoll, A. & Nettelblatt, M. 1985. Catalogue of the J.E. Gunnerus herbarium. - *Gunneria* 52: 1-171.
- Køie, M. 1946. [Melding av Per Størmers 'Moser fra skog og myr'.] - *Bot. Tidsskr.* 48: 131.
- Lende-Njaa, J. 1924. Myr dyrking. - Kristiania.
- Lid, J. 1947. [Melding av Per Størmers 'Moser fra skog og myr'.] - *Blyttia* 5: 17.
- Lid, J., Lie, O. & Løddesøl, Aa. 1961. Orienterende forsøk med dyrking av molter. - *Medd. Norske Myrselsk.* 59: 1-26.
- Lie, O. & Hornburg, P. 1952. Myrene i Øre og del av Tingvoll herred. - *Medd. Norske Myrselsk.* 1952: [1-25]. (særtrykk)

- Lye, K.A. 1968. Moseflora. - Universitetsforlaget, Oslo. 140 s.
- Løddesøl, Aa. 1946. Moser fra skog o[g] myr. [bokmelding] - Medd. Norske Myrselsk. 44: 86-87.
- Løddesøl, Aa. 1969. Kjemiske holdepunkter ved praktisk myrbedømmelse. - Medd. Norske Myrselsk. 1969: [1-37]. (særtrykk)
- Løddesøl, Aa. & Lid, J. 1943. Botaniske holdepunkter ved praktisk myrbedømmelse. - Medd. Norske Myrselsk. 41: 2-17, 41-54, 69-77, 92-106, 107-122.
- Løddesøl, Aa. & Lid, J. 1950. Myrtyper og myrplanter. - Grøndahl & Søns Landbrukskr. 39: 1-95.
- Macvicar, S.M. 1926. The students handbook of British hepatics. - Eastbourne & London. 464 + viii s.
- McNeill, J. 1995. The new *Code* and the "New Nomenclature": Implications for the Flora of North America. - Flora of North America Newsletter 9,1: 2-6.
- Mork, E. 1946. [Melding av Per Størmers 'Moser fra skog og myr'.] - Tidsskr. Skogbr. 54: 86.
- Müller, P. & Frahm, J.-P. 1987. A review of the Paraleucobryoideae (Dicranaceae). - Nova Hedwigia 45: 283-314.
- Murray, B.M. 1987. Illustrated moss flora of Arctic North America and Greenland. 3. Andreaobryaceae - Tetrarhizaceae. - Medd. Grønland, Biosci. 23: 1-36.
- Murray, B.M. 1988. The genus *Andreaea* in Britain and Ireland. - J. Bryol. 15: 17-82.
- Nordhagen, R. 1943. Sikilsdalen og Norges fjellbeiter. En plantesosiologisk monografi. - Bergens Mus. Skr. 22: i-xv, 1-607.
- Nyholm, E. 1954, 1956, 1958, 1960, 1965, 1969. Illustrated moss flora of Fennoscandia. II. Musci. 1-6: 1-799. - Lund.
- Nyholm, E. 1987. Illustrated Flora of Nordic Mosses. 1. Fissidentaceae - Seligeriaeae. - Nordic Bryol. Soc., Copenhagen and Lund.
- Nyholm, E. 1989. Illustrated Flora of Nordic Mosses. 2. Pottiaceae - Splachnaceae - Schistostegaceae. - Nordic Bryol. Soc., Copenhagen and Lund.
- Nyholm, E. 1993. Illustrated Flora of Nordic Mosses. 3. Bryaceae, Rhodobryaceae, Mniaceae, Cinclidiaceae, Plagiomniaceae. - Nordic Bryol. Soc., Copenhagen and Lund.
- Ochi, H. & Ochyra, R. 1985. *Bryum dichotomum* Hedw., a species new to the Antarctic. - Lindbergia 11: 157-160.
- Ochyra, R. 1993. *Grimmia plagiopodia* (Musci, Grimmiaceae) in the Southern Hemisphere. - Fragm. Flor. Geobot. 38: 21-27.
- Ochyra, R. & Vana, J. 1989. The hepatics reported from the Antarctic and an outline of their phytogeography. - Polish Polar Res. 10: 211-229.
- Ochyra, R., Vitt, D.H. & Horton, D.G. 1986. An annotated guide to Bryophyta Antarctica Exsiccata. - Cryptogamie, Bryol. Lichénol. 7: 53-62.
- Pedersen, A. & Vasshaug, J. 1978. Floraen i farger 2. Alger, lav, moser, bregne-, snelle- og kråkefotplanter. - Oslo. 313 s.
- Persson, H. 1946. [Melding av Per Størmers 'Moser fra skog og myr'.] - Sv. Bot. Tidskr. 40: 218-219.
- Persson, H. 1949. Bryophyta. Mossor. - I Ursing, B., red. Svenska växter i text och bild. Kryptogamer. Stockholm. S. 47-129.
- Robinson, H.E. 1972. Observations on the origin and taxonomy of the Antarctic moss flora. - I Llano, G.A., red. Antarctic terrestrial biology. Antarctic Research Series 20: 163-177.
- Rohrer, J.R. 1985a. A phenetic and phylogenetic analysis of the Hylocomiaceae and Rhytidiaceae. - J. Hattori Bot. Lab. 59: 185-240.
- Rohrer, J.R. 1985b. A generic revision of the Hylocomiaceae. - J. Hattori Bot. Lab. 59: 241-278.
- Ryan, E. & Hagen, I. 1896. Iagttagelser over mosernes udbredelse i den sydvestlige del af Smålenenes amt. - K. Norske Vidensk. Selsk. Skr. 1896,1: 1-168.
- Sayre, G. 1959. Dates of publication describing Musci, 1801-1821. - Troy, New York. 102 s.
- Schultze-Motel, W. 1970. Monographie der Laubmoosgattung *Andreaea* I. Die costaten Arten. - Willdenowia 6: 25-109.
- Schumacker, R. & De Zuttere, P. 1982. *Sematophyllum demissum* (Wils.) Mitt. (Musci), espèce nouvelle pour la bryoflore Belge étude critique de sa répartition en Europe. - Bull. Soc. Roy. Bot. Belg. 115: 14-22.
- Schuster, R.M. 1980. The Hepaticae and Anthocerotae of North America east of the hundredth meridian. IV. - Columbia Univ. Press, New York. 1334 s.

- Schuster, R.M. 1984. Evolution, phylogeny and classification of the Hepaticae. - I Schuster, R.M., red. New manual of bryology. 2. Hattori Bot. Lab., Nichinan. S. 892-1092.
- Schuster, R.M. 1988. The Hepaticae of South Greenland. - Nova Hedwigia 92: 1-255.
- Schuster, R.M. 1992. The Hepaticae and Anthocerotae of North America east of the hundredth meridian. VI. - Field Museum of Natural History, Chicago.
- Smith, A.J.E. 1990. The liverworts of Britain and Ireland. - Cambridge Univ. Press. 362 s.
- Smith, G.L. 1971. Conspectus of the genera of Polytrichaceae. - Mem. N.Y. Bot. Gard. 21,3: 1-83.
- Smith, G.L. 1974. New developments in the taxonomy of Polytrichaceae: Epiphragm structure and spore morphology as generic characters. - J. Hattori Bot. Lab. 38: 143-150.
- Steere, W.C. 1952. [Melding av Per Størmers 'Moser fra skog og myr'.] - Bryologist 55: 237.
- Steere, W.C. 1978. The mosses of Alaska. - Bryophyt. Bibl. 14: i-x, 1-508.
- Størmer, P. 1941. Fritidsstudier for lærere. Lær mosene å kjenne! - Norsk Skuleblad 8: 217-220.
- Størmer, P. 1945. Moser fra skog og myr. - Tanum, Oslo. 111 s., 29 pl.
- Størmer, P. 1957. "Skogeieren"s mose-herbarium. - Skogeieren 44: 142-143, 145, 192-193, 255, 293.
- Sunding, P. 1991. Minneord. Per Størmer 1907-1991. Per Størmers publiserte vitenskapelige skrifter. - Blyttia 91: 113-114.
- Söderström, L., red. 1995. Preliminary distribution maps of bryophytes in Norden. 1 Hepaticae and Anthocerotae. - Mossornas Vänner, Trondheim. 51 s.
- Söderström, L., Hedenäs, L. & Hallingbäck, T. 1992. Checklista över Sveriges mossor. - Myrinia 2: 13-56.
- Thorsrud, A. & Reisæter, O. 1948. Norske plantevann. - Meld. Norges Landbrukshøgsk. 28: 1-276.
- Thurmann-Moe, P. 1941. Om bedømmelse av myr og vannsyk skogsmark til planteproduksjon. - Meld. Norges Landbrukshøgsk. 21: 1-89.
- Touw, A. & Rubers, W.V. 1989. De Nederlandse Bladmossen. Flora en verspreidingsatlas van de Nederlandse Musci (*Sphagnum* uitgezonderd). - Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging. 532 s.
- Ursing, B. 1949. Svenska växter i text och bild. Kryptogamer. - Stockholm. 530 s.
- Vana, J. & Virchenko, V.M. 1992. A list of Anthocerotae and Hepatics of Ukraine. - Ukr. Bot. Journ. 50: 83-93.
- Vitt, D.H. 1984. Classification of the Bryopsida. - I Schuster, R.M., red. New manual of bryology. 2. Hattori Bot. Lab., Nichinan. S. 696-759.
- Watson, E.V. 1947. Moser fra skog og myr. By P. Størmer. 7 1/2 x 5 in. 111 pages, 29 plates. Oslo: Johan Grundt [!]. 1945. - Trans. Brit. Bryol. Soc. 1: 42.
- Wergeland, H. 1831. Den norske Bondes nyttige Kundskab om de Læge-, Farve-, Garve-, samt Gift-Planter, der voxer paa hans Jord. - Tredie hefte af "For Almuen". Christiania. 23 s.
- Wold, E. 1969. Myrene i Namdalseid herred, Nord-Trøndelag fylke. - Medd. Norske Myrselsk. 1969: [1-20]. (særtrykk)
- Wyatt, R., Odrzykoski, I.J. & Stoneburner, A. 1993. Isozyme evidence regarding the origins of the allopolyploid moss *Plagiomnium curvatulum*. - Lindbergia 18: 49-58.
- Zander, R.H. 1993. Genera of the Pottiaceae: Mosses of harsh environments. - Bull. Buffalo Soc. Nat. Sci. 32: 1-378.

Utfyllende beskrivelse av aromaene i vinen (aromakategorisering). 9. Vegetarisk. Nyslått gress, høy, bunnvegetasjon, mose, sopp, trøffel, urter, paprika, grønnsaker (asparges, kål, broccoli), te.

Per Hovde (Or. Vurdering av vin, kurshefte)

1272 gammel, gammeldags, gammelmodig, alderdommelig, antikk, alderstegen, oppe i årene, til års, eldgammel, urgammel, avlegs, umoderne, foreldet, antikvert, arkaiserende, arkaisk, mosegrodd, passé, utidsmessig

(Or. Synonymer frå Fokus - Illustrert familieleksikon, 1961)

Bakside

<p><i>Lophozia longiflora</i> Fauskfliek</p> <p>Foto: T. Presto</p>	<p><i>Marchantia alpestris</i> Fjelltvare</p> <p>Foto: Å. Sarre</p>	
<p><i>Riccardia palmata</i> Fingersaftmose</p> <p><i>Scapania undulata</i> Bekketvibladmose</p> <p>Foto: T. Presto</p>	<p><i>Atrichum undulatum</i> Stortaggmose</p> <p>Foto: Å. Sarre</p>	<p><i>Ptilium crista-castrensis</i> Fjørnøse</p> <p>Foto: T. Presto</p>
<p><i>Bryum pallens</i> Vinvrangmose</p> <p>Foto: Å. Sarre</p>		<p><i>Thuidium tamariscinum</i> Stortujamose</p> <p>Foto: Å. Sarre</p>

Framsida

<p><i>Polytrichum commune</i> Storbjørnøse</p> <p>Foto: T. Presto</p>		
<p><i>Paraleucobryum longifolium</i> Sigdnervmose</p> <p>Foto: K.I. Flatberg</p>	<p><i>Lophozia silvicola</i> Skogfliek</p> <p>Foto: K.I. Flatberg</p>	<p><i>Racomitrium lanuginosum</i> Heigråmose</p> <p>Foto: K.I. Flatberg</p>
<p><i>Syntrichia ruralis</i> Putehårstjerne</p> <p>Foto: Å. Sarre</p>	<p><i>Rhytidiadelphus loreus</i> Kystkransmose</p> <p>Foto: Å. Sarre</p>	

Je har itte gått helgekledde
gjennom dessa skoga,
itte trippe stigen i finskor ...

Je har gått her
med viksusma'sekk på ryggen,
- innover mot kalde køyer.
Søtti ved Kvilstein
og strøki sval måsa over et gnagsår
og hatt tre mil heim.

Hans Børli (Or *Erklæring* frå samlinga Ser jeg en blomme i skogen, 1954)

Sumardagen kunne han liggje kvelden til endes
under ei trerot og sjå på livet kor det arta seg der
ikring. Det kunne sjå smått og vandelaust ut med
det same, men etter kvart voks det fram ei verd med
former og fargar og eit liv so rikt og skiftande at ein
aldri vart lei av å sjå på. Det var som ein urskog av
blomar og gras, og mosen låg grovåt og mjuk med
knoppar og fine tæger. Stundom hadde mauren eit
ærend hit og skunda seg fram på ukjende vegar.

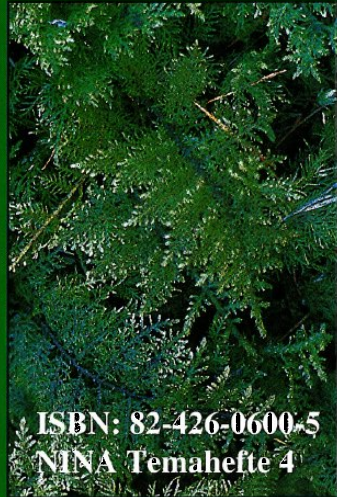
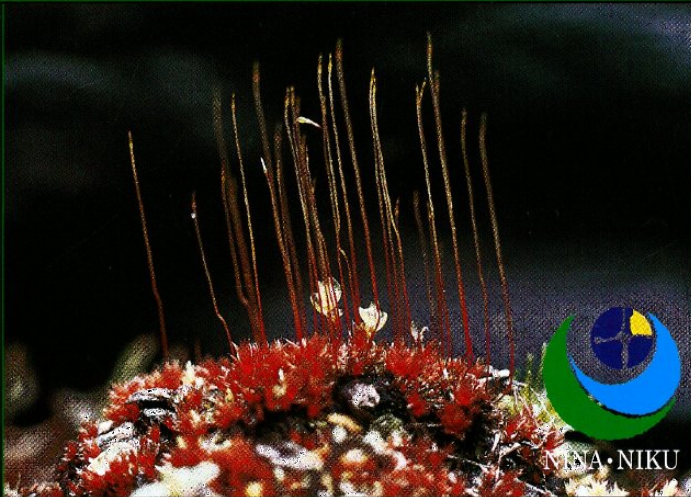
Jakob Sande (Or *Kari-Henrik og hunden* frå samlinga
Skarlagensnora, 1946)

Der svæver et Land i det skinnende Blaa;
ei stoltere ved jeg at nævne.
Men vil du didop over Dalene naa,
to stridige Ting maa du evne.
Thi først maa du *seile* med Ørnen afsted
høit, høit over Jorden og Kavet,
og saa - maa du vide at sænke dig ned
og *krybe* med Moserne lave.

Theodor Caspari (*Høifjell*)

Branden den var hr. Macks værk, jeg gennemskuet
det fra første øieblik. Jeg mistet mine dyreskind og
mine fuglevinger, jeg mistet min utstoppede ørn; alt
brændte. Hvad nu? Jeg lå i to nætter under åpen
himmel uten å gå til Sirilund og be om ly, tilsist leiet
jeg en forlatt fiskerhytte ved bryggerne og tættet den
med tørket mose. Jeg sov på et lass rød hestebær-
lyng fra fjældet. Jeg var atter berget.

Knut Hamsun (Or *Pan*, 1894)

ISBN: 82-426-0600-5
NINA Temahefte 4